

THÔNG TIN DỰ THI
CUỘC THI “ĐẠI SỨ VĂN HÓA ĐỌC 2020”

1. Thông tin của thí sinh dự thi

Họ và tên: Nguyễn Hà Chi Ngày sinh: 09/07/2003

Lớp: 11A6 Trường: THPT Chuyên Vĩnh Phúc

Quận/ huyện: Vĩnh Yên Tỉnh/ thành phố: Vĩnh Phúc

Số điện thoại cá nhân (nếu có): 0374072598

Email: hachinguyen973@gmail.com

2. Thông tin trường

Địa chỉ: Trường THPT Chuyên Vĩnh Phúc, phường Liên Bảo, thành phố Vĩnh Yên, tỉnh Vĩnh Phúc

Thầy/ cô phụ trách cuộc thi: Nguyễn Thị Hương

Số điện thoại: 0986624966 Email: huongcvp@vinhphuc.edu.vn

3. Thông tin gia đình (bố hoặc mẹ)

Họ và tên bố/ mẹ: Nguyễn Thị Thu Nghề nghiệp: Bộ đội

Số điện thoại: 0985407070 Email: hachinguyen973@gmail.com

Địa chỉ gia đình: SN2, ngõ 13, đường Tô Hiến Thành, phường Đồng Tâm, thành phố Vĩnh Yên, tỉnh Vĩnh Phúc

BỐ/MẸ THÍ SINH

(Ký và ghi rõ họ tên)

THÍ SINH ĐĂNG KÝ THÔNG TIN

(Ký và ghi rõ họ tên)

ĐỀ BÀI (ĐỀ 1)

Câu 1: Chia sẻ về một cuốn sách mà em yêu thích hoặc một cuốn sách đã làm thay đổi nhận thức hoặc cuộc sống của em.

Câu 2: Nếu được chọn trở thành Đại sứ văn hóa đọc, em sẽ có kế hoạch và biện pháp gì để khuyến khích các bạn và mọi người đọc sách nhiều hơn?

BÀI LÀM

Câu 1:

“Tuổi 20 tôi đã sống như một bông hoa dại” – Trang Xtd

Trong đôi mắt trong veo của chúng tôi ngày ấy, được làm người trưởng thành là một điều đẹp đẽ và kì diệu. Có lúc tôi ngỡ trưởng thành nghĩa là có cả thế giới trong bàn tay nhỏ bé nhưng lại không tài nào nhìn ra những mệt mỏi và khó khăn đè nặng trên đôi vai họ. Thế giới của “người lớn” được ví như một vờ kịch quá đồi phức tạp khiến những người trẻ như tôi cảm thấy “ngạt thở” khi phải hóa thân vào nhân vật chính trên sân diễn cuộc đời ấy. Để rồi lúc sợ hãi, chúng tôi chỉ muốn thu mình vào hình hài bé nhỏ của trẻ thơ, được nở nụ cười vô lo vô nghĩ khi đắm mình trong cơn mưa thời niên thiếu. Và khi bờ vờ dừng giữa sân khấu cuộc đời đầy hỗn tạp ngổn ngang, tôi chọn cuốn sách có tựa đề *“Tuổi 20 tôi đã sống như một bông hoa dại”* làm nơi nương náu tâm hồn mình.

Chọn bến cảng văn chương là nơi neo đậu tâm hồn nhỏ bé, tôi đã được sống và trải nghiệm cuộc đời qua rất nhiều những tác phẩm kinh điển. Tôi cũng rút ra vô vàn kinh nghiệm quý báu từ những cuốn sách kỹ năng sống. Nhưng ngày hôm nay, tôi chọn một cuốn tạp văn đời thường, nhẹ nhàng giản dị mà tiềm ẩn nhiều giá trị sâu xa để chia sẻ cho tất cả mọi người. Bởi lẽ, giữa những tháng ngày chênh vênh, hoang mang đến vô định của tuổi đôi mươi, cuốn sách đã đến với tôi như một tri kỷ, xoa dịu vết thương nơi đầu gối và nơi trái tim đầy những

vết xước chưa thể lành, đã lặn lẽ lau đi giọt lệ còn lăn trên má của cô gái nhỏ vừa vấp ngã ấy và cuốn sách cũng khiến tôi phải trấn trở nhiều lẽ sống, khát vọng và việc được là chính mình- *“Be myself”*.

“Tuổi 20 Tôi đã sống như một bông hoa dại” là một cuốn sách kể về những trải nghiệm của Trang Xtd – một tác giả trẻ về vô vàn câu chuyện trong cuộc sống, chuyện học hành thời niên thiếu. Đó là một cuốn sách dành cho những ai đang chơi vơi giữa ngưỡng cửa làm người trưởng thành. Đối với tôi, đây là một cuốn tạp văn khá đặc biệt và hết sức ý nghĩa, có đầy đủ những câu chuyện giàu cảm xúc và sâu sắc. Cả cuốn sách là một hành trình dài suy ngẫm của một người trẻ đang đấu tranh nội tâm trước một cuộc đời nhiều hỗn mang, kể về những kỷ ức của tuổi thơ hồn nhiên hay những khủng hoảng trong thời niên thiếu và biết bao lo toan khi chuẩn bị đặt chân tới “thế giới của người lớn”. Những gì của một cô gái 22 tuổi nói về năm tháng đôi mươi ấy như đang nói về những tháng năm của tôi đây, những bạn trẻ đang vẫy vùng để vươn mình để thoát khỏi khuôn phép gò bó của xã hội, những trái tim đầy tham vọng đang muốn vươn mình vượt ra khỏi khuôn mẫu ấy, vượt ra khỏi giới hạn của bản thân mình để sống một cuộc sống đúng nghĩa chứ không đơn thuần là tồn tại.

Trước khi “chạm ngõ” văn chương, tôi được biết Trang Xtd là một cô gái khá tự ti với bản thân và từng bị “ném đá” túi bụi vì dám thể hiện những dòng tâm sự trái chiều. Song, cũng chính cá tính mạnh mẽ ấy đã thôi thúc Trang cầm bút và viết dưới góc nhìn của bản lĩnh một người trẻ để từ đó khơi mở, nhìn ra thế giới, thể hiện khát khao muốn chiến thắng bản thân, chinh phục những cột mốc quan trọng trong đời. Và tôi tìm thấy mình trong những trang viết của Trang.

Tuổi thanh xuân không chỉ có sống và yêu theo ý mình mà mặc kệ mọi thứ khác. Tuổi 17 của tôi cũng có những nỗi trấn trở riêng. *“Mình thực sự thích điều gì?”; “Năm sau mình sẽ vào trường Đại Học nào đây?”; “Phải làm bỏ mẹ hài lòng và an tâm, nhưng mọi thứ khó khăn quá!”*... Vô vàn câu hỏi thốt lên, nhưng không ai có thể trả lời chúng, ngoại trừ bản thân chúng ta - những người

trẻ. Chúng ta hoang mang giữa ngã tư đường như kiều chi một phút sẩy chân có thể khiến ta lạc hướng. Ta cầu cứu những người xung quanh nhưng chỉ nhận lại một câu trả lời duy nhất: *"Cuộc đời của bạn, bạn hãy tự mình quyết định đi!"*. Họ vốn không sai! Tôi đã đọc **"Mất biển"** và vô tình thấy bác Ánh viết: *"Khi lớn lên, người ta thấy mọi thứ dường như bé đi"*. Chỉ những bạn trẻ nào như tôi đây, đang bối rối trước vô vàn thử thách của ngưỡng cửa trưởng thành mới thấy câu nói ấy không đúng với tuổi trẻ bởi càng lớn lên, chúng tôi phải đón nhận rất nhiều những vấn đề phức tạp từ chuyện học hành, gia đình, các mối quan hệ hay lời gièm pha của xã hội. Càng lớn lên mới thấy "sàn diễn" trên sân khấu cuộc đời là quá rộng lớn để chúng tôi có thể hóa thân thành những người trưởng thành. Buộc phải khoác lên một chiếc áo quá rộng hay đóng vờ kịch mà mình không ưng ý, đó là những gì mà người trẻ chúng tôi đang làm để "ép chín" bản thân theo khuôn mẫu và quy chuẩn của xã hội và cộng đồng chung.

Đã đến lúc chúng ta phải nhìn nhận thẳng thắn với nhau rằng mục tiêu thành công, vĩ đại đang là một áp lực tâm lý quá sức mà ngay chính bản thân chúng ta không hề nhận ra, đó chỉ là cái hư danh mà tất cả xã hội đang chạy theo, chính bản thân tôi cũng chạy theo và rồi tôi gục ngã vì kiệt sức mà vẫn chưa thấy mình chạy đến đích. Tư tưởng muốn trở thành giỏi nhất, xuất sắc nhất vô hình trở thành một sự tổn thương mạnh mẽ trong tâm hồn. Tấm bằng đại học là quy chuẩn vô hình mà xã hội dán nhãn đặt tên. Tại sao phải ép bản thân sống dưới một vỏ bọc "xuất sắc"? Trong tâm thức con người, công trường đại học vẫn đang là lối thoát duy nhất để kiếm việc làm. Đến với trang viết của một tác giả có tuổi đời còn khá trẻ, tôi chợt nhìn lại cách mà mình đã sống trong suốt 11 năm đi học. Bộ sưu tập giấy khen, những danh hiệu học sinh giỏi, giải thưởng cấp này cấp kia...phải chăng, là người trẻ thì ắt phải đạt được những điều ấy và chịu thu mình lại trong một khuôn phép xã hội và cha mẹ chúng ta tạo nên? TrangXtd rất dũng cảm xoáy sâu vào những vấn đề nhạy cảm như hệ thống giáo dục hay niềm cảm hứng sáo rỗng, đề cao vật chất đang mạnh nha hình thành trong suy nghĩ của người Việt trẻ. *"Xin bạn đừng bị ám ảnh việc mình phải thành công, thành công một cách vang dội, đừng bị đe dọa vì một bài báo về*

anh A chị B khởi nghiệp lương nghìn đô. Chúng ta nên nghĩ rằng mình sẽ không ngừng học hỏi, nhưng với tâm thế muốn mình tốt hơn, muốn giúp đời, giúp người chứ không phải muốn chiến thắng, muốn vượt qua người khác, nếu không chúng ta sẽ chỉ mãi hằn học với bản thân tại sao không đi được tới đích...”- tác giả trẻ đã nói với nỗi lòng đang bị lấp đầy bởi nhiều áp lực vô hình của tôi.

“Sinh ra là con gái, điều đó thuần túy mang nghĩa giới tính, không liên quan đến việc con gái thì phải thế này hay thế kia...Nhưng dù sao cũng hãy chọn lấy, cố gắng có được những tính từ mà bạn muốn, để bạn luôn có thể miêu tả về chính mình, một cách tự nhiên và tự tại”. Đối với tôi, đây quả là một chân lý. Mỗi cô gái đều là một cá thể riêng có bản sắc riêng, hai từ “nữ quyền” rất quen thuộc với tất cả. Khi không phải chịu áp lực của việc phải trở nên thật sự xuất sắc và bỏ ngoài tai tất cả những lời gièm pha, tôi chọn cách sống như một bông hoa dại hồn nhiên, nguyên thủy và cứng đầu. Trái tim thiếu nữ tuổi hai mươi mệnh mang như một cánh đồng lúa óng ánh đang ngập tràn nắng vàng và phơi phới sức sống chứa chan. Nhưng liệu rằng, có hạt mầm tri thức nào được gieo trồng, liệu cây có xanh tươi và phát triển đúng cách mặc cho nền tảng đất đai trù phú, tốt tươi? Tuổi trẻ có thể như bông hoa dại mọc lên mạnh mẽ nơi thành bê tông cứng ngắc, ngạo nghễ, tự tin với tuổi thanh xuân đang hứng hực ngọn lửa của lòng nhiệt huyết và ham sống đến mãnh liệt. Con bão lớn có thể quét sạch tất cả, dẫu chỉ có bông hoa dại kia nhỏ bé nhưng vẫn hiên ngang trụ vững giữa cuộc đời. Tác giả Trang Xtd muốn gửi gắm thông điệp nhân văn ấy đến với tất cả những bạn trẻ đang loay hoay giữa bộn bề lo lắng của tuổi đôi mươi. Vì sao hoa dại đẹp? Vì hoa được là chính nó, mạnh mẽ đạp đất đá mà đứng “thẳng lưng”! Sống như những đóa hoa ấy, hãy can đảm vươn lên giữa dòng đời hối hả, sống hết mình cho thỏa đam mê mặc kệ lời gièm pha, mặc kệ mọi sự dè bieu và chê bai. Miễn sao bản thân không gục ngã và chịu đầu hàng, thì chẳng khó khăn nào có thể ngăn lại dòng nhiệt huyết đang sôi sục trong tôi và bạn.

Thật sự đây là cuốn sách được viết bởi người trẻ nhưng tác giả có cái nhìn sâu sắc hơn những bạn đồng trang lứa. Không hô hào, nói những triết lý khô

khan giáo điều đơn thuần hay mang đến cho độc giả những bài học “đao to búa lớn” trên trường đời. Tác giả trẻ buộc tôi phải suy nghĩ về những câu hỏi: Phải chăng chúng ta đang sống quá nhanh và phụ thuộc quá nhiều vào suy nghĩ của người khác? Đã bao giờ ta sống cho chính mình để nỗ lực đuổi theo đam mê một thời còn dang dở, để tận hưởng quãng đời tuổi trẻ ngăn ngui thay vì chọn con đường đại học theo ý muốn của những người xung quanh? Tôi nhận ra rằng, nỗi sợ lớn nhất của đời người là sợ hãi ý kiến đám đông, và khoảnh khắc ta vượt qua được nó, ta không còn là một con cừu nữa, ta trở thành một chú sư tử dũng mãnh. Một tiếng gầm lớn sẽ vang lên trong tim ta, đó là tiếng gầm của sự tự do – tự do sống và làm những điều mình ao ước.

Tôi đã đi được một đoạn đường khá xa trong quãng đời tuổi trẻ ngăn ngui của mình và đạt được một số giải thưởng tôi vẫn hằng ao ước. Những người xung quanh, họ bảo tôi phải chạy thật nhanh bởi đằng sau có quá nhiều đối thủ đáng gờm. Và rồi họ chế giễu rằng, những thành tựu tôi tự mình giành lấy vốn chỉ là “phần thưởng của trò chơi may mắn” mà thôi! Bất lực vì không thể khẳng định được bản thân trong mắt mọi người, tôi đã nhiều lần tôi bật khóc và muốn dừng vòng quay không ngừng nghỉ ấy lại thay vì cứ mãi miết kéo mình theo dòng chảy xiết. Chính cuốn sách khiến tôi cảm nhận được niềm vui đơn thuần tuyệt vời nhất thế gian, là khi tôi không còn bị trói buộc bởi những ham muốn hay sự ám ảnh của việc trở thành người dẫn đầu lớp học. Tôi của ngày xưa đã ép mình thức đến hai giờ sáng để chạy deadline, cố gắng nhồi nhét bài vở ngay cả trong bữa cơm tối... Nhưng “trở thành một bông hoa dại” như nhân vật trong cuốn sách khiến tôi chọn cách sống và hành động tự do, thỏa thích làm điều mình muốn.

Cuốn sách gấp lại nhưng trong tôi lại mở ra thật nhiều suy tư và trăn trở về chính những tháng ngày hiện tại của mình. “*Hãy cứ khát khao, hãy cứ dại khờ...*” - Tôi mang châm ngôn sống ấy đi dọc hành trình trưởng thành của mình. Ánh mắt người đời khi nhìn vào môn học yêu thích của tôi không mấy thiện cảm. Tôi yêu viết lách, yêu văn chương dù bị chỉ trích: “*Đồ vô dụng! Mấy con*

chữ ấy liệu có nuôi sống mày những tháng năm sau này không?”. Tôi không phải là nhà văn, tôi chỉ đơn giản là thích cầm bút và được viết. Chính Trang Xtd cũng đã từng tâm sự: “Chúng ta đã quá khổ sở vì những danh từ chẳng? Bạn không cần được công nhận là họa sĩ rồi mới có quyền vẽ. Bạn không cần được công nhận là vũ công chuyên nghiệp mới có quyền nhảy múa”. Với tôi, cuộc đời này đáng sống thì cũng đáng để ghi lại chứ? Làm một điều vì trái tim muốn thế, không được sao? Giữa những tháng ngày hoang mang đến bất định của cái tuổi “dờ dờ ương ương”, tôi vẫn cầm bút lên và viết vì hiểu rằng mình sẽ đồng hành cùng văn chương trong suốt hành trình dài rộng của cuộc đời và còn là bởi tôi biết mình thuộc về “thế giới” của những con chữ. Quả thực, tôi muốn sống phần nhiều cho khát vọng để không phải hối tiếc. Ba trăm năm hay nghìn năm nữa, liệu có ai còn nhớ đến tôi? Ai còn biết đến tôi đã từng tồn tại? Thế giới không biết đến tôi như một “mặt trời” vĩ đại, tôi quyết không để họ biết đến tôi như một “áng mây phù du”!

Tôi đang dần bước đến độ tuổi phải hòa mình vào dòng chảy lớn của cuộc đời. Vì lẽ đó tôi luôn tự nhủ rằng, hãy cứ cháy hết mình cho đam mê và sống như “một bông hoa dại” vì “đang sống trong thời niên thiếu nên cảm thấy thời gian phía trước còn rất dài, nghĩ rằng tất cả mọi thứ đều có thể nhìn lại một lần nữa nhưng không biết rằng, thời gian như một dòng sông, chỉ có thể chảy về phía trước mà chưa bao giờ chảy ngược về phía sau”. Cuốn sách cứ khiến tôi dấn vật và trăn trở mãi không thôi: Tôi đã sống một quãng đời tuổi trẻ như mình mong ước? Đơn giản là làm một công việc yêu thích? Tôi sẽ không chết khi những giấc mơ vẫn còn ẩn sâu trong trái tim nóng hổi của mình. Tôi tin rằng, một ngày đẹp trời nữa lại đến bởi vì, tôi chọn lẽ sống như bông hoa dại ấy- tự nhiên, nguyên thủy và cứng đầu.

Một lần đi qua kiếp nhân sinh, tôi sẽ sống một cuộc đời thật rực rỡ...

(“Tuổi 20 tôi đã sống như một bông hoa dại” – Trang Xtd – Nhà Xuất Bản Trẻ)

Câu 2:

Mỗi lần tìm về với những trang sách, trong lòng tôi dường như có một đóa hoa nảy lên và rồi tôi lạc bước trong khu vườn bất tận của mình. Nếu vinh dự được chọn để trở thành một Đại sứ Văn hóa Đọc năm 2020, tôi sẽ dẫn các bạn bước vào thế giới muôn hình vạn sắc ấy của những trang sách. Bạn sẽ đồng hành cùng tôi trên con đường chinh phục tri thức chứ?

Nói về sách, Mark Twain kiên quyết khẳng định: *"Một người không đọc sách chẳng hơn gì một kẻ không biết đọc"*. Sách là những tác phẩm tri tuệ của con người được tổng kết, đúc rút qua thời gian và sự phát triển của nhân loại. Tuy nhiên, ngày nay, với sự phát triển mạnh mẽ của nền công nghệ điện tử, việc đọc sách cũng có nhiều thay đổi sâu sắc. Người Việt Nam ngày nay ít có thói quen say mê và kiên trì đọc sách như trước. Theo tôi, đọc sách chưa trở thành một thói quen hay một nét văn hóa trong đời sống tinh thần của người Việt ta. Đó là một vấn đề hết sức nan giải và nghiêm trọng đối với nền giáo dục của một đất nước đang trên đà phát triển để vươn ra thế giới như Việt Nam.

Trên cương vị là một học sinh đang ngồi trên ghế nhà trường, tôi xin được đề xuất một số giải pháp để góp phần hình thành và phát triển Văn hóa đọc sách cho cộng đồng nói chung và các bạn học sinh trong nhà trường nói riêng:

Thứ nhất, hãy hình thành thói quen đọc sách từ bản thân mình. Nói với bản thân chỉ cần đọc một trang sách mỗi ngày. Đọc bất cứ cuốn sách nào bạn hứng thú, chỉ cần cố gắng hoàn thành việc đọc một trang sách trong vòng 24 giờ. Bởi thói quen sẽ được hình thành khi bạn lặp đi lặp lại một hành động hay một công việc trong 60 ngày. Đừng đề ra những mục tiêu quá "cao cả" trong quá trình đọc. Tôi thường tự nhủ mình chỉ cần cầm sách lên đọc một trang mỗi ngày. Điều này giúp tôi cảm thấy việc đọc không quá khó khăn và tốn năng lượng. Tôi phát hiện ra chỉ cần đọc một trang, rất có thể bạn sẽ đọc tràn sang nhiều trang tiếp theo. Khi đó, bạn sẽ cảm thấy bớt căng thẳng và có hứng thú hơn trong việc đọc. Và rồi sách sẽ trở thành người bạn kết giao với bạn sau một khoảng thời gian ngắn.

Thứ hai, chúng ta nên tạo thói quen đọc sách trong gia đình. Tôi mong muốn trở thành founder của chiến dịch “dài hơi” mang tên “*Fam's Book*”. Chiến dịch sẽ được phát động rộng rãi nhờ sự trợ giúp của các trang mạng xã hội như: Facebook, Instagram, Zalo,... Mỗi tuần hoặc mỗi tháng từng hộ gia đình có thể tự nguyện tham gia, (không giới hạn số lần tham gia) với 2 mục đích chính của chiến dịch. *Thứ nhất*, họ có thể viết bài hoặc quay clip để chia sẻ về cuốn sách gia đình họ đã cùng đọc và cảm thấy vô cùng ý nghĩa. Kết thúc mỗi tháng, chúng tôi sẽ dành tặng những phần quà (cuốn sách tự chọn) cho gia đình được bình chọn nhiều nhất qua fanpage của chiến dịch. Tôi cho rằng, việc xây dựng tủ sách trong gia đình rất cần thiết. Mỗi cuốn sách trong tủ sách gia đình đều gửi gắm tâm huyết, tình cảm của người sưu tầm, lưu giữ dành cho thế hệ sau. Mỗi cuối tuần, từng thành viên trong gia đình nên chia sẻ những điều ý nghĩa nhất về một cuốn sách mình thực sự tâm đắc cho các thành viên khác qua chiến dịch này của chúng tôi. Đó không chỉ giúp đại gia đình tiếp thu tri thức từ nhiều nguồn sách đa dạng khác nhau mà còn kéo gần khoảng cách giữa các thế hệ từ ông bà, cha mẹ và con cháu. *Thứ hai*, mỗi hộ gia đình có thể quyên góp những cuốn sách đã đọc hoặc còn mới cho *Quỹ Sách khuyến học* của chúng tôi. Quỹ Sách được lập ra nhằm dành tặng và giúp đỡ những bạn học sinh hiếu học còn khó khăn trong tỉnh Vĩnh Phúc nói riêng và các tỉnh khác nói chung. Chúng tôi sẽ trực tiếp đi tới các địa phương và trao tận tay các bạn những cuốn sách được gửi tặng từ các hộ gia đình trong chiến dịch. Chiến dịch ra đời với sứ mệnh lan tỏa Văn hóa Đọc và chia sẻ những cuốn sách ý nghĩa từ cá nhân tới từng hộ gia đình, cộng đồng. Đồng thời *FB* cũng mong muốn mang sách tới những bạn trẻ khó khăn chưa từng hoặc ít có cơ hội được cầm trên tay những cuốn sách giá trị.

Thứ ba, tôi sẽ phát động chiến dịch “*Bookee In Class*” – Chiến dịch đọc và chia sẻ những cuốn sách vào mỗi cuối tuần giữa các thành viên trong các tổ khác nhau trong lớp tôi. Cụ thể, mỗi tổ có nhiệm vụ tìm hiểu về một cuốn sách bất kì trong hai tuần. Sau đó, một thành viên sẽ đại diện cho một tổ thuyết trình những hiểu biết của mình về cuốn sách ấy. Lần lượt 4 tổ sẽ lên nói về cuốn sách

mà tổ mình đã tìm đọc. Như vậy, trong một tiết sinh hoạt trên lớp, lớp chúng tôi có thể tìm hiểu được 4 cuốn sách. Tôi cho rằng, việc tận dụng thời gian trên lớp là hợp lý cho những học sinh THPT bận rộn như chúng tôi có thể có cơ hội đọc và nghiên cứu nhiều hơn về những loại sách đa dạng khác nhau. Và hơn hết, việc chia sẻ kiến thức về cuốn sách ấy cũng là cách thức “**2 trong 1**” không chỉ giúp người thuyết trình có cơ hội để bày tỏ cảm xúc sau khi đọc xong cuốn sách mà còn cung cấp thêm nhiều điều mới mẻ, lý thú cho các bạn học sinh trong lớp.

Thứ tư, tôi muốn mở rộng chiến dịch “**Bookee In Class**” thành quy mô toàn trường và giữa các trường THPT với nhau. Các lớp học khác trong trường có thể áp dụng cách thức của chiến dịch mà tôi đã đề cập ở trên. Về quy mô toàn trường, lớp chúng tôi sẽ đề nghị được hợp tác với câu lạc bộ Sách để có thể thực hiện chủ đề “**Mỗi tuần một cuốn sách với học sinh Chuyên**”, tức chúng tôi sẽ có bài thuyết trình về cuốn sách ấy vào mỗi thứ hai đầu tuần, tận dụng 15 phút của tiết chào cờ. Lần lượt từng tuần sẽ có từng lớp lần lượt lên chia sẻ về cuốn sách mình thấy tâm đắc. Hoặc thay vì nói hay thuyết trình, tôi khuyến khích các bạn sáng tạo khi biến câu chuyện trong cuốn sách được kể thành một vở kịch; từ đó, rút ra những ý nghĩa sâu xa vở kịch trên cho học sinh toàn trường.

Thứ năm, tôi muốn thành lập một trang có tên là “**LB – Love Bookee**”. Trên đó, mọi người cần lập một tài khoản miễn phí để đăng nhập và chia sẻ về những cuốn sách mà mình đã đọc cho mọi người. Song, chúng tôi sẽ tặng một cuốn sách cho những bạn có chia sẻ hay và chân thành nhất (cuốn sách ấy người thắng cuộc được phép lựa chọn). Hai tháng một lần, **LBs** sẽ hợp tác cùng những trang báo giáo dục của địa phương (như Vinhphuc.edu) và phát động một cuộc thi viết về sách có thể chia theo nhiều chủ đề và chuyên mục sách khác nhau như: truyện thiếu nhi, sách kỹ năng sống, tản văn – tạp văn, tác phẩm kinh điển của thế giới; dành cho mọi lứa tuổi: từ học sinh tiểu học, THPT đến sinh viên và những người đã đi làm... Đương nhiên, phần quà có giá trị là không thể thiếu. Và tôi tin rằng, việc tổ chức nhiều cuộc thi như vậy là một môi trường tốt để kích thích và thúc đẩy mọi người tìm đến sách nhiều hơn.

Cuối cùng, tôi sẽ phối hợp cùng một nhóm bạn trong lớp (có thể mở rộng phạm vi trong trường) để thành lập một audio nghe sách mang tên “*L_listen x B_ooke*”. Bởi đặc tính công việc và lịch trình học tập bận rộn của hầu hết mọi người, audio của chúng tôi mong muốn sẽ đem lại cho người nghe cảm giác thư giãn nhưng vô cùng bổ ích sau những giờ làm việc căng thẳng. Chúng tôi sẽ lên kế hoạch thu âm và ghi lại những cuốn sách bằng những giọng đọc truyền cảm. Sau đó, phát lên trên trang chính thức của audio. Trên trang của chúng tôi, các bạn có thể tìm kiếm rất nhiều đầu sách khác nhau, nhưng thay vì đọc chúng, các bạn sẽ được lắng nghe nội dung của cả cuốn sách qua những giọng đọc hết sức truyền cảm. Mục đích của “*L_listen x B_ooke*” nhằm tiết kiệm thời gian cho hầu hết những người bận rộn bởi họ có thể vừa nghe sách nói, vừa làm một công việc nào đó mà không hề bị ảnh hưởng. Hơn hết, sách nói cũng giúp họ bổ sung và nâng cao tầm hiểu biết, vốn tri thức ở khắp mọi nơi, mọi thời điểm khác nhau như: khi lái xe, khi ngồi trên xe buýt, khi làm việc nhà,... đều có thể nghe sách nói từ audio của chúng tôi.

Thật khó để nói liệu có bao giờ việc đam mê đọc sách lại trở thành một hành động tự nhiên như hít thở với tất cả mọi người trong bất kỳ xã hội nào được hay không, bởi chúng ta sinh ra với những thiên hướng, hoàn cảnh khác nhau và do đó cũng có vô vàn lựa chọn sống với những mối quan tâm khác nhau. Song, tôi tin rằng, nếu chúng ta gieo từng hành động nhỏ nhất, từng ngày quan tâm đến sách nhiều hơn một chút, chắc chắn việc mỗi người trong chúng ta trở thành Đại sứ văn hóa đọc là không xa.

Tôi mong muốn mình sẽ có cơ hội được thực hiện những dự định trên với cương vị một Đại sứ Văn hóa Đọc - vai trò và sứ mệnh lan tỏa tình yêu sách tới cộng đồng!

Tôi chọn sách là nơi ki thác tâm hồn mình và luôn mong muốn tất cả chúng ta đều có thể dừng chân ở bến đỗ bình yên là những trang sách. Và phải chăng, “đọc sách là một cái thú thăng trầm khi chúng ta tìm thấy trong nó, sự giải bày một cách chu đáo và đầy đủ những tư tưởng mà chính mình đã nghĩ

qua, đã hoài bão lâu ngày và bản khoán tha thiết?”. Mong rằng nhân loại sẽ gần bó mãi với những trang sách, với con chữ bởi lẽ, hồn chữ chờ hồn tình.

THÔNG TIN DỰ THI
CUỘC THI “ĐẠI SỨ VĂN HÓA ĐỌC 2020”

1. Thông tin của thí sinh dự thi

Họ và tên: Kiều Thị Thu Huyền Ngày sinh: 01/04/2003

Lớp: 11A6 Trường: THPT Chuyên Vĩnh Phúc

Quận/huyện: Vĩnh Tường Tỉnh/thành phố: Vĩnh Phúc

Số điện thoại cá nhân: 0813022961 Email: kieuthuhuyen01042003@gmail.com

2. Thông tin trường

Địa chỉ: Trường THPT Chuyên Vĩnh Phúc, phường Liên Bảo, thành phố Vĩnh Yên, tỉnh Vĩnh Phúc

Thầy/cô phụ trách cuộc thi: Nguyễn Thị Hương

Số điện thoại: 0986624966 Email: huongcvp@vinhphuc.edu.vn

3. Thông tin gia đình

Họ và tên bố/ mẹ: Kiều Quang Minh Nghề nghiệp: làm mộc

Số điện thoại: 0913560468 Email: kieuquangbay@gmail.com

Địa chỉ gia đình: thôn Thủ Độ, xã An Tường, huyện Vĩnh Tường, tỉnh Vĩnh Phúc

BỐ/MẸ THÍ SINH
TIN

THÍ SINH ĐĂNG KÍ THÔNG

ngạc nhiên và không giấu nổi sự thất vọng. Trái với sự chán nản của tôi, bố điềm đạm nói rằng, nếu tôi áp dụng thành công những nguyên tắc trong đây, tôi sẽ có được một phần thưởng. Vậy nên, tôi dành miễn cưỡng đọc nó. Ban đầu, tôi chẳng hiểu gì về những điều được viết trong cuốn sách do không hề nhập tâm. Phải rất khó khăn, tôi mới có thể áp dụng những nguyên tắc ấy, ít nhất là những điều tôi hiểu, ví như việc nở nụ cười, khen ngợi và động viên chân thành, tránh sự tranh cãi không cần thiết... Tôi đã cố gắng từng chút, từng chút một từ những việc nhỏ nhất. Thay vì la mắng đứa em khi thấy nó làm rối tung căn phòng của tôi như mọi khi, tôi đã khen ngợi nó vì sự hiếu động, gợi ý rằng nó có thể tham gia các hoạt động thể thao và lắng lắng sắp xếp lại mọi thứ. Thay vì cố tỏ ra mình hiểu biết khi phản bác lời người khác, tôi sẵn sàng tiếp thu ý kiến của họ và rồi đưa ra quan điểm cá nhân. Dường như, tất cả mọi người đều ngạc nhiên khi chứng kiến sự thay đổi ấy của tôi. Nhưng cũng chính vì vậy mà những mối quan hệ của tôi dần được cải thiện. Tôi không còn thu mình trong bốn bức tường với mớ truyện tranh nữa mà dần cởi mở hơn, vui vẻ hơn, biết trò chuyện và quan tâm nhiều hơn. Tôi nhận được nhiều sự hợp tác hơn và không còn bị cuốn vào những cuộc tranh luận vô ích, chẳng hạn như em tôi thường ngày nghịch ngợm là thế, giờ cũng không còn phá phách tôi nữa mà đã dành thì giờ cho bóng đá, cầu lông.

Từ những sự thay đổi ấy, tôi nhận ra rằng, **"Đắc Nhân Tâm"** không hề cao siêu và khó đọc như tôi tưởng. Nó gần gũi và thực tế hơn rất nhiều. Tôi cũng hiểu, thì ra phần thưởng mà bố nói với tôi, đó chính là sự trưởng thành. Bạn có thể nghĩ rằng, mới chỉ 16 tuổi thì có hiểu được là bao. Tôi không phủ nhận hoàn toàn điều đó, nhưng ít nhất, tôi gần như đã thay đổi lối sống, lối suy nghĩ của chính mình theo hướng tích cực kể từ khi đọc cuốn sách này. Vậy nên, dựa trên quan điểm và sự trải nghiệm của bản thân, tôi xin đưa ra ba lý do chính để lý giải sức hút của **"Đắc Nhân Tâm"**:

Lý do thứ nhất: **"Đắc Nhân Tâm"** không phải chỉ là sách!

Bạn có thể thấy, đa số sách self-help hiện nay đều chỉ cho ta cách làm thế nào để thành công, làm thế nào để được lòng người khác...nhưng nhìn chung,

hầu hết chúng đều chỉ là quan điểm và kinh nghiệm của cá nhân tác giả. Nghĩa là, nó có thể đúng với người này nhưng cũng có thể không phù hợp với người khác. Vậy nên, rất khó để tìm ra một cuốn sách thực sự hữu ích với bản thân mình. Nhưng **“Đắc Nhân Tâm”** không như vậy. Đó không chỉ là quan điểm của một người, không chỉ là những lời nói sáo rỗng hay những khẩu hiệu được hô hào; nó là cả một quá trình tìm tòi, lắng nghe và tích lũy kinh nghiệm sống từ hàng trăm người, hàng ngàn câu chuyện khác nhau, từ những người bình thường cho tới những vĩ nhân. Nó không ngừng được cập nhật, bổ sung qua các thế hệ của gia đình tác giả Dale Carnegie. Bản thân Dale - tác giả của cuốn sách, ông đã dành trọn tâm huyết của cả cuộc đời mình để viết nên tác phẩm này. Tất cả những bài giảng, bài diễn thuyết tâm đắc nhất; tất cả những cuộc phỏng vấn của ông với các nhân vật nổi tiếng và cách để họ thành công; tất cả những tài liệu thu thập được từ nghiên cứu và tìm tòi về tâm lý con người...đều được ông chắt lọc và đưa vào cuốn sách. Vậy nên, **“Đắc Nhân Tâm”** không đơn giản chỉ là sách, nó *“giống như một đứa trẻ, trưởng thành theo thời gian và vượt ra khỏi những kinh nghiệm của hàng triệu người qua các thời đại đầy biến động của rất nhiều nền văn hóa khác nhau”* (Trích lời tác giả).

Lí do thứ hai: Sự tinh tế trong cách thức trình bày của Dale Carnegie.

Đọc **“Đắc Nhân Tâm”**, chúng ta hoàn toàn có thể thấy sự khoa học trong cách sắp xếp và phân bố từ các đề mục lớn tới những tiểu phần của cuốn sách. Dale Carnegie không viết một cách ngẫu nhiên hay vội vã. Bằng sự tìm tòi và sự trau chuốt của mình, ông đã có một hệ thống những nguyên tắc ứng xử tăng dần theo cấp độ: từ nghệ thuật ứng xử căn bản tới các cách tạo thiện cảm với mọi người, những phương pháp để hướng người khác suy nghĩ theo bản thân mình, rồi cuối cùng mới tới chuyển hóa mọi người. Đó là cả một quá trình phát triển của nghệ thuật đối nhân xử thế, cũng là nền tảng cho sự hình thành những mối quan hệ trong xã hội. Vậy, câu hỏi đặt ra là, Dale đã trình bày những gì trong từng đề mục ấy? Điều có thể thấy đầu tiên đó là cách ông đặt vấn đề cho từng nguyên tắc. Không khó để bắt gặp những giả thuyết, những câu chuyện rất đời gần gũi trong cuộc sống thường ngày được nêu ra để phục vụ cho mệnh đề

chính, ví như ông đã kể câu chuyện về kẻ sát nhân Crowley trước khi triển khai các luận điểm cho mục đầu *"Muốn lấy mật thì đừng phá tổ ong"*, ông đã dẫn từ việc đi câu cá của bản thân để nói tới việc nắm bắt sở trường của người khác...Tiếp đó, ông đi vào những nguyên tắc chính. Tuy vậy, đó không phải những giáo lý khô khan, những lời văn diễn thuyết. Trong mỗi nguyên tắc, có thể thấy được sự cô đọng, chất lọc của Dale từ hàng trăm câu chuyện, hàng ngàn bài học khác nhau của cuộc sống. Ông đã đưa vào đó những dẫn chứng cụ thể và sống động: những nhân vật quyền lực như các vị tổng thống Mỹ Abraham Lincoln, Theodore Roosevelt; Hoàng đế Napoleon...; những người lao động bình thường, những học viên của ông và tất nhiên, cả những câu chuyện, trải nghiệm của chính bản thân ông cũng được đưa vào làm ví dụ. Chính bởi vậy, đọc ***"Đắc Nhân Tâm"***, mỗi chúng ta đều như thấy được phản ánh cuộc sống của mình hiện hình trên trang sách. Dale kết thúc mỗi đề mục bằng một kết luận cuối cùng về nguyên tắc được nêu để bạn đọc hiểu được bản chất, thấy được "linh hồn" của nghệ thuật đối nhân xử thế. Không chỉ thuận tiện cho việc theo dõi, việc chốt lại như vậy cũng giúp chúng ta nắm rõ hơn về mục đích chủ đạo mà tác giả muốn hướng tới qua mỗi một bài học, một nguyên tắc của nghệ thuật "làm Người". Chính cách trình bày chặt chẽ và khoa học, vừa rõ ràng lại vừa tinh tế như vậy, theo tôi, cũng là một yếu tố quan trọng góp phần tạo nên thành công của ***"Đắc Nhân Tâm"***.

Lí do thứ ba (cũng là lí do quan trọng nhất): Ý nghĩa thực sự của ***"Đắc Nhân Tâm"***.

"Đắc Nhân Tâm" giống như một người bạn chứ không phải một nhà thuyết minh, một người đứng ở trên cao mà chỉ bạn làm điều này hay điều khác. Lật từng trang sách, ta đều có thể cảm nhận được sự chân thực cũng như sự thông minh của tác giả. Nói "thông minh" có phần chưa thỏa, nhưng nếu suy ngẫm kĩ, có thể thấy những điều viết trong cuốn sách đều là "nghệ thuật ứng xử thông minh" bằng sự kết hợp của cả lí trí và trái tim. Giả dụ, trong phần đầu *"Nghệ thuật ứng xử căn bản"* của cuốn sách, Dale Carnegie đã đặt vấn đề: Sự cau có, chỉ trích hay quát nạt người khác liệu có khiến họ làm theo ý muốn của

bạn? Câu trả lời là có. Nhưng quan trọng hơn, cái "có" ấy chỉ là sự chịu đựng, khó chịu và phẫn uất; thậm chí là làm ngược lại. Vậy, liệu còn cách nào tốt hơn? Dale đã đưa ra một giải pháp tuyệt vời dựa trên sự phân tích tâm lý của rất nhiều đối tượng khác nhau: hãy để họ làm những điều họ muốn, thành thật khen ngợi và biết ơn họ, *"để họ có được cảm giác mình là người quan trọng"*. Đây là một thuộc tính rất *"người"*, do vậy khi đã làm được điều đó, tất yếu họ sẽ cố gắng để thực hiện những điều tốt đẹp hơn, thậm chí vui vẻ chấp thuận những lời đề nghị, lời nhận xét của chúng ta. Dale không nói suông. Ông đã đưa ra rất nhiều dẫn chứng, từ những nhân vật nổi tiếng như tiểu thuyết gia Charles Dickens, nhà kiến trúc Christopher Wren, "ông vua thép" Andrew Carnegie tới những người bình thường trong xã hội như cô gái trong bệnh viện, cô giáo của Stevie Wonder và cả chính bản thân ông. Điều đó không chỉ làm tăng tính thuyết phục cho lời nói mà còn giúp ta hình dung cụ thể phương pháp mà tác giả đưa ra để áp dụng vào cuộc sống hàng ngày. Nhưng, một vấn đề nữa được đặt ra, đó là sự chi trích hay mắng mỏ dường như đã trở thành một phần trong lối sống của nhiều người. Thật khó mà thay đổi! Vậy có cách nào để loại bỏ hay ít nhất là kiềm chế cơn giận dữ? Dale đã đề cập tới điều này rất chi tiết ở phần ba. Từ bài học cá nhân, ông rút ra rằng: cách tốt nhất để tránh sự tức giận và những cuộc tranh cãi đó là tránh để điều đó xảy ra, bởi suy cho cùng trong một cuộc tranh cãi, dẫu có thắng hay thua thì bạn vẫn chỉ là kẻ thua cuộc mà thôi. Nói như vậy thì có phần trừu tượng. Nhưng ngay sau đó, Dale đã dẫn những gợi ý của tạp chí "Bits and Pieces" về những điều bạn nên làm để có thể kiểm tỏa cơn nóng giận một cách tốt nhất. Nếu tim hiểu, bạn sẽ thấy còn rất nhiều, rất nhiều những phương pháp hay, những việc làm hữu ích mà bạn có thể áp dụng từ **"Đắc Nhân Tâm"**. Quyền lựa chọn nằm ở bạn. Giá trị của cuốn sách cũng do chính bạn tạo nên. Vì vậy, tôi sẽ không nói rằng cuốn sách này là hoàn hảo, cũng không nói rằng nó là cuốn sách tốt nhất. Điều tôi muốn đề cập, đó là ý nghĩa thực sự của cuốn sách. **"Đắc Nhân Tâm"** không đơn giản chỉ là "được lòng người". Nó *"đòi hỏi sự hiện diện của cái Tâm, cái Tầm và cái Tài trong mỗi chúng ta... Cần hiểu rõ bản thân mình, thành thật với chính mình, hiểu biết và quan tâm đến những người xung quanh"*

để nhìn ra và khơi gợi những tiềm năng ẩn khuất nơi họ, giúp họ phát triển lên một tầm cao mới. Đây chính là nghệ thuật cao nhất về con người và ý nghĩa sâu sắc nhất đúc kết từ những nguyên tắc vàng của Dale Carnegie." (Trích lời mở đầu của First News về cuốn sách).

Thực chất, không chỉ có ba lí do trên mà còn rất nhiều lí do khiến "**Đắc Nhân Tâm**" là cuốn sách không nên bỏ lỡ, không thể bỏ lỡ. Nhưng tôi nghĩ mình không nên nói gì thêm, bởi sự tuyệt vời của cuốn sách, chỉ có bạn mới có thể khám phá tới tận cùng mà thôi!

➤ *Thông tin về sách*

Tên gốc: How to Win Friends & Influence People

Tên tiếng Việt: Đắc Nhân Tâm

Tác giả: Dale Carnegie

Bản dịch thuộc: Công ti Văn hóa Sáng tạo Trí Việt (First News)

Nhà xuất bản: NXB Tổng hợp Thành phố Hồ Chí Minh

Câu 2:

Đã bao giờ bạn "đọc" một cuốn sách bằng cả tâm hồn? Đã bao giờ bạn dành thời gian tìm kiếm sách trong thư viện thay vì tìm kiếm những video giải trí trong smartphone? Việc đọc sách với tôi, với bạn, với chúng ta phải chăng không còn là một niềm vui, một niềm cảm hứng? Có người từng hỏi: nếu trở thành Đại sứ Văn hóa đọc, tôi sẽ có kế hoạch và giải pháp gì để khuyến khích việc đọc sách của mọi người. Câu hỏi đó khiến tôi suy nghĩ hồi lâu...

Với tôi, không quá khó nhưng cũng chẳng phải dễ dàng để trả lời câu hỏi đó. Điều tôi nghĩ tới đầu tiên khi gặp câu hỏi này, đó là thực trạng đọc hiện nay, bởi nếu người người đọc sách, nhà nhà đọc sách thì có lẽ đã không cần tới những giải pháp cho việc này! Nhưng thực tế cho thấy, văn hóa đọc ngày nay của người Việt đang có phần mai một. Trong nhà trường, ở những nơi công cộng, tại ga tàu, bến xe hay cả trong không gian gia đình ngày nay, hiếm khi ta thấy có ai đó đang nhâm nhi một cuốn sách, một tờ báo, mà thay vào đó là các

thiết bị điện tử như máy tính bảng, điện thoại thông minh... Còn tại các vùng nông thôn, các miền sâu, miền xa, nơi ít được tiếp xúc với công nghệ thông tin hiện đại, ít được phổ cập giáo dục bài bản; nơi trẻ em trở thành đối tượng lao động từ khi chưa thành niên thì việc đọc sách dường như là một điều gì đó quá xa vời.

Vậy nên, khi trở thành một Đại sứ Văn hóa đọc, điều đầu tiên, tôi sẽ tìm hiểu kỹ càng nguyên nhân của thực trạng ấy với từng đối tượng cụ thể để có thể đưa ra những giải pháp chi tiết, rồi tiến tới kế hoạch chung cho cả cộng đồng.

Cá nhân tôi, tôi cho rằng, việc đọc sách không được phổ biến trước hết là do sự bất cập của giá cả. Bạn thích một cuốn sách, nhưng khi thấy giá niêm yết của nó lên tới hàng trăm nghìn đồng, liệu bạn còn muốn mua nó nữa chẳng? Điều này không có gì xa lạ với tâm lý chuộng hàng "ngon - bổ - rẻ" của người Việt Nam ta. Tuy vậy, hầu hết sách hay, sách tốt trên thị trường hiện nay đều có mức giá khá cao so với thu nhập bình quân của người Việt. Rất nhiều người muốn mua sách nhưng khi thấy giá thành cao, họ lại chần chừ; cũng nhiều người cho biết, họ hầu như sẽ không tặng lại những cuốn sách đắt đỏ của mình cho người khác vì tiếc nuối. Vậy nên, việc tạo ra những tủ sách giá rẻ là một giải pháp không thể thiếu trong kế hoạch của tôi khi trở thành Đại sứ Văn hóa đọc. Thay vì thiết kế bìa in cầu kỳ, dùng những loại giấy giấy đắt đỏ; tôi sẽ kiến nghị với các nhà xuất bản, nhà in chỉ nên tập trung vào phần nội dung, phần bản chất để hạ giá thành của các cuốn sách. Như vậy, đơn vị xuất bản vừa không bị thiệt mà mọi người cũng đều có thể sở hữu những cuốn sách yêu thích của riêng mình, thậm chí chia sẻ cho người khác. Với học sinh, sinh viên - những đối tượng cần tới sách nhất nhưng thường gặp rào cản về kinh tế cũng hoàn toàn có thể mua sách tham khảo, sách nghiên cứu,... phục vụ cho việc học mà không phải quá băn khoăn về chi phí. Tiếp đó, tôi sẽ lan tỏa hơn nữa văn hóa đọc tới các vùng nông thôn, vùng sâu vùng xa, những nơi còn gặp khó khăn trong việc tìm và đọc sách. Tôi sẽ liên hệ với các cấp chính quyền, các doanh nghiệp ủng hộ để xây dựng thêm nhiều những thư viện nông thôn miễn phí, để mọi người có thể thoải mái tham khảo, thoải mái tìm hiểu về sách trước khi quyết định mua. Những "tủ sách giá rẻ" hay "thư viện miễn phí" sẽ hoàn toàn khả thi nếu chúng

ta có sự đầu tư hợp lý và phát triển đúng mực. Đây sẽ là nền tảng cho việc phát triển văn hóa đọc ở nước ta.

Tuy nhiên, một thực tế đáng buồn hiện nay, đó là việc đọc sách không được ưa chuộng dường như không chỉ đến từ vấn đề giá cả. Cần thừa nhận rằng, hầu hết người Việt Nam chúng ta rất thực dụng. Chúng ta chỉ làm những gì đem lại lợi ích lập tức và sự hứng khởi nhất thời cho bản thân. Và việc đọc sách dường như không đáp ứng được điều đó. Hơn nữa, khi bằng cấp, tiền bạc và danh vọng trở thành thước đo của xã hội, ta lại tìm mọi cách để đạt được chúng nhanh nhất có thể, do đó việc đọc sách thường bị coi nhẹ, không được ưu tiên. Nắm bắt được những tồn tại đó, tôi sẽ dùng sức ảnh hưởng của mình một cách tối đa để giúp mọi người hiểu được ý nghĩa thực sự của việc đọc sách và hình thành thói quen đọc sách sớm nhất có thể. Tôi sẽ mạnh dạn tham mưu với Bộ Giáo dục đưa thêm môn Đọc sách vào trường học ngay từ bậc Tiểu học, trở thành một môn học chính quy chứ không còn là sự kết hợp với Ngữ văn hay các hoạt động ngoại khóa. Môn học này không nhất thiết phải học với tần suất quá dày mà mỗi tuần chỉ cần một tới hai tiết học, với mục đích chính là giới thiệu về những cuốn sách hay, sách bổ ích cho học sinh; nội dung của cuốn sách ấy, những giá trị thực tế mà nó đem lại; cho học sinh hiểu sách là tinh hoa của nhân loại, là tri thức và kinh nghiệm ngàn đời được đúc kết mà thành. Tất nhiên, vai trò của giáo viên trong việc này là rất lớn. Giáo viên phải được tuyển chọn dựa trên các tiêu chuẩn về kiến thức, kỹ năng truyền đạt và tâm huyết với nghề. Học sinh sẽ được quyền chọn lựa cuốn sách mà mình muốn đọc tùy theo sở thích và khả năng của bản thân, được phát biểu cảm nghĩ và chia sẻ cuốn sách đó với mọi người. Việc làm này sẽ giúp hình thành thói quen đọc sách ngay từ khi còn nhỏ cho các thế hệ tương lai.

Song song với việc đưa bộ môn Đọc sách trở thành môn học chính trong nhà trường thì kể cả khi ở nhà, các bậc phụ huynh cũng cần khuyến khích con em mình đọc sách. Ngày nay, đa số cha mẹ chỉ "khuyến khích" con cái họ đọc sách theo hình thức ép buộc, cưỡng chế, đọc những cuốn sách tham khảo, sách nâng cao, sách tài liệu phục vụ cho việc học ở nhà trường hay thi cử chứ chưa đa

dạng các thể loại sách, chưa khơi gợi niềm đam mê và sự khám phá sách của các em. Thậm chí, nhiều bậc phụ huynh còn cho rằng, đọc những cuốn sách không có sự liên hệ trực tiếp tới chương trình học của nhà trường là vô bổ, là tốn thời gian. Lỗi suy nghĩ này cũng là một nguyên nhân rất lớn khiến văn hóa đọc đang ngày càng bị kìm hãm. Do vậy, từ chính các bậc làm cha, làm mẹ cũng cần có những giải pháp thiết thực để khuyến khích việc đọc sách của con em mình. Cha mẹ nên đọc sách cho trẻ nghe ngay từ khi đứa bé còn chưa chào đời. Điều này hoàn toàn có cơ sở khoa học; nó sẽ giúp trẻ phát triển trí não và khả năng tư duy ngôn ngữ, có tác động rất lớn đến quá trình nhận thức của trẻ về sau. Thay vì đồ dành trẻ bằng smartphone, máy tính bảng,... cha mẹ nên dành thời gian đọc sách cho con nghe, cho bé hiểu tầm quan trọng của sách đối với bản thân mình. Nhiều phụ huynh than thở, họ luôn bận rộn và không có nhiều thời gian để ở bên cạnh con, nhưng tôi tin chắc rằng, dẫu mệt mỏi đến đâu, ít nhất họ vẫn có thể dành chút thời giờ vào buổi tối hoặc trước khi trẻ đi ngủ để kể cho bé nghe một câu chuyện, đọc cho bé nghe một cuốn sách lí thú. Mỗi dịp sinh nhật, thay vì tặng những món đồ chơi, cha mẹ hoàn toàn có thể tặng cho con những cuốn sách hay, phù hợp với lứa tuổi và hướng dẫn trẻ tìm hiểu về cuốn sách đó; hoặc liên hệ với nhà trường, với thầy cô trực tiếp giảng dạy bộ môn Đọc sách để có thể giới thiệu những cuốn sách tốt nhất cho con em mình. Cha mẹ cần là người bạn đồng hành cùng con trẻ trên hành trình khám phá thế giới diệu kì của sách. Và tôi, với cương vị là một Đại sứ Văn hóa đọc, sẽ tích cực trau dồi vốn đọc của bản thân để có thể đưa ra những gợi ý giúp các bậc phụ huynh và cả học sinh tìm hiểu những cuốn sách thiết thực, bổ ích.

Một điều không kém phần quan trọng để cải thiện văn hóa đọc, theo tôi, đó là áp dụng những điều đã đọc vào thực tiễn, đặc biệt là với sách self-help. Việc áp dụng như vậy không chỉ giúp chúng ta nhớ được lâu hơn những điều đã học, đã đọc mà còn khơi dậy sự hào hứng khi tìm hiểu về cuốn sách. Bản thân tôi cũng đã dùng phương pháp này để cải thiện vốn đọc của mình. Mọi cuốn sách đều có giá trị thực tế nhất định, tất nhiên không bao gồm những cuốn sách vô bổ, giết thời gian. Vậy nên, việc áp dụng những gì có thể rút ra từ cuốn sách

vào cuộc sống hàng ngày là điều rất nên làm. Ví dụ, khi bạn đọc cuốn *"Đắc Nhân Tâm"*, bạn hoàn toàn có thể áp dụng những nguyên tắc đối nhân xử thế mà tác giả đã đúc kết, chẳng hạn việc nở nụ cười thân thiện, khen ngợi người khác trước khi phê bình, tránh các cuộc tranh cãi không cần thiết... Đọc *"Binh pháp Tôn Tử"*, bạn có thể căn cứ vào năm phương diện lớn mà Tôn Tử nhắc tới, gồm: *Đạo, thiên thời, địa lợi, tướng và phương pháp* để khởi nghiệp hoặc kinh doanh. Trên thực tế, rất nhiều người đọc sách đang loay hoay khi không biết áp dụng những điều đọc được vào thực tiễn ra sao. Để trả lời cho thắc mắc này, tôi xin đưa ra ba câu hỏi:

1. Đọc xong cuốn sách, bạn đã biết thêm điều gì mới?
2. Bạn đã có suy nghĩ gì khác so với trước đây?
3. Với suy nghĩ ấy, bạn sẽ hành động như thế nào?

Để bạn dễ hình dung, tôi sẽ nêu một ví dụ. Chẳng hạn, tôi vừa đọc cuốn *"Nhà giả kim"* của tiểu thuyết gia nổi tiếng Paulo Coelho. Sau khi đọc xong cuốn sách ấy, tôi biết rằng vũ trụ cũng có ngôn ngữ riêng của mình. Tôi nhận ra mọi sự việc trên đời đều không có gì là ngẫu nhiên, chúng có thể là một kết quả, một dấu hiệu hoặc điềm báo. Chính vì vậy, tôi đã biết để tâm hơn tới mọi thứ diễn ra xung quanh mình, không còn bó hẹp bản thân trong những suy nghĩ một chiều như trước kia, biết lắng nghe và cảm nhận nhiều hơn. Tôi không còn phản bác những lời chê trách, thay vào đó là tiếp thu để tự kiểm điểm lại chính mình. Đó là những gì tôi đã áp dụng vào thực tiễn sau khi gấp lại *"Nhà giả kim"*. Bạn hoàn toàn có thể khám phá những cuốn sách theo cách của riêng mình. Còn tôi, tôi chỉ có thể hỗ trợ bạn trên con đường ấy mà thôi.

Ngoài những kế hoạch trên, tôi cũng sẽ thiết lập những biện pháp hỗ trợ cho việc đọc sách được diễn ra thuận lợi hơn. Tôi sẽ đề xuất các tiệm cà phê, các quán trà,... nên mở thêm nhiều không gian yên tĩnh giúp mọi người có thể đọc sách một cách hiệu quả nhất, tránh bị phân tâm bởi tác động của tiếng ồn. Hơn nữa, để tiết kiệm thời gian mà vẫn đảm bảo chất lượng của việc đọc, tôi sẽ nghiên cứu thêm nhiều phương pháp đọc tiên tiến được rất nhiều người áp dụng thành công để giới thiệu cho mọi người, chẳng hạn như phương pháp đọc *"Bước*

nhảy", phương pháp đọc "*Đường thẳng*"... Đó đều là những phương pháp đọc nhanh đã được kiểm nghiệm; tuy nhiên, để lĩnh hội được chúng thì sự rèn luyện của bản thân bạn sẽ đóng vai trò quyết định.

Tất nhiên, mọi giải pháp, mọi kế hoạch đều cần có thời gian để thực hiện, có thời gian để điều chỉnh và có thời gian để cho ra kết quả cuối cùng. Tôi, một Đại sứ Văn hóa đọc, một người đam mê đọc sách, cũng chỉ là một người bạn để chia sẻ kinh nghiệm và đồng hành cùng bạn trên hành trình khám phá tri thức của chính mình. Những giải pháp tôi đưa ra không phải là hoàn hảo, càng không phải những giải pháp cuối cùng để cải thiện văn hóa đọc, nhưng tôi tin nếu chúng ta cùng quyết tâm thực hiện thì chắc chắn, việc đọc sách sẽ trở thành một niềm vui, một nguồn cảm hứng lớn với tất cả mọi người chứ không còn là một sự bó buộc hay gò ép. Còn gì tuyệt vời hơn khi nhắc tới Việt Nam, thay vì tự ti vì đất nước ta còn nghèo, còn lạc hậu; chúng ta có thể tự tin về văn hóa đọc đã và đang phát triển rục rờ. Tôi đọc, bạn đọc, chúng ta cùng đọc; đọc để biết, đọc để hiểu, đọc để nâng cao giá trị của chính mình.

* * *

THÔNG TIN DỰ THI
CUỘC THI “ĐẠI SỨ VĂN HOÁ ĐỌC 2019”

1. Thông tin của thí sinh dự thi.

Họ và tên: Nguyễn Hà Chi

Ngày sinh: 07/08/2004

Lớp: 10A6

Trường: THPT Chuyên Vĩnh Phúc

Quận/ huyện: Vĩnh Yên

Tỉnh/ thành phố: Vĩnh Phúc

Số điện thoại cá nhân: 0866905204

2. Thông tin trường.

Địa chỉ: Chu Văn An, Vĩnh Yên, Vĩnh Phúc.

Thầy/ cô phụ trách cuộc thi: Trần Hoài Anh.

Số điện thoại: 0984 338 439

Email: anhthecvp@vinhphuc.edu.vn

3. Thông tin gia đình (bố hoặc mẹ)

Họ và tên bố/ mẹ: Phan Thị Thanh

Nghề nghiệp: Giáo viên

Số điện thoại: 0964831508

Email:

Địa chỉ gia đình: Tích Sơn, Vĩnh Yên, Vĩnh
Phúc

phanthanhmnts@gmail.com

BỐ/ MẸ THÍ SINH
(Ký và ghi rõ họ tên)

THÍ SINH ĐĂNG KÝ THÔNG TIN
(Ký và ghi rõ họ tên)

Phan Thị Thanh

Nguyễn Hà Chi

BÀI DỰ THI “ĐẠI SỨ VĂN HÓA ĐỌC 2020”

ĐỀ 1

Câu 1: Chia sẻ về một cuốn sách mà em yêu thích hoặc một cuốn sách đã làm thay đổi nhận thức hoặc cuộc sống của em.

“Cứ mãi ở ao làng, rồi ao sẽ cạn

Sao không ra sông, ra biển để vẫy vùng?

Sao cứ tự trôi mình trong nếp nghĩ bùng bùng?

Sao cứ mãi online và thờ dài ngao ngán?

Sao cứ để tuổi trẻ trôi qua thật chán?

...

Trên đường băng sân bay mỗi đời người.

Có những kẻ đang chạy đà và cất cánh.”

Đó là những vần thơ mà tôi đã đọc đi đọc lại không biết bao nhiêu lần đến nỗi thuộc lòng, bởi vì nó nằm trong cuốn sách đã truyền cho tôi một cảm hứng vô cùng mãnh liệt để sống có ích, sống đúng đắn. Quyển sách này rất xứng với câu nói của W. Churchill: “Một quyển sách hay là đời sống xương máu quý giá của một tư tưởng ướp hương và cất kín cho mai sau”. Bằng tất cả sự trải nghiệm cuộc sống cùng tầm nhìn toàn diện, người kể chuyện đã đưa bạn đọc đến với một cách nhìn mới, một thế giới mới. Và phải chăng văn học làm cho con người tự nhận thức khi mà đọc xong từng trang sách, tôi đã tự sửa đổi bản thân và cuộc sống của tôi thay đổi một cách rõ rệt đến cả tôi cũng khó mà tin được? Vì thế không khó để hiểu rằng đây là cuốn sách bán chạy nhất Việt Nam và là báu vật vô giá của nhiều bạn trẻ trên con đường khám phá cuộc sống. Chắc hẳn các bạn đang rất tò mò với tên của cuốn sách này, và tôi xin bật mí tên người bạn yêu quý nhất của tôi: “Trên đường băng” của tác giả Tony Buổi Sáng.

Bước tới thế giới mà mảnh đất là những trang giấy và sự vật chính là những con chữ, tôi hoàn toàn bị chìm đắm trong thế giới kì lạ này. Mở cuốn sách, ở ngay phần lễ bìa, một đoạn trích nho nhỏ xuất hiện khiến tôi chỉ muốn thật nhanh khám phá nội dung cuốn sách: “Tương lai mỗi người là do nhận thức quyết định tất cả. Thành người sâu sắc hay hời hợt, người tích cực hay bi quan, người hạnh phúc hay bất hạnh, người chiến thắng hay thất

bại... tất cả đều khởi nguồn từ nhận thức. Nhận thức chính là thước đo sự trưởng thành của một con người. Một khi có nhận thức logic, đúng đắn thì mọi thứ sẽ nhẹ nhàng hơn. Mình biết mình là ai, sứ mạng cuộc đời mình là gì, thì sẽ sống một cuộc đời trọn vẹn, không hối tiếc.” Muốn để bạn đọc có cách nhìn nhận đúng đắn thì bản thân tác giả cũng cần phải có sẵn tố chất ấy, Tony Buổi sáng đã thể hiện quan điểm của mình rất thành công qua 3 chương sách gồm 63 mẫu chuyện nhỏ.

“ Packing checklist – chuẩn bị hành trang”, chương đầu tiên của cuốn sách, với giọng văn vô cùng hài hước, dí dỏm, Tony như đang dạy ta cách chuẩn bị một lối sống đẹp, một vốn tri thức đủ để bước ra ngoài “biển kia”. Ta sẽ theo chân Tony đi khắp thế giới, đến từng quốc gia, xuyên không từ quá khứ đến hiện tại, thậm chí cả tương lai để tìm hiểu nhiều nền văn hóa, cách sống, lối suy nghĩ khác nhau. Hay các thói quen ta cần từ bỏ, thói quen ta cần tiếp nhận; ngay cả những khó khăn, cách khắc phục ta thường xuyên gặp cũng đều xuất hiện trong chương này. Những gì ta cho là nhỏ nhặt, là điều hiển nhiên phải biết nhưng qua ngòi bút của Tony, ta lại giật mình nhìn nhận lại hóa ra ta đã bỏ sót, đã làm sai. Tôi thiết nghĩ Tony nên chuyển nghề làm “thầy bói” vì tại sao mọi thói quen sinh hoạt từ tốt đến xấu của mình anh đều biết hết vậy?

Chương thứ hai có lẽ là phần tự truyện của Tony. Từ cách nghe nhạc, ăn uống, đi đứng ra sao đến đi du lịch, làm việc, ứng xử, quan hệ với mọi người xung quanh như thế nào, Tony đều giải bày. Bạn đọc sẽ được tiếp nhận nhiều bài học, kinh nghiệm sống qua các câu chuyện của Tony bởi các mẫu chuyện này vô cùng giản dị, gần gũi, đến mức mà ta cũng không thể ngờ nó lại có thể nằm trong sách vở. Nó dạy ta sống sao cho thanh lịch, tinh tế, đúng mực là Công dân toàn cầu với các bài học dễ hiểu, dễ nhận ra và vì thế chương này có tên: “ In the departure lounge- ở phòng chờ sân bay.”

Chương cuối cùng và có lẽ cũng là chương tôi tâm đắc nhất, từng câu từng chữ như là các hạt bụi vàng làm thỏa mãn sự tò mò làm sao để khám phá thế giới trong tôi: “Boarding – lên máy bay”. Nếu muốn có động lực để làm việc gì đó trong khi đang cảm thấy mệt mỏi, chán trường, tôi chân thành khuyên các bạn nên đọc dù chỉ một mẫu chuyện của chương này. Các đúc kết kinh nghiệm quý giá, những cái nhìn toàn diện về nhiều mặt mà Tony đưa ra chắc chắn sẽ là hành trang vô cùng cần thiết cho bạn trẻ nào muốn khởi nghiệp, hay muốn thay đổi bản thân. Đây có lẽ là nguồn cảm hứng mạnh mẽ nhất mà chỉ có “Trên đường băng” mới mang lại được cho chúng ta. Và phần nào cũng giúp một số nhà lãnh đạo có cái nhìn cùng hành động nhân văn hơn trong việc quản lý. Cha mẹ, con cái,... cũng là các đối tượng được Tony nhắc tới và khuyên bảo một số quy tắc cơ bản trong cách ứng xử. Là kết tinh của cả một cuốn sách, mẫu chuyện cuối cùng của

chương có tiêu đề trùng với tên sách, Tony dạy bạn 6 bài học về cách: ở, ăn, chơi, học, đi, để dành; giúp các bạn trẻ có cách quản lý tiền bạc, thời gian sao cho phù hợp nhất. Tôi rất thích một câu trong mẩu chuyện này: “Hãy ngồi xuống, tự vẽ ra một cuộc sống cá nhân thông minh nhất.”

Sách có giá trị hay không ở chỗ người đọc tiếp thu được gì, hành động ra sao. “Trên đường băng” chắc hẳn sẽ là người bạn không thể thiếu khi đồng hành cùng bạn trẻ trên con đường tìm kiếm ước mơ. Từng bước từng bước một, người bạn này sẽ chỉ dẫn cho ta lối đi, cho ta tự khám phá bản thân để trả lời cho câu hỏi: Tôi là ai?, Tôi sống để làm gì?,... Hi vọng các bạn sẽ luôn gìn giữ người bạn này để tìm được câu trả lời hay nhất, tự hào nhất. Tuổi trẻ đáng giá bao nhiêu là do bạn tự ra giá!

Câu 2: Nếu được chọn là Đại sứ Văn hóa đọc, em có kế hoạch và biện pháp gì để khuyến khích các bạn và mọi người đọc sách nhiều hơn?

Trong Vi Hiển Truyện có câu: “Đề cho con một hòm vàng không bằng dạy cho con một quyển sách hay”. Lợi ích của việc đọc sách chắc hẳn không còn xa lạ gì với con người, nhưng ở Việt Nam, một thực tế rất đáng lo ngại chỉ ra rằng: văn hóa đọc chưa thực sự phổ biến.

Nếu được chọn là Đại sứ Văn hóa đọc, tôi sẽ:

1. Lập ra một nhóm các bạn trẻ có cùng chí hướng với tôi để tích cực đi tuyên truyền tới các nhà trường, các cơ sở giáo dục cụ thể về lợi ích của việc đọc sách và giới thiệu cho các thầy cô những cuốn sách phù hợp với từng lứa tuổi học sinh.
2. Hiện nay có rất nhiều bạn trẻ ham mê đọc sách nhưng vì gia đình khó khăn hoặc nơi các bạn ở lại không có nhiều sách nên tôi sẽ lập ra kế hoạch. Xin tài trợ từ gia đình, bạn bè, nhà trường,... để lập ra một thư viện sách di động bằng xe buýt. Xe sẽ chứa sách cùng một khoảng không gian nhỏ cho các bạn ngồi đọc. Xe sẽ chỉ tập trung tới các vùng khó khăn, đặc biệt là vùng núi, các bạn có thể đọc miễn phí hoặc có thể quyên góp sách cho thư viện.
3. Mạng xã hội có lẽ là con đường ngắn nhất để đến với mọi người vì nó quá phổ biến. Với lý do này, tôi sẽ cùng các bạn mình lập ra một fanpage nhằm giới thiệu các cuốn sách hay thông qua Facebook, Instagram, Zalo... . Và thỉnh thoảng sẽ có chương trình tặng sách bằng hình thức đoán tên sách hoặc chọn comment ngẫu nhiên, như vậy sẽ dễ dàng thu hút sự chú ý của các bạn trẻ hơn.

4. Thư viện tình chắc hẳn là điểm đến không thể bỏ qua với những ai ham mê sách, nhưng làm thế nào để thu hút những người không thích sách? Với tư cách là một Đại sứ, tôi sẽ cùng làm việc với lãnh đạo thư viện để đưa thêm nhiều đầu sách mới, hay, phổ biến và có thể kết hợp kinh doanh mô hình cafe, nước uống giải khát để hấp dẫn các bạn hơn.

Các bạn hãy thử tưởng tượng xã hội, đất nước mà các bạn đang sống sẽ phát triển tới đâu nếu ai cũng đọc sách. Mỗi quyển sách là cả một kho tàng tri thức, cả một đời khám phá, còp nhặt, ta hãy biết trân trọng chúng bằng việc nâng niu, giới thiệu cho nhiều người khác và yêu chính bản thân mình bằng việc hàng ngày đọc sách!

THÔNG TIN DỰ THI
CUỘC THI “ĐẠI SỨ VĂN HÓA ĐỌC 2020”

1. Thông tin của thí sinh dự thi

Họ và tên: Phùng Thị Thanh Tâm

Ngày sinh: 21/06/2003

Lớp: 11A6

Trường: THPT Chuyên Vĩnh Phúc

Quận/ huyện: Vĩnh Yên

Tỉnh/ thành phố: Vĩnh Phúc

Số điện thoại cá nhân (nếu có): 0354325115

2. Thông tin trường

Địa chỉ: Trường THPT Chuyên Vĩnh Phúc, phường Liên Bảo, thành phố Vĩnh Yên, tỉnh Vĩnh Phúc

Thầy/ cô phụ trách cuộc thi: Nguyễn Thị Hương

Số điện thoại: 098.662.4966

Email: huongcvp@vinhphuc.edu.vn

3. Thông tin gia đình (bố hoặc mẹ)

Họ và tên bố: Phùng Gia Đàm

Nghề nghiệp: Nông dân

Số điện thoại: 097.216.3849

Địa chỉ gia đình: Lạc Ý 1, Đồng Tâm, Vĩnh Yên, Vĩnh Phúc

BỐ/MẸ THÍ SINH

(Ký và ghi rõ họ tên)

Phùng Gia Đàm

THÍ SINH ĐĂNG KÝ THÔNG TIN

(Ký và ghi rõ họ tên)

Phùng Thị Thanh Tâm

ĐỀ BÀI (ĐỀ 2)

Câu 1: Sáng tác một tác phẩm (câu chuyện hoặc một bài thơ) nhằm khích lệ mọi người đọc sách

Câu 2: Nếu được chọn là Đại sứ văn hóa đọc, em có kế hoạch và biện pháp gì để khuyến khích các bạn và mọi người đọc sách nhiều hơn?

BÀI LÀM

Câu 1:

“Người Bạn” quý giá nhất

Những ánh đèn đường lần lượt sáng lên, thành phố sầm uất sắp bắt đầu cuộc sống về đêm.

A Yên mệt mỏi đổ người xuống giường, thất thần nhìn lên trần nhà. Bên tai là âm thanh vội vã quen thuộc của dì giúp việc đang nấu cơm. A Yên, cô gái như người ta thường nói *“ngậm thìa vàng mà sinh ra”*. Từ nhỏ, cuộc sống của cô đã như một nàng công chúa. Cô có thể làm bất cứ điều gì mình muốn, ăn thứ mình yêu thích, mua thứ mình muốn mua, thoải mái làm những việc mình thích. Bởi cô có một người bố yêu thương mình hết mực. Hầu như cuộc sống của bố cô chỉ xoay quanh công việc và đứa con gái duy nhất này. Trong cuộc sống của cô cũng không hề xuất hiện bóng dáng của mẹ, nghe bố cô nói, mẹ cô mất vì khó sinh. Vậy nên bố càng yêu thương cô hơn nữa, muốn bù đắp hết thảy những thiệt thòi về tình cảm cho cô con gái nhỏ.

Có lẽ chính vì cuộc sống quá mãn nguyện, cũng có lẽ vì bố đã thay cô che chắn hết mọi khó khăn từ thế giới ngoài kia, nên từ nhỏ A Yên sống một cách an nhiên, tự tại, vô lo vô nghĩ, không hề có ý chí vươn lên, hay có thể nói, cô sống không có mục tiêu, không ước mơ, không ý chí. Cô chưa từng suy nghĩ tương lai mình sẽ làm gì, cũng không muốn nghĩ mình sẽ trở thành người như thế nào. Bởi cô luôn tin rằng bố sẽ mãi ở bên, cưng chiều và chăm sóc cho cô.

"Cộc cộc cộc" tiếng gõ cửa vang lên đánh gãy dòng suy nghĩ của A Yên. Di giúp việc nhẹ nhàng đẩy cửa phòng cô: "*Tiểu thư, ông chủ nói tối nay sẽ về nhà đón sinh nhật cùng cô. Cơm tối đã nấu xong rồi, vậy... tôi về trước nhé!*".

A, cô suýt chút nữa quên hôm nay là sinh nhật mình. A Yên lấy lại tinh thần, có chút chờ mong tối nay. Sinh nhật năm nào của cô, bố cô cũng chuẩn bị cho cô một bất ngờ, huống chi hôm nay là sinh nhật thứ 18 - dấu mốc quan trọng của cuộc đời cô.

Bắt đầu từ 8 giờ tối, A Yên cứ luôn ngóng nhìn qua cửa sổ. Mỗi khi có chiếc xe hơi đi ngang qua, cô lại ngó ra ngoài, mong chờ thân ảnh của bố trở về. Rồi lại quay về phòng trong sự hụt hẫng. Sao tối nay bố về muộn thế nhỉ? Mọi lần đúng 8h tối, bố cô sẽ xuất hiện ở nhà mang theo bất ngờ dành cho cô, hôm nay xảy ra chuyện gì hay sao? Chẳng lẽ năm nay là dấu mốc đặc biệt nên bố chuẩn bị cho cô bất ngờ lớn hơn? Càng nghĩ cô càng thích thú và chờ mong.

Nhưng... 9 giờ, 10 giờ, rồi 11 giờ, đến bây giờ cô đã chẳng thể nào thích thú được nữa. Cô gọi cho bố rất nhiều cuộc, nhưng đáp lại cô chỉ là tiếng thông báo lạnh lẽo: "*Thuê bao quý khách vừa gọi hiện thời không liên lạc được...*". Điều đó càng khiến cô bồn chồn, lo lắng hơn.

Bỗng điện thoại trên bàn reo lên, A Yên vội vàng cầm lấy điện thoại, tưởng bố gọi về nên cô không hề chần chừ mà vui vẻ nói: "*Bố, sao bây giờ bố vẫn chưa về?*". "*Tiểu thư, tôi là thư ký Lâm đây. Cô đến bệnh viện một chuyến được không, chủ tịch xảy ra chuyện rồi*". Giọng nói gấp gáp hốt hoảng của thư ký Lâm khiến cô giật mình, đầu óc cô trống rỗng, cô vội vọt đi gọi chú Trương tài xế, trong đầu giờ chỉ xoay quanh câu nói: bố cô xảy ra chuyện rồi. Bố xảy ra chuyện rồi. Xảy ra chuyện rồi...

Thư ký Lâm nghe thấy tiếng động va chạm và tiếng gió đầu dây bên kia, vội vàng nhắc nhở cô: "*Tiểu thư, cô hãy bình tĩnh. Bình tĩnh nghe tôi nói. Chủ tịch gặp tai nạn xe liên hoàn, hiện đang được cấp cứu tại bệnh viện C. Tiểu thư đến phòng cấp cứu số 2...*". A Yên vội vàng lên xe, giục tài xế Trương: "*Chú Trương, mau đến bệnh viện C, bố cháu xảy ra chuyện rồi, chủ... mau lên... bố cháu... bố cháu...*" cô gấp đến nỗi sắp khóc òa lên. Ngồi trên xe, cô liên tục cầu

nguyện, cầu cho bố không có việc gì. Bố cô tốt như vậy, nhất định sẽ tai qua nạn khỏi.

Đến bệnh viện, cô lao nhanh đến phòng cấp cứu. Thư ký Lâm đứng chờ ở trước cửa, bắt gặp cô, anh lao đến nghẹn ngào: "*Tiểu thư....chủ tịch.....*". "*Thư ký Lâm, bố em sao rồi? Bố em sao rồi?*" A Yên cầm lấy tay anh thư ký, giọng khàn đi. Thư ký Lâm né tránh ánh mắt cô, nhẹ giọng nói: "*Tay, chân, bắp đùi,...chỗ nào cũng bị thương, xương bả vai gãy nát, gãy ba xương sườn, phần đầu bị thương...*" thư ký Lâm nói xong một chữ thì sắc mặt cô lại trắng đi một phần.

Anh biết bây giờ cô cái gì cũng không nghe vào được thế nên khuyên vài câu rồi liền để cô yên tĩnh một mình.

.....

Thời gian trôi qua từng phút, từng giờ, cuộc phẫu thuật kéo dài tới tận khuya, đến tận hừng đông vẫn chưa kết thúc.

6 giờ sáng, "*ding*" một tiếng, đèn đỏ trên cửa phòng cấp cứu đã tắt, cuối cùng cửa phòng phẫu thuật cũng mở ra. Đầu tiên là hai trợ lý phẫu thuật đi ra, sau đó là bác sĩ mổ chính.

Cả người bác sĩ mướt mồ hôi, sau khi ra ngoài liền tháo khẩu trang xuống, để lộ vẻ mặt xót xa. Vừa trông thấy vẻ mặt bác sĩ, trái tim hai người liền phát hoảng. Thư ký Lâm cùng A Yên liền vội vàng tiến tới: "*Bác sĩ, tình hình phẫu thuật thế nào? Bố cháu sao rồi?*"

Bác sĩ nhận lấy ánh mắt của hai người, cân nhắc hồi lâu rồi mới nói: "*Xin lỗi, chúng tôi đã hết sức cứu chữa, phẫu thuật cũng đã thành công. Nhưng vết thương của bệnh nhân quá nặng, vẫn không thể tỉnh lại. Trước mắt, bệnh nhân đã mất tự chủ hô hấp, phản xạ não và sóng điện não cũng đã mất...*"

Nghe bác sĩ trả lời, hai người đều ngây ra. Không biết bao lâu, giọng nói kích động của thư ký Lâm mới vang lên: "*Cái gì là không tự chủ được hô hấp, cái gì là phản xạ não biến mất...những câu hình dung này...chẳng lẽ...không phải dùng để hình dung người chết hay sao? Phiền bác sĩ có thể nói rõ hơn một chút được không?*"

Bác sĩ mổ chính là viện trưởng, ông biết cuộc phẫu thuật này quan trọng nhường nào, nhưng lúc này chỉ có thể nói thật: *"Lúc bệnh nhân vào đây đã rơi vào trạng thái hôn mê sâu, trước mắt chúng tôi chỉ có thể dùng máy hô hấp duy trì dấu hiệu sống cho bệnh nhân, một khi rút máy thì bệnh nhân sẽ lập tức tử vong."*

Bác sĩ vừa nói xong, khắp hành lang rơi vào yên ắng. Thư ký Lâm lập tức trắng mặt, ngã ngồi xuống ghế: *"Sao lại thế được...Sao lại như thế được..."*. A Yên lại hết như một bức tượng, đứng im đó chẳng hề nhúc nhích.

Bác sĩ nói xong thì đưa mắt nhìn về phía A Yên: *"Xin gia đình nên bị thương! Thực xin lỗi nhưng bây giờ tôi vẫn phải hỏi một câu theo thông lệ...tiếp tục duy trì tính mạng của bệnh nhân...hay là...rút máy để bệnh nhân an tâm ra đi..."*

"Tiếp tục duy trì tính mạng,... thì... sẽ ra sao?" Sau một lúc lâu, A Yên run run hỏi.

"Tiếp tục duy trì thì...sẽ là người thực vật, có thể sẽ phải nằm trên giường cả đời. Thông thường, dùng máy và thuốc để duy trì thì nhiều nhất cũng chỉ duy trì thêm được vài chục năm, vì qua thời gian dài, các chức năng cơ thể của bệnh nhân sẽ dần thoái hóa..." Bác sĩ trả lời rồi thờ dài một hơi, mặc dù vẫn được tính là còn sống nhưng cũng chịu khổ mà thôi.

Không biết qua bao lâu, trong hành lang trống rỗng mới vang lên giọng người con gái khàn khàn nghẹn ngào không thành tiếng: *"Tiếp tục duy trì"*.

"Được, tôi hiểu rồi." Bác sĩ thờ dài rồi đi.

....

Trong phòng bệnh cao cấp.

Lúc này đây, người đàn ông uy nghiêm đứng đầu cả một tập đoàn, người cha hiền dịu luôn tươi cười bao dung yêu chiều đứa con gái, đang mình đầy thương tích, lẳng lẳng nằm trên giường, mất hết tri giác, chỉ có thể dựa vào máy hô hấp để duy trì tính mạng.

A Yên ngồi lặng người ngồi trước giường bệnh, cẩn thận nắm lấy bàn tay chỉ chít vết thương của bố, khẽ cúi đầu chạm nhẹ má lên đó, cứ như cô sợ quấy nhiễu đến bố dù biết có thể bố sẽ không tỉnh lại được nữa...

Bố...xin lỗi...

Tha thứ cho sự ích kỉ của con...

Con không thể để bố đi được...

Con xin lỗi...

Cô gái đã từng rất ngây thơ, hồn nhiên, lớn lên trong sự bao bọc, chở che của cha, luôn cười đùa, vui tươi, hoạt bát...thế mà giờ đây đang cầm hai tay của bố...cúi đầu...khóc không thành tiếng...

.....

Sáng sớm, viện điều dưỡng vô cùng yên tĩnh.

A Yên an tĩnh ngồi cạnh giường bệnh của bố, cô đã ngồi suốt một đêm.

Đã ba tháng trôi qua, ba tháng này ngày nào cũng vậy, cô vẫn luôn ngồi cạnh giường bố. Chỉ sợ khi bố tỉnh dậy, người đầu tiên nhìn thấy không phải là mình.

Ba tháng là quãng thời gian bệnh nhân có khả năng tỉnh lại lớn nhất, qua khoảng thời gian này thì dường như đã không còn khả năng tỉnh lại nữa.

Trên giường, người bố hiền dịu vẫn lặng lẽ nằm đó như thể chỉ đang chìm vào giấc ngủ, còn cô ngoan ngoãn tựa đầu bên cạnh, cùng bố ngủ một giấc bình yên như lúc cô còn nhỏ. Mọi thứ vẫn giống như trước đây...

Nhưng mà thực tế lại tàn khốc vô cùng, người bố mà cô kính yêu nhất có thể không bao giờ mở miệng nói chuyện nữa, sẽ không trả lời cô, cũng không còn mở mắt ra được...

A Yên nhẹ nhàng cầm tay của bố lên rồi vùi đầu mình vào đó, những lời lầm bầm nhỏ đến không thể nghe rõ: *"Bố... con xin lỗi... con cũng... cũng không giống như bố tưởng tượng, không mạnh mẽ đến vậy..."*

Không có bố bên cạnh, con mới biết, con chẳng là cái gì cả... mới biết con yếu đuối đến nhường nào...

Trong khoảng thời gian này, áp lực đè nặng lên đôi vai bé nhỏ của A Yên không chỉ là việc bố bị hôn mê, mà phần nhiều là sự tự trách cùng sự hối hận chôn sâu trong trái tim... từng thứ từng thứ đều từ từ gặm nhấm tinh thần và xương tủy của cô...

Cô hối hận, tại sao mình không yêu bố nhiều hơn, không ở bên bố lâu hơn, không quan tâm đến bố nhiều hơn, tại sao không cố gắng trở thành một đứa con ngoan để bố tự hào, tại sao cứ luôn khiến bố phải lo lắng, phải buồn lòng.... Bao nhiêu suy nghĩ cứ bủa vây trong đầu cô, khiến cô không dám ngủ. Lúc nào cô cũng nhắc nhở mình rằng bố đang cần mình, mình phải ở bên bố, mình phải chăm sóc bố, nếu bố tỉnh dậy không thấy ai, vậy thì phải làm sao...?

Lúc này, viện trưởng cùng các bác sĩ nối đuôi đi vào. A Yên lặng lẽ đi ra ngoài chờ. Hôm nay là ngày cuối cùng của thời hạn ba tháng, là ngày tổng kiểm tra quyết định cho bố cô. Nếu như....

Một hồi lâu sau, bác sĩ chính đi từ trong phòng bệnh ra, nhìn cô gái nhỏ một chút, thở dài: *"Trong khoảng thời gian này, tình huống của bệnh nhân... không có gì thay đổi... kết quả chẩn đoán của chúng tôi, vẫn giống như lần trước."*

Nghe xong kết quả chẩn đoán, bầu không khí trầm xuống.

A Yên sững lại, siết chặt tay. Mặc dù cô đã dự đoán được kết quả xấu nhất, nhưng khi đối diện cô vẫn không đủ dũng khí để tin vào thực tại.

Cho đến bây giờ, bố...vẫn không có chuyển biến gì sao?

A Yên đứng đó, không nói một lời, khuôn mặt người con gái vẫn vậy nhưng chẳng có chút sức sống, cứ như thể mọi sự sống đã bị hút đi sạch chỉ để lại một cái xác không hồn.

Hi vọng cuối cùng của cô, hi vọng mà cô bám víu suốt ba tháng để chống đỡ đã hoàn toàn sụp đổ. Cô bỗng như kẻ lạc đường giữa sa mạc, tưởng đã gặp được ốc đảo xanh mát, nhưng trong một cái chớp mắt chỉ còn là bãi cát trắng mả thôi. Đi mãi, đi mãi vẫn chỉ là cát, tuyệt vọng, lạc lõng, vô định...

A Yên đứng ngoài phòng bệnh, cô không dám bước vào phòng bệnh thăm bố, cô sợ vào rồi sẽ không kìm được nước mắt. Nếu nhìn thấy cô khóc như vậy,

bố cô nhất định sẽ rất đau lòng. Cô không muốn bố đau lòng. A Yên chạy ra khỏi bệnh viện, một mình lang thang giữa đường phố. Nhìn xe cộ đi lại tấp nập, mọi người hối hả làm việc, cô bỗng cảm thấy thật sự cô đơn. Sự tủi thân cùng đau lòng khiến cô không còn sức lực nữa, cô ngồi sụp xuống ven đường mà òa khóc nức nở, mặc cho ánh nhìn soi mói tò mò của người qua đường. Giờ đây cô như đứa trẻ bị lạc đường, cô đơn, bơ vơ, sợ hãi, bất lực....

Lúc này, thư ký Lâm đứng ở xa nhìn lại. Anh đuổi theo tiểu thư từ bệnh viện vì sợ tinh thần cô không tốt sẽ làm điều gì dại dột. Khi nhìn tiểu thư òa khóc như một đứa trẻ, anh đau lòng vô cùng. Anh chợt nhớ ra một điều, vội lấy điện thoại ra gọi cho cô: *"Tiểu thư, có có thể về nhà một chuyến không, bác sĩ cần hồ sơ bệnh án cũ của chú tịch. Nó đặt ở ngăn cuối của tủ gỗ trong phòng chú tịch, tiểu thư có thể mang đến đây được không?"*. *"Em biết rồi"* – giọng cô gái nhỏ khàn khàn đáp lại.

Đứng trước cửa phòng bố, cô bỗng thấy mình thật yếu đuối. Cô chần chừ không dám bước vào. Cô sợ một khi bước vào không gian của bố sẽ lại nhận không được mà òa khóc lần nữa. A Yên hít hít cái mũi đỏ ửng, run run đẩy cửa đi vào. Gian phòng ấy, chiếc bàn ấy, chiếc giường ấy,...đều là nơi in lại dấu ấn của bố cô. Khóe mắt A Yên đỏ lên. Cô kìm nén không khóc, bước nhanh về phía tủ lấy một cái hộp nhỏ ra. Chiếc hộp có hoa văn rất đẹp, khắc ngay chính giữa hai chữ nho nhỏ *"A Yên"*. Cô bất ngờ, run tay mở cái hộp ra. Bên trong chứa đầy những bức thư đủ màu sắc, đều ghi: *"Gửi A Yên"*. A Yên sững sờ, cầm vội một bức thư lên xem. Đầu là nét chữ của bố, đầu là của bố viết cho cô vào dịp sinh nhật mỗi năm: *"Gửi A Yên bé bỏng của bố. Sinh nhật 5 tuổi của con sắp đến rồi. Bố thật sự rất hào hứng tặng con cuốn sách này. Từ khi con mới ra đời, bố đã luôn mong muốn cùng con học những chữ đầu tiên, đọc những từ đầu tiên. Bố luôn tưởng tượng ra giọng nói bi bô của con lúc chập chững đánh vần. Khoảnh khắc ấy thật sự rất đáng quý. Chúc con sinh nhật vui vẻ, con gái yêu."*

"Bốp". Giọt nước mắt bất ngờ chảy xuống khuôn mặt nhỏ nhắn của A Yên, lẫn xuống vào những dòng thư của bố. Cô úp mặt vào hai tay, cố gắng không khóc ra tiếng. Bố của cô... bố của cô đã mong chờ ra sao khi viết những

dòng này, đã háo hức ra sao khi mua những cuốn sách này. Hóa ra, năm nào bố cũng muốn tặng cô một quyển sách, nhưng bố cũng nhìn ra được, cô không hề thích đọc sách. Cô chỉ đơn giản là thích vui chơi, thích được tự do bay nhảy. Lúc ấy, bố đã thất vọng như thế nào, đã hụt hẫng biết bao nhiêu. A Yên tự trách thật lâu, cô đứng dậy cầm chiếc hộp chạy đến bệnh viện. Bây giờ cô không suy nghĩ được gì nữa, chỉ muốn lao đến thật nhanh ôm chăm lấy bố, đọc cho bố nghe những câu chuyện hay trong sách. Liệu đó có phải là mong muốn của bố hay không? Liệu khi nghe cô đọc sách, bố cô có vui mừng mà tỉnh lại hay không? Cô không biết, nhưng cô biết điều bây giờ mình cần làm là cùng bố đọc những cuốn sách quý giá này.

A Yên chạy đến bên giường bệnh, ôm chăm lấy bố mà thủ thỉ: *"Con còn nhớ hồi nhỏ bố thường hay đọc truyện cổ tích ru con ngủ, bây giờ đến lượt con đọc sách cho bố nghe. Bố nhé."*

A Yên ngồi bên giường của bố, ngón tay nhỏ lật từng trang từng trang sách một. Có lẽ cô không biết, bắt đầu từ giây phút ấy, cô không còn là cô gái nhỏ bé sống trong tòa lâu đài do bố cô dựng lên bảo vệ nữa rồi, cô dần trở thành một cô gái có thể tự gánh vác mọi thứ trên vai. Ánh nắng nhẹ nhàng len lỏi qua từng lá cây vào phòng, như muốn lưu giữ lại khoảnh khắc đáng quý này.

2 năm sau

Giọng đọc trong trẻo truyền ra từ căn nhà gỗ xinh xắn, hòa cùng gió lay động vườn hoa đầy đủ sắc hương. Hai năm qua, vì tiện cho việc trị liệu của bố nên A Yên đã bán căn nhà cũ đi, mua căn nhà mới này ở một khu yên tĩnh lại đảm bảo an toàn.

Cô ngồi bên cửa sổ, hưởng thụ nắng ấm của mùa xuân nhẹ nhàng vuốt ve, ngón tay thon nhỏ khẽ lật từng trang sách. Bây giờ, sách đã là một phần không thể thiếu trong cuộc sống của cô và bố. Ngày nào cô cũng ngồi đây, đọc cho bố nghe những mẩu chuyện thú vị, hay những câu nói triết lý sâu sắc rồi cùng bàn luận với bố.

"In three words I can sum up everything I've learned about life: it goes on." — Robert Frost

“Trong 3 từ tôi có thể tổng kết mọi thứ tôi học được về cuộc sống: Nó vẫn tiếp tục thôi.”

Khép lại cuốn sách, A Yên nhẹ nhàng đặt chúng lên đùi, bàn tay vô thức vuốt ve mép giấy. Cô nhìn ra cửa sổ, những bông hoa đã bắt đầu hé nở, chào đón một mùa mới. Cô mỉm cười, có lẽ, một cuộc sống mới đã bắt đầu lại rồi.

Ánh nắng đầu thu nhẹ nhàng âu yếm vuốt ve cô gái, lưu luyến đọng lại khoảng thời gian yên bình này.

Ngày qua ngày, người con gái vẫn kiên trì với quyển sách trên tay, đọc sách, kể chuyện, tâm sự với bố, với một người đã mất hết tri giác. Những quyển sách đi cùng với cô suốt 2 năm nay đã giúp cô thức nhận được nhiều điều trong cuộc sống. Cô sống sâu sắc hơn, nhạy cảm hơn, mạnh mẽ hơn và đặc biệt có những quyển sách đã dạy cô biết, *“đam mê”* là gì. Cô không còn vô định, mất phương hướng, lạc lõng chìm nổi như khi đối diện với nỗi đau vào 2 năm trước. Có lẽ, sách, ấy chính là món quà quý giá nhất bố để lại cho cô, món quà cứu rỗi tâm hồn cô, cuộc sống của cô.

....

Một buổi sớm mưa xuân lất phất, A Yên vừa mở mắt ra đã đối diện với một cặp mắt dịu dàng. Trong chốc lát, cô như mất hết khả năng phán đoán, tất cả sự vật xung quanh đều lu mờ đi, làm cho hình ảnh thân quen ấy lại càng rõ ràng.

Bố của cô.... bố của cô đang mỉm cười với cô. A Yên ngồi bật dậy, nhào vào lòng bố ôm chặt không buông. Thật tốt, thật tốt, cuối cùng ông trời cũng cho bố đi vào giấc mơ của cô. Cô thật sự, thật sự rất nhớ bố của mình.

Bố của A Yên cũng im lặng ôm chặt công chúa nhỏ của mình. Ông đã làm cho con gái bé bỏng của ông phải đau buồn quá nhiều rồi. Nước mắt cũng không nhận được tích tụ quanh hốc mắt.

Bỗng ông nghe từ trong lòng mình truyền đến âm thanh khàn khàn: *“Giấc mơ... chân thật quá.”* Ông mở to hai mắt, tim nhói đau từng quặn. Có lẽ, tổn thương mà ông đem lại cho con bé nhiều hơn rất nhiều so với ông tưởng. Ông lặng lẽ siết chặt cái ôm của con gái, nhẹ giọng chậm rãi nhấn mạnh từng từ một: *“Con gái, bố về rồi.”*

Giây phút ấy, A Yên giật mình. Khi tầm nhìn chạm vào đôi mắt bố, A Yên ngẩn người, hốc mắt đỏ bừng. Đôi tay run run đưa lên sờ vào mặt ông. Bỗng chốc, cô vùi đầu vào lòng ông:

“Bố?” – A Yên thử gọi.

“Ừ” – giọng nói khàn khàn của bố cô, vang lên trên đỉnh đầu.

“Bố tỉnh rồi?” – A Yên thử gọi lần nữa.

“Ừ” – Bố của cô cố gắng nâng tay lên, chạm nhẹ vào người cô, ý nói, có bố ở đây, đừng đau lòng.

“Tiểu Yên, bố trở về bên con rồi đây!”

Nghe thấy chính miệng bố thừa nhận, A Yên vùi đầu vào lòng ông, một lúc lâu cũng không thấy động đậy.

Sau đó, từng giọt từng giọt chất lỏng nhỏ xuống thấm dẫm cả mảng áo của bố cô, một giọt lại một giọt, nóng bỏng.

Cô đang khóc... Thút thít rồi dần dần nức nở, cho đến khi òa lên khóc như một đứa trẻ... Lâu lắm rồi, cô mới cho phép mình yếu đuối như thế. Đường như 2 năm nay, nước mắt của cô kìm nén, tích tụ lại để rồi vỡ òa trong giờ khắc thiêng liêng này. Bố cô đã tỉnh lại, bố đã quay trở về bên cạnh cô, cô không còn một mình, không còn lạc lõng, không còn bơ vơ nữa rồi.

Bố cô đưa tay vuốt tóc cô, nhẹ giọng dỗ dành: “Con gái, bố đã nghe thư ký Lâm kể lại. Con trưởng thành rồi, không còn là đứa trẻ quanh quẩn trong tòa đài mà bố dựng lên cho con nữa. Bố từng nghĩ nếu không có bố che chở, con sẽ ra sao. Nhưng bố không dám cho con đối diện với cuộc sống đầy rẫy cam bẫy này. Bố sợ, một ngày nào đó, bố sẽ mất con. Nhưng bố chẳng thể ngờ rằng, những cuốn sách bố từng nghĩ chắc hẳn con sẽ rất ghét, cả đời này con sẽ không muốn động vào, lại là thứ dạy con trưởng thành. Cảm ơn con đã ngày ngày ở bên bố, đọc từng trang sách, đưa niềm hi vọng sống vào giây phút tối tăm nhất của đời bố. Những quyển sách mà bố nghĩ sẽ truyền động lực sống cho con vào những giây phút khó khăn trong cuộc đời, mỗi khi bố không ở bên, không ngờ lại chính là thứ cứu sống bố, réo gọi bố phải mau mau tỉnh dậy, tiếp tục sống.

Cảm ơn con, con gái yêu của bố! Cũng rất cảm ơn những người bạn đáng quý ấy."

Ánh nắng đầu xuân nhẹ nhàng bao trùm lên không gian yên tĩnh, hạnh phúc ấy. Có lẽ trong cuộc sống của mỗi người sẽ gặp rất nhiều biến cố, trắc trở không thể lường trước được. Trong những lúc ấy, những cuốn sách sẽ là người bạn, nơi ta gửi gắm bầu tâm sự, cũng sẽ là người thầy, nơi dạy ta những bài học quý. Bởi vậy, khi vấp ngã, đừng sợ, hãy bình tĩnh nhâm nhi ly cà phê cùng với một cuốn sách hay, biết đâu bạn lại tìm được lối thoát cho mình.

"Good friends, good books, and a sleepy conscience: this is the ideal life." — Mark Twain

"Bạn tốt, sách hay và một lương tâm thanh thản: đó chính là cuộc sống lý tưởng."

Câu 2:

Triết gia Thomas Carlyle (Xcôt-len) đã từng phát biểu: *"Tất cả những gì con người đã làm, nghĩ hoặc trở thành: được bảo tồn một cách kỳ diệu trên những trang sách."* Quả thật, sách là kho tàng tri thức của nhân loại. Sách là một phương tiện dùng để ghi chép, lưu giữ và lưu truyền tri thức trong xã hội loài người. Sách đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển tri thức. Mỗi quyển sách là một động lực phát triển văn minh xã hội.

Thế nhưng, đã xa rồi cái thời mỗi người có một, hai cuốn sách "gối đầu giường", thời đại công nghệ thông tin bùng nổ, văn hóa nghe - nhìn "lấn át" văn hóa đọc đã làm cho giới trẻ ngày nay xa dần với thói quen đọc sách mỗi ngày. Xu hướng toàn cầu hóa diễn ra ồ ạt, khiến cho giới trẻ ngày nay không chịu đọc sách. Một thực tế cần phải xác nhận là giới trẻ ngày nay không còn yêu mến sách nữa. Việc đọc sách vì thế cũng rất hạn chế.

Vậy nên, tôi muốn mang đến cho mọi người một loại máy với tên gọi: *"Gặp kiến thức"*. Nó sẽ là loại máy mô phỏng theo máy gặp thú, nhưng hình thức chơi sẽ khác hơn. Mỗi người khi muốn chơi sẽ phải trả tiền, nhưng bây giờ không phải để mua xu, mua xèng mà là mua sách. Một quyển sách nhỏ, mỏng,

có một lượng kiến thức nhỏ nhất định. Người chơi được yêu cầu phải đọc xong cuốn sách trong khoảng thời gian nhất định nào đó. Sau đó, sẽ lấy chính những kiến thức có được từ cuốn sách để trả lời câu hỏi mà máy đưa ra. Nếu trả lời đúng hết thì một món quà được trưng bày trong máy sẽ rơi xuống, và người chơi có thể lấy quà qua khe hở ở dưới máy như khi chơi gắp thú. Như vậy, trò chơi không chỉ giúp mọi người xả stress, đồng thời, cải thiện việc đọc sách cùng khả năng ghi nhớ của mỗi chúng ta. Chiếc máy này sẽ dần dần thay thế cho trò chơi gắp thú truyền thống. Cùng với đó, cấp độ khó cũng dần tăng lên, có nghĩa là độ dày của quyển sách tăng cùng lượng câu hỏi tăng lên, đồng thời giá trị quà tặng cũng tăng lên tùy thuộc vào từng khu vui chơi hay nhà quản lí. Đối tượng hưởng tới của máy “*gắp kiến thức*” này hầu hết là những bạn trẻ - thế hệ tương lai của đất nước, cũng chính là thế hệ đang dần trở nên xa lạ với “*sách*”. Vậy nên, máy “*gắp kiến thức*” này sẽ dần dần đưa sách xuất hiện trở lại trong cuộc sống chúng ta, thực hiện tốt bước đầu để nâng cao văn hóa đọc cho toàn thể người dân.

Còn đối với học sinh, nhà trường sẽ đóng vai trò chủ chốt, mở cửa tất cả các thư viện, khuyến khích học sinh mượn và đọc sách. Nếu biện pháp khuyến khích đã quá quen thuộc và không có hiệu quả, thì trước hết nhà trường hãy đưa ra một khoảng thời gian hay một tiết học bắt buộc nào đó trong tuần để các em vào thư viện mà không mang theo bất cứ thứ gì, đặc biệt là điện thoại. Như vậy, sự buồn chán khi phải ngồi không trong thời gian dài sẽ khiến các em học sinh muốn tìm đến những quyển sách mà mình thấy thú vị và đọc nó. Hôm nay đọc không hết, ngày mai lại đọc, đọc nhiều đọc mãi sẽ trở thành thói quen. Và rồi, sẽ không cần bất cứ một quy định bắt buộc nào nữa, học sinh sẽ như một thói quen tìm đến sách trong giây phút rảnh rỗi, hình thành văn hóa đọc quý giá trong thế hệ học sinh.

THÔNG TIN DỰ THI
CUỘC THI “ĐẠI SỨ VĂN HOÁ ĐỌC 2020”

1. Thông tin của thí sinh dự thi.

Họ và tên: Phạm Khánh Linh
Ngày sinh: 15/08/2004
Lớp: 10A6
Quận/ huyện: Vĩnh Yên
Số điện thoại cá nhân: 0352 792 204

Trường: THPT Chuyên Vĩnh Phúc
Tỉnh/ thành phố: Vĩnh Phúc

2. Thông tin trường.

Địa chỉ: Chu Văn An, Vĩnh Yên, Vĩnh Phúc.
Thầy/ cô phụ trách cuộc thi: Trần Hoài Anh.
Email: anhthevp@vinhphuc.edu.vn

Số điện thoại: 0984 338 439

Email: anhthevp@vinhphuc.edu.vn

3. Thông tin gia đình (bố hoặc mẹ)

Họ và tên bố/ mẹ: Vũ Thị Thùy
Số điện thoại: 0982 103 498
Địa chỉ gia đình: Định Trung, Vĩnh Yên, Vĩnh Phúc

Nghề nghiệp: Bộ đội

BỐ/ MẸ THÍ SINH
(Ký và ghi rõ họ tên)

Thùy
Vũ Thị Thùy

THÍ SINH ĐĂNG KÝ THÔNG TIN
(Ký và ghi rõ họ tên)

Linh
Phạm Khánh Linh

BÀI DỰ THI " ĐẠI SỨ VĂN HOÁ ĐỌC 2020"

Đề 1:

Câu 1: *Chia sẻ về một cuốn sách mà em yêu thích hoặc một cuốn sách đã làm thay đổi nhận thức hoặc cuộc sống của em.*

Chúng ta không còn sống trong thuốc súng và tiếng bom vang rền trên bầu trời xám xịt. Chiến tranh đã lùi vào dĩ vãng, nó chỉ sống dậy trong kí ức của những con người bước ra từ thế kỉ ác liệt ấy, và hiện lên mờ hồ qua những cuốn sách viết về chiến tranh, qua phim ảnh và cả những tư liệu phỏng vấn, bài hát,... của thế hệ sau này may mắn được hưởng nền hoà bình. Thế nhưng có những nỗi đau vẫn còn mãi, nó kết thúc trong quá khứ và thậm chí đã chết đi theo phần thân thể của những người đã khuất. Bên lề trang sách là cuộc sống, nhưng cuộc sống lại hấp hối trong trang sách, và khi chúng ta đọc, như tôi đọc " *Chiến tranh không có một khuôn mặt phụ nữ*", trái tim tôi quặn thắt và tôi ao ước hơn hết tất cả mọi người đều đọc được cuốn sách này. Liệu họ có xúc cảm run rẩy và xót xa như tôi, hay bất kì trạng thái cuồng nộ căm phẫn nào khác vì cuốn sách nói về chiến tranh- nhưng đọc sách là lắng nghe tiếng lòng mình. Nó rung lên khi chứng kiến cái dĩ vãng khỏi bụi đầy ám ảnh hiện lên qua từng câu chữ.

Svetlana Alexievich không phải là một nhà văn- bà là một nhà báo, và " *Chiến tranh không có một khuôn mặt phụ nữ*" chênh vênh giữa văn chương hiện thực và phóng sự báo chí. Nhưng tôi không quan tâm điều đó, tôi chỉ biết bà đã đẩy tôi về quá khứ, lạc trong Thế chiến thứ II khủng khiếp nhất thế kỉ XX, giữa đất nước Liên Xô, và những người phụ nữ Xô Viết. Họ là ai? Là những thiếu nữ tuổi hai mươi xinh đẹp và mơ mộng, họ có tương lai màu hồng. Nhưng đây là trước khi Thế chiến nổ ra. Họ trốn nhà tham gia vào tiền tuyến, những cô gái trẻ trung chưa từng chạm mặt với lao khổ và chết chóc nghĩ rằng sẽ đuổi được kẻ thù chỉ trong vài tuần và cuộc sống bình thường sẽ trở lại với họ.

Họ hi sinh tuổi xuân và nước mắt phụ nữ để thiêu đốt linh hồn trong vòng lửa chiến tranh. Đó không phải tất cả. Thiên tính nữ là thứ duy nhất níu kéo bản chất con người giữa cái phi nhân của chiến tranh, họ đập quả trứng đánh bóng cho đôi giày thay vì ăn chúng.

Những người lính súng máy, xạ thủ bắn tỉa, cánh thương,... Khuôn mặt phụ nữ hiện lên khắp nơi, cùng với nỗi đau chân thực gấp vạn lần thứ chiến tranh hùng tráng xuất hiện trên phim ảnh. Một cô y tá bị giết, móc mắt cắt vú đóng cọc, một cậu trai trẻ bị cưa xé đôi người, một cô quân y nơi mặt trận nguy cấp không có dụng cụ buộc phải dùng răng nhay xé phần thịt hồng của thương binh để cứu

anh, hay những cảnh tả thảm sát, tả máu, tả thịt người trắng nhờn như thịt gà, rõ ràng tất thảy đều có thể khiến người đọc buồn nôn. Cái máu me ghê rợn được phơi bày đã quá đủ, ta có thể gặp ở bất cứ cuộc chiến tranh nào, vì chiến tranh dựng lên từ phi nhân đạo và máu. Chỉ vậy thôi. Con người và chính nghĩa là nạn nhân của nó, ở cuốn sách này, đó là phụ nữ. Tôi không nghĩ mình có đủ tầm tri thức và khả năng mã hoá những ý nghĩa nhân bản của cả tác phẩm đã đạt giải Noben Văn học, những phân mảnh và thống nhất, cá nhân và lập thể, thể giới chiến tranh mà Svetlana không cho nó ngừng dịch chuyển từ mọi khuất cảnh khác nhau còn hiện hữu ở thời điểm này. Tôi đọc " Chiến tranh không có một khuôn mặt phụ nữ", điều duy nhất đặt ra trong đầu tôi là một câu hỏi: *Tại sao chiến tranh tôi từng nghe không giống với chiến tranh Svetlana đã viết?* Còn một chiến tranh khác đang tồn tại- chiến tranh của những người phụ nữ- chiến tranh mang sắc màu, mùi vị của một đoá hoa.

Đúng. Dù những người lính đã ngã thân xác này không còn là phụ nữ, và một số đã đánh mất đi bản chất nữ tính cốt yếu nhất của mình trong tâm hồn. Tôi vẫn trông thấy những đoá hoa đỏ rực nở rộ giữa chiến trường- đau thương, dịu dàng, dịu cảm và ám ảnh.

Giữa cuộc đối thoại của người hôm nay và người hôm qua, giữa một nhà báo và những trợ thủ súng máy, y tá, thợ giặt,... Họ từng như vậy trong quá khứ, họ không tin mình đã trải qua những điều kinh khủng ấy, khi giờ đây họ có thể là một nữ giáo giả, kiểm toán, hướng dẫn viên, hay cựu binh mang Huy chương phát sáng. Họ ngồi đây, cùng là những người phụ nữ, quặn thắt và khóc trước mặt thể hệ sau này cố gắng ghi chép lại mảnh vỡ sau cùng của chiến tranh. Một chiến tranh thật hơn sự thật- bước ra từ chính kí ức của họ, chiến tranh của những người phụ nữ. Không phải là chiến tranh của đàn ông, mang cái bóng hào hùng và chiến công giết chết hàng trăm tên lính Đức. Họ cảm tạ vì sau bốn mươi năm, họ đã không còn cảm lạnh...

Tôi đã chứng kiến một chiến tranh dưới tình yêu. Phụ nữ- vốn đầy xúc cảm, họ sinh ra để yêu và nâng niu, họ dùng thiên chức bao dung, tha thứ và người mẹ- cho tất cả những hi sinh đau đớn vì chiến tranh và những kẻ thuộc về chiến tranh ấy. Người kiểm duyệt trách móc Svetlana và cho rằng bà "trưng ra cái bùn lầy của chiến tranh": " Những thứ dơ bẩn. Với cô, Chiến thắng trở thành ghê tởm. Cô đeo đuổi mục đích gì vậy?"

Svatlana trả lời: Tôi theo đuổi sự thật.

Sự thật của những cô gái mới lớn giầy vò thân thể dưới cái nắng ba mươi độ cùng kỉ kinh nguyệt kéo đến, họ nhảy xuống sông tắm để gột rửa đi cái thứ nước chảy ròng ròng. Họ xấu hổ trước những người đàn ông. Lính Đức ngay

cạnh, chúng nã súng, một cô gái chết. " Nhưng chúng tôi cần tắm rửa". Sự xấu hổ chiến thắng nỗi sợ cái chết.

Sự thật nữ y tá không thể phòng ngừa theo yêu cầu của người lính sắp chết: " Tôi muốn thấy vú em. Rất lâu tôi đã không gặp vợ mình".

Sự thật của người con gái chứng kiến anh trai mình- trong đám du kích- giết chết viên trưởng làng và con trai ông ta. Cô hét lên, và bị cầm mãi mãi.

Sự thật mười người lính cường tráng hãm hiếp một cô gái- quá trẻ, non nớt. Nó khóc vì đau- và bị nhét giẻ vào miệng, những người lính cảm thấy thoải mái vì điều đó. Cho đến tận sau này, một người lính không thể giải thích cho hành động của anh ta lúc đó- "dù tôi sinh ra trong một gia đình văn hoá..."

Chiến tranh là gì? Tôi không thể trả lời. Tôi không hề biết, khi đọc cuốn sách này, chiến tranh vẫn là cõi mơ hồ đáng sợ mà tất cả đều không muốn quay lại, nhưng nó chân thực hơn, gần gũi và xúc cảm hơn. Nó khiến tôi đồng cảm- vì nó là chiến tranh của những người phụ nữ. Bản năng của một người mẹ khiến họ xót thương cho những đứa trẻ Đức thay vì căm hận chúng, và cái chết lặng ngắt của đứa trẻ vừa chào đời của nữ báo điện viên,... Tôi không thể tưởng tượng nổi những người phụ nữ bước qua quãng đen tối ấy đã sống ở thì sau đó như thế nào, những nỗi đau chưa từng được cất tiếng- bị chặt trái tim họ và kim khoá trong chiến tranh của những người đàn ông. Thiên nhiên, cây cối và cả con vật, chúng cũng chết trong chiến tranh, nhưng chúng không thể kêu lên, thật kinh khủng. Vậy tại sao những người phụ nữ- những cá thể con người, họ phải trốn tránh khỏi quá khứ chết chóc đã trải qua, núp dưới " *Cuộc chiến vệ quốc vĩ đại*" mà người chồng già ép vợ mình nghiền ngẫm để không trả lời nữ nhà báo những điều không cần thiết. " Tôi rất sợ cả cuộc đời chúng tôi, người ta cũng viết lại. Cho chúng tôi, thay chúng tôi... Đừng lên tiếng thay chúng tôi, đừng phán xét thay chúng tôi." Svetlana Alexiavich đã dựng lên lịch sử của những người phụ nữ, Thế chiến thứ II sống động và đau thương mang đậm tiếng nói nữ quyền, là khúc hát anh hùng nữ tính cất lên giữa đêm yên lặng hiem hoi nơi sa trường. Chiến tranh chẳng thể cướp đi những tình tế và thanh lịch của cốt cách phụ nữ, cho dù cái nhúm tóc khốn khổ còn lại thay vì cái bím, cả nỗi ám ảnh về con cái và những lò mổ phơi thây máu me giữa chợ, chiến tranh hiện hữu một cách riêng biệt mang màu sắc riêng của phụ nữ.

Tôi không trải qua chiến tranh, không cùng thể hệ với Svetlana- những người con của bố mẹ đã từng sống trong kí ức kinh hoàng ấy. Tôi thuộc về thế giới hoà bình ở mãi sau này, là cháu của họ, được hưởng hạnh phúc đánh đổi bằng xương máu đã vùi sâu dưới lòng đất. Tôi nhìn mẹ tôi, mẹ tôi nhìn bà ngoại, và bà ngoại tôi, kể chúng tôi nghe những sự thật không bao giờ bị quên lãng.

Những cuộc chiến tranh ở khắp nơi trên thế giới, bất cứ quốc gia hay vùng khu vực nào, đều giao nhau trong cái bản chất phi nghĩa và những hiện thực trần trụi đã giày xéo cả một thế hệ. Chiến tranh của Svetlana- chiến tranh của những gì bà đã nghe, hoặc đã thấy- từ những nữ cựu binh cùng nỗi đau âm ỉ gào thét- nó đi sâu vào cái khuất lấp mà rừng cây giấu đi xúc cảm riêng tư của phụ nữ, một chiến tranh chưa từng hay biết. Bạn có thể tìm đọc "*Chiến tranh không có một khuôn mặt phụ nữ*" và đồng cảm với tôi, hoặc có thể không. Lý trí và tình cảm của chúng ta tiếp xúc và đón nhận khác nhau những cuốn băng cát xét mà Svetlana đem lại. *Chiến tranh hoá thành sự sống thay vì cái chết*. Svetlana thay đổi gần đây năm những định nghĩa và tri thức của tôi về chiến tranh, hoặc cái bị ẩn phơi bày trong này tôi đã lắng nghe từ một người nào đó, bà ngoại tôi, về nỗi đau tinh thần còn lớn hơn vết thương lở loét do bom đạn của nữ thanh niên xung phong thoi thóp trên con đường hai bên đã cháy rụi. Trên những xác người là sự hồi sinh của cây lá. Một chiến tranh mang nỗi đau và quả cảm phi thường của phái yếu- nhưng mạnh mẽ hơn cả chiến tranh.

"*Chiến tranh không có một khuôn mặt phụ nữ*" có giá trị nhiều hơn là đề tài của nó, là lịch sử nhân bản của loài người. Đối với tôi, là chiến thắng của chiến thắng- chiến thắng của người phụ nữ, mảnh vỡ ghim sâu được khéo léo nhắc ra từ chiến tranh trong hồi ức của một nửa nhân loại.

Câu 2: Nếu được chọn là Đại sứ Văn hoá đọc, em có kế hoạch và biện pháp gì để khuyến khích các bạn và mọi người đọc sách nhiều hơn?

Đọc sách là cả một hành trình khám phá thế giới và tự thấu hiểu chính mình. Với tôi, đọc sách đầu tiên để làm mới tri thức, nhưng thứ niu lại sau cùng để tôi liên tục nghiền ngẫm và bóc tách từng chi tiết một cuốn sách là niềm say mê. Hãy đọc sách dựa trên niềm yêu thích chứ không phải vì nghĩa vụ hay sự ép buộc. Đó là lí do buộc tôi cùng với những cuốn sách- đã thay đổi và làm nên con người tôi.

Nếu được chọn là Đại sứ Văn hoá đọc, để khuyến khích việc đọc sách được lan rộng trong cộng đồng và trở thành nhu cầu thiết yếu cho cuộc sống tiếp thu và hoàn thiện bản thân không ngừng, tôi sẽ:

- Tham gia vào CLB sách của trường, địa phương, tỉnh thành. Thực hiện công tác truyền thông thiết thực nhất: tuyên truyền ý nghĩa việc đọc sách đến mọi người xung quanh.
- Vận động, tổ chức những cuộc thi viết về sách, cảm nhận về sách, sáng tác truyện, thơ,...

- Xây dựng tủ sách bên trong lớp, trường, CLB, ở địa phương,... Cùng nghiên cứu và sưu tầm nhiều thể loại sách khác nhau về mọi lĩnh vực và cùng chia sẻ, trao truyền, tiếp nối cho tất cả mọi người để cùng lĩnh hội, mở mang tri thức đọc.
- Tặng sách đến những vùng khó khăn, không có đủ điều kiện để mua sách.
- Tự xây dựng ý thức đọc sách từ những điều nhỏ nhất. Hãy học cách viết nhật kí mỗi ngày, lưu lại những gì chúng ta đã trải qua trong một ngày và đọc chúng mỗi ngày. Đó là bước đầu tiên hình thành niềm đam mê say đọc- đọc những "cuốn sách" từ chính tay chúng ta viết ra.

Chỉ những điều được viết lên từ trải nghiệm và in lên bằng con chữ và quá trình lao khổ của sáng tác văn chương mới có giá trị lưu truyền vĩnh hằng. Chúng ta đang sống trong một thế giới Internet quá phát triển, thế nhưng sách lại là nguồn bất tử gìn giữ lịch sử khoa học và nhân loại. Đọc sách là cả một nghệ thuật, nhưng đơn giản hơn, đọc sách là một cách làm giàu- Giàu từ nhân cách sâu thẳm nhất của con người.

THÔNG TIN DỰ THI
CUỘC THI “ĐẠI SỨ VĂN HOÁ ĐỌC 2020”

1. Thông tin của thí sinh dự thi.

Họ và tên: Nguyễn Thùy Dương

Ngày sinh: 26/03/2004

Lớp: 10A6

Quận/ huyện: Vĩnh Yên

Số điện thoại cá nhân: 0985 263 204

Trường: THPT Chuyên Vĩnh Phúc

Tỉnh/ thành phố: Vĩnh Phúc

2. Thông tin trường.

Địa chỉ: Chu Văn An, Vĩnh Yên, Vĩnh Phúc.

Thầy/ cô phụ trách cuộc thi: Trần Hoài Anh.

Số điện thoại: 0984 338 439

Email: anhthcvp@vinhphuc.edu.vn

3. Thông tin gia đình (bố hoặc mẹ)

Họ và tên bố/ mẹ: Hoàng Thị Lệ Thúy

Số điện thoại: 0982 263 204

Địa chỉ gia đình: Đồng Tâm, Vĩnh Yên, Vĩnh
Phúc

Nghề nghiệp: công chức nhà nước

Email:

hoanglethuygdk@gmail.com

BỐ/ MẸ THÍ SINH

(Ký và ghi rõ họ tên)

Thúy

Hoàng Thị Lệ Thúy

THÍ SINH ĐĂNG KÝ THÔNG TIN

(Ký và ghi rõ họ tên)

Dương

Nguyễn Thùy Dương

BÀI DỰ THI “ĐẠI SỨ VĂN HÓA ĐỌC 2020”

ĐỀ 1:

Câu 1: Chia sẻ về một cuốn sách mà em yêu thích hoặc một cuốn sách đã làm thay đổi nhận thức hoặc cuộc sống của em.

“Hiếu rồi rác cũng là hoa
Thương rồi mọi sự cho qua nhẹ nhàng
Tâm an trời đất sẽ an
Nhìn ra sân nắng cúc vàng lung linh”
(Nguyễn Bảo Trung)

Khi đọc đề bài, thực thì tôi băn khoăn mất vài phút! Nhận ra rằng mình đọc nhiều, đọc đa dạng, đọc say mê, song, thật khó có thể đặt lên bàn cân xem cuốn nào mình yêu thích nhất, cuốn nào tác động sâu sắc tới bản thân hay thay đổi cuộc sống của mình. Mỗi cuốn sách đều mang một giá trị riêng và đương nhiên nó cũng có những ảnh hưởng rất khác biệt đến người đọc, so sánh như vậy sẽ thật vô lý. Thế nhưng, tôi lúc nào cũng quan niệm: sách là bạn và một cuốn sách sẽ thực sự có giá trị khi nó làm bạn đồng hành với mình, xoa dịu trái tim và tiếp thêm cho mình sức mạnh mỗi khi đau đớn hay vấp ngã. Viết đến đây, tôi nghĩ ngay đến cuốn “Vô thường” của Nguyễn Bảo Trung...

Cuộc sống này không êm đềm như chúng ta nghĩ, xin mạn phép được mượn lời Đức Thế Tôn khi ngài thuyết kinh:

“Dung mạo thiếu niên tạm thời trụ
Chẳng lâu sẽ trở thành khô kiệt
Giả sử thọ mạng suốt trăm năm
Cũng chẳng tránh họa quý vô thường”.

Đời vốn vô thường, vạn vật không ai thoát khỏi vòng tròn của sinh – lão – bệnh – tử. Là một người yêu và thấu hiểu phần nào Phật pháp, tôi sung sướng vô cùng khi bắt gặp tư tưởng này ở cuốn sách của bác sĩ Nguyễn Bảo Trung. Ông là bác sĩ cấp cứu, ngày qua ngày đối diện với nỗi thống khổ của những con người, của bệnh tật, đói nghèo và hơn cả là những cái chết quá dữ dội, quá đột ngột. Có lẽ vì thế mà từng trang viết của ông thấm đẫm hiện thực đời sống, thấm đẫm niềm thương xót và đớn đau cho thân phận con người, soi chiếu nó dưới cái nhìn của Phật giáo, để từ đó ta ngẫm ra được phải sống sao giữa đời ngắn ngủi, phải cư xử sao để được an yên...

Có lẽ bạn sẽ đang tự hỏi: nó tác động đến tôi như thế nào để tôi có thể yêu nó đến vậy? Tôi không có câu trả lời thật xác đáng! Nhưng tôi biết bản thân mình thay đổi như thế nào sau khi đọc xong cuốn sách này. Tôi biết ơn ba mẹ mình hơn khi bác sĩ kể về người mẹ ung thư vú giai đoạn cuối, khối u to đến mức làm hoại tử các cơ quan khác vãn điểm tình dặn dò chồng: “Anh đừng nói gì cho con nha anh, ngày mai nó thi tốt nghiệp”... Tôi trân trọng bản thân và sống lành mạnh hơn khi đọc câu chuyện về những người trẻ, có người mới 20, 22, già dặn hơn thì 30, 35 do mãi mê tiền bạc, mãi mê sống nhanh, sống vội mà quên đi sức khỏe, quên đi bản thân và phải đối mặt với cái chết... Tôi cảm phục hơn những người vượt lên số phận mà sống, những người bán vé số, bán

kéo kéo, chạy xe ôm vẫn luôn trân quý cuộc đời, sống vui, khỏe, điều độ, vẫn yêu thương gia đình, bạn bè, cha mẹ.

Càng đọc, tôi càng thấm thía hơn về kiếp nhân sinh. Có lẽ thật khó để quên câu chuyện về người đàn ông làm ruộng đi từ Tiền Giang lên Sài Gòn khám bệnh (để bảo vệ danh tính của bệnh nhân, mọi câu chuyện đều không đề tên nhân vật). Sau khi được chuẩn đoán tiểu đường và nghi ngờ ung thư phổi do uống quá nhiều rượu và sử dụng thuốc lá thường xuyên, cũng như bao người, ông ta hỏi luôn rằng mình “còn bao nhiêu thời gian nữa” để về thu xếp nhà cửa, lo chuyện hậu sự. Điều khiến tôi bất ngờ chính là câu trả lời của bác sĩ, nó không bắt đầu bằng những con số vô hồn: một năm, hai năm hay ba tháng, bốn tháng mà là một câu hỏi: “Điều quan trọng bây giờ không phải là chú sống được bao lâu mà sống đã thực sự sâu hay chưa?” Hỏi người bệnh mà như hỏi chúng ta, mình đã sống sâu hay chưa? Mình có biết sống sâu là như thế nào không? Thật đáng để suy ngẫm!

Tôi chợt nhận ra, bấy lâu nay mình vẫn đang sống chỉ như để tồn tại, sống mà vô tâm không biết hôm nay mẹ mình buồn hay vui, thư thái hay mệt mỏi, sống mà thấy nước mắt ba rơi vẫn gượng gạo chẳng dám nói lời nào. Sống mà dầu thấy hàng xóm láng giềng ốm đau, bệnh tật nhưng vì “ngại” nên cũng không dám hỏi thăm, sống mà chưa bao giờ tự hỏi, mình đã làm được gì cho cuộc đời, mình đã giúp đỡ được ai hay chỉ toàn gieo buồn khổ cho người khác? Nhà văn trẻ Phan Lữ Ân cũng có viết: “Nếu biết trăm năm là hữu hạn, tại sao ta không sống thật sâu?” Vậy là một lần nữa tôi có dịp nhìn thẳng và nhìn thật vào chính mình, hơn cả, tôi bắt đầu học sống sâu hơn, học yêu cuộc đời và yêu con người, trân trọng những giá trị mà mình đang có, học tha thứ, học bình tâm, học sống mà như thiền giữa những bon chen và xô bồ của cuộc sống... Tôi như được tái sinh, hết như vậy!

Nói con người ta trưởng thành qua từng trang sách, kẻ cũng đúng! Chuyện của ông kể không nhiều, không mới nhưng cũng không phải là ít ỏi, không phải là cũ kĩ. Từng câu từ của bác sĩ Nguyễn Bảo Trung luôn khiến tôi phải suy nghĩ, phải lưu tâm, phải ngẫm ngợi để sống sao cho tốt hơn, hoàn toàn không giống một nỗi ám ảnh để mình phải sợ sệt, tôi coi cuốn sách này như “chánh pháp”, làm chốn để mình nương vào mà sống cho ra sống, sống đúng, sống đủ, sống điều độ... Tôi biết yêu cuộc sống này hơn và biết yêu thân mình tha thiết, đắm thấm hơn!

Lại nhớ câu hát của cố nhạc sĩ Trịnh Công Sơn: “Người nằm xuống, nghe tiếng ru. Cuộc đời đó có bao lâu mà mong chờ?” Kì thực, cuộc đời này ngắn ngủi lắm, ngắn ngủi nên mới cần ta sống cho hết kích thước của nó. Và có lẽ trong chuyến hành trình ấy, với Nguyễn Bảo Trung, với “Vô thường”, ngắn ấy hành trang có thể vẫn là chưa đủ nhưng tôi tin rằng mình sẽ có được tâm sáng, tình sâu để nở những nụ cười tươi tắn, an nhiên, để trao đi những lời yêu thương và để nhận lại những điều thiện, điều lành, giữa đời tôi sống.

Tôi cũng khuyên và mong bạn có cho mình những cuốn sách như thế, những cuốn sách không bao giờ phản bội. Những cuốn sách nuôi ta khôn lớn và là hành trang để ta tự kiến tạo lại cuộc đời. Bởi có sách là có chánh pháp, có sách là có bình an! Lần cuối, xin tặng bạn đọc vài dòng thơ trích trong bài “Về làm chiếc lá” (cũng được in trong cuốn “Vô thường”):

“ Chẳng có gì bất biến
Bạn lòng chỉ đục trong
Ta về làm chiếc lá
Buông mình rơi thong dong

Hãy mỉm cười em nhé
An nhiên trước vô thường
Nếu không có thay đổi
Hoa quỳnh đâu ngát hương...”

Câu 2: Nếu được chọn là Đại sứ Văn hóa đọc, em có kế hoạch và biện pháp gì để khuyến khích bạn và mọi người đọc sách nhiều hơn?

Việc đọc từ xưa đến nay vẫn đóng vai trò quan trọng đối với sự phát triển của nhân loại nói chung và bản thân con người nói riêng bởi những tri thức quý giá mà nó mang lại. Song, kiến thức cũng giống như biển cả rộng lớn, không thể ngày một ngày hai mà cso thể chinh phục được, nói như vậy có nghĩa là, việc đọc là việc lâu dài, đòi hỏi sự kiên trì, nhẫn nại và tinh thần ham học, ham đọc. Thật vậy, câu hỏi vì sao ngày nay văn hóa đọc ngày một mai một rất dễ để trả lời, càng phát triển, con người lại càng có nhiều cơ hội để tiếp cận với nguồn thông tin đa dạng lại nhanh chóng, dần dần việc đọc sách được coi là mất thời gian, đúng, càng ngày chúng ta càng sống vội lên! Do đó, nếu được chọn là Đại sứ Văn hóa đọc, tôi sẽ có những biện pháp và kế hoạch để cải thiện và khuyến khích thói quen đọc sách như sau:

1. Tuyên truyền cho mọi người về lợi ích của việc đọc sách thông qua các trang mạng xã hội. Nghe có vẻ vô lý nhưng chính mạng xã hội lại là nơi mọi người tiếp xúc được nhiều thông tin nhất, ở đó, những bài review (đánh giá) sách, những trích dẫn hay, những thói quen đọc sách sẽ được lan tỏa và chia sẻ đến nhiều người, việc hình thành văn hóa đọc sẽ diễn ra tự nhiên và tự nguyện.
2. Xây dựng những dự án, workshop, những buổi tọa đàm về sách. Đây sẽ là nơi các chuyên gia nói về lợi ích của việc đọc, những cuốn sách hay sẽ được giới thiệu, các bạn đọc cũng có thể giao lưu với tác giả để hiểu nhiều hơn về cuốn sách của mình.
3. Mở rộng mô hình thư viện, tủ sách từ gia đình đến nhà trường, bên cạnh đó là những tủ sách công cộng để mọi người ai cũng có cơ hội được đọc. Bởi lẽ, không phải ai cũng có đủ điều kiện để chi trả cho việc đọc mỗi tháng, mỗi ngày, do vậy, những tủ sách miễn phí, từ thiện cho cộng đồng sẽ trở thành cầu nối giúp

họ có cơ hội đến gần hơn với tri thức, đồng thời văn hóa đọc cũng sẽ được cải thiện hơn.

4. Phát triển hình thức “sách nói” qua nền tảng âm thanh dành cho những đối tượng không có khả năng đọc ví dụ như người mù, người khuyết tật, v.v. Những cuốn sách sẽ được truyền tải tới người “nghe” bằng những bản thu âm được đăng trên các trang chuyên về nền tảng âm thanh như Youtube, Soundcloud, Spotify,...
5. Xây dựng một cộng đồng người trẻ ham mê đọc sách và gây quỹ “Sách vì cộng đồng”. Những cuốn sách cũ, không cần thiết sẽ được thu mua lại và bán cho những người cần. Số tiền gây quỹ sẽ được dùng với mục đích từ thiện, ưu tiên phát triển giáo dục cho trẻ em vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới hải đảo.
6. Trong điều kiện cho phép, cũng cần phát triển hệ thống sách điện tử (ebook) dành cho những người không có thời gian mua sách và muốn tiết kiệm thời gian, công sức lựa chọn cuốn sách mình thích.

Những phương pháp trên đã trải qua một thời gian đúc kết và âm ỉ, tuy vậy, để thực hiện được một cách hiệu quả vẫn là một câu hỏi khó cần cả cộng đồng chúng ta chung tay giải đáp. Nhưng tôi vẫn hy vọng rằng bằng những ý tưởng này, văn hóa đọc một ngày nào đó sẽ được lan tỏa mạnh mẽ trong cộng đồng, ai ai cũng yêu mến những trang giấy trắng, những bài học, những kiến thức, những câu chuyện từ sách vở. Sách là một người bạn và người bạn là thứ chúng ta chưa bao giờ muốn thiếu đi!

THÔNG TIN DỰ THI
CUỘC THI “ĐẠI SỨ VĂN HÓA ĐỌC 2020”

1. Thông tin của thí sinh dự thi

Họ và tên: Ngô Thùy Trang

Ngày sinh: 14/03/2003

Lớp: 11A6

Trường: THPT Chuyên Vĩnh Phúc

Quận/ huyện: Vĩnh Yên

Tỉnh/ thành phố: Vĩnh Phúc

Số điện thoại cá nhân (nếu có): 0373394084

2. Thông tin trường

Địa chỉ: đường Chu Văn An, phường Liên Bảo, thành phố Vĩnh Yên, tỉnh Vĩnh Phúc

Thầy/ cô phụ trách cuộc thi: Nguyễn Thị Hương

Số điện thoại: 0986624966 Email: huongcvp@vinhphuc.edu.vn

3. Thông tin gia đình (bố hoặc mẹ)

Họ và tên bố/ mẹ: Trịnh Thị Nhung

Nghề nghiệp: Bộ đội

Số điện thoại: 0981366783

Email: nttmacnhiem@gmail.com

Địa chỉ gia đình: Mậu Lâm, phường Khai Quang, thành phố Vĩnh Yên, tỉnh Vĩnh Phúc

BỐ/MẸ THÍ SINH

(Ký và ghi rõ họ tên)

THÍ SINH ĐĂNG KÝ THÔNG TIN

(Ký và ghi rõ họ tên)

Đề 1:

Câu 1: Chia sẻ về một cuốn sách mà em yêu thích hoặc một cuốn sách đã làm thay đổi nhận thức hoặc cuộc sống của em.

Câu 2: Nếu được chọn là Đại sứ Văn hóa đọc, em có kế hoạch và biện pháp gì để khuyến khích các bạn và mọi người đọc sách nhiều hơn?

Bài làm

Câu 1:

“Tuổi thơ dữ dội” – Phùng Quán

Nhà xuất bản: Nhà Xuất Bản Văn Học

Số trang: 772

Khổ cỡ: 13.5 x 20.5 cm

“*Tuổi thơ dữ dội*” của Phùng Quán, một cuốn sách đi theo năm tháng, đã trở thành cuốn sách gối đầu giường của biết bao thế hệ, cuốn sách hiếm hoi tôi không thể đọc nhiều lần. Không phải bởi vì chất lượng nó tệ, ngược lại nó rất tuyệt vời, chỉ là ám ảnh quá, day dứt người đọc quá. Cuốn sách là sự ẩn tượng về cuộc sống thời chiến cơ cực mà vui lắm, về tình người ấm áp, là ẩn tượng về nỗi đau thương và những hy sinh mất mát...

Các tác phẩm viết về chiến tranh rất nhiều. Thơ ca, truyện ngắn...đủ cả, chỉ là hiếm có tác phẩm nào viết về tuổi thơ của các thiếu niên gắn với thời chiến cảm động đến như thế. Trong tác phẩm “*Thép đã tôi thế đấy*”, nhà văn Nikolai

A.Ostrovsky đã khai thác cuộc đời của nhân vật Paven không chỉ ở thời thơ ấu, trong suốt quá trình đấu tranh cho Tổ quốc, cho cách mạng mà còn sau khi Cách mạng tháng Mười giành thắng lợi, anh vẫn tiếp tục cống hiến hết mình dù thân xác tàn phế. "*Tuổi thơ dữ dội*" không kéo dài như thế, tác phẩm chỉ dừng lại ở tuổi thơ của những thiếu niên còn quá trẻ tuổi, không nói đến quãng thời gian sau này các em sẽ ra sao, cuộc cách mạng sẽ còn diễn ra khốc liệt như thế nào. Nhưng, điều đó không ảnh hưởng đến giá trị to lớn của tác phẩm.

Nổi bật lên trong tác phẩm chính là bức chân dung về những thiếu niên trinh sát trung đoàn Trần Cao Vân. Hoàn cảnh cuộc đời đưa các em trở thành Đội thiếu niên Vệ quốc đoàn nhiều vô cùng, có đứa bán bánh, kẹo gừng, đậu phụng rang, có diễn viên xiếc, thậm chí có cậu ấm cô chiêu, nhưng thường đa phần là vì nghèo đói, cù bơ cù bất,... được các anh Vệ quốc đoàn cứu mang, rồi tình cảm cảm mến và sinh sôi từ đó. Giống như hạt giống được ươm mầm, nảy nở và lớn dần lên, chính nó khiến các em gắn bó với cách mạng và là cội nguồn cho tình yêu Tổ quốc.

Các em người nhỏ nhất là mười ba, lớn nhất cũng chỉ mười sáu tuổi, dành cả tuổi thơ của mình với khói bụi bom đạn chiến tranh, với những cơ cực không bút nào tả nổi của thời chiến. Chiến tranh đã tôi luyện cho các em một tinh thần bất khuất, một bản lĩnh kiên cường, một thiếu niên trinh sát đúng nghĩa.

Thế giới nhân vật trong tác phẩm được nhà văn xây dựng gồm rất nhiều những thiếu niên gan góc, quả cảm. Một tấm gương mẫu mực ấy là Vịnh-sư, một người mà nếu có thể em chắc chắn đã trở thành một người đội trưởng lý tưởng phục vụ tận tụy cho cách mạng. Một Lượm-sút "con nhà cách mạng nòi" có đến ba lần vượt ngục. Em giống như một lý tưởng, một hoài bão không bao giờ chịu sự chèn ép, tù ngục mà luôn luôn tìm mọi thời cơ để phá tung xiềng xích và gông cùm. Cuối tác phẩm, còn có một Bồng-da rắn từng trải không kém, gan dạ không kém, mà tài đánh hơi Việt gian đình không ai bằng. Đó chỉ là ba trong số rất nhiều đứa trẻ khác trong đội, dùng tài năng của mình mà cống hiến hết lực cho cuộc cách

mạng. Các em ai cũng giống nhau ở tình yêu nước, sự gan trường được tôi thành trong thời gian ngắn ngủi của thời đầu cuộc chiến.

Nhưng như mọi người nghệ sĩ khác khi viết về người lính, tác giả không chỉ khám phá những phẩm chất đậm chất lính mà còn đi sâu vào công việc khai thác nét đẹp nội tâm, chất nghệ ẩn chứa bên trong tâm hồn. Phùng Quán đã xây dựng nên hai nhân vật, tôi nghĩ có thể coi là hiện thân của nghệ thuật giữa cuộc đời tàn khốc: Quỳnh-sơn ca và Tư-dát. Tư-dát có tài làm thơ, thích văn chương và là người khơi nguồn cho những niềm vui của các bạn trong những năm tháng khó khăn, thiếu thốn về vật chất. Thật khó để tưởng tượng nếu không có em, các bạn sẽ tìm cách nào để giữ mãi niềm lạc quan, tìm kiếm những niềm vui nhỏ ẩn nấp trong cuộc sống thường nhật. Còn Quỳnh, xuất thân từ gia đình giàu có, cha em là một đại Việt gian, nhưng trái tim lại hướng về đất nước. Nếu không có em, có âm nhạc tiên diệu của em, các anh thương binh biết phải đối chọi với nỗi đau như thế nào đây. Chú bé nhỏ con mà gan lì ấy, chính là hiện thân của một mộng tưởng và ý chí chiến đấu của cả một thế hệ người lính sống trong cảnh nước mất nhà tan.

Các em là những mảnh ghép muôn màu sắc điệu, mảnh ghép nào cũng dũng cảm, hào hùng. Chính vì thế mà những người đọc hậu thế tự hào về các em mà cũng thương xót cho nỗi đau và cái chết cận kề mà các em phải đối mặt mỗi ngày. Lẽ ra người lý tưởng như Vịnh nên lớn cùng với kháng chiến, nhưng em lại là người ra đi đầu tiên trong tiểu đoàn. Chúng suy tim ăn mòn cơ thể của Quỳnh, gia đình không hiểu cho lựa chọn của em...khiến chú chim sơn ca nhỏ ấy hét lên tiếng hát cuối cùng rồi “vỡ tim mà chết”, một cái chết đột ngột và dữ dội. Bỗng hy sinh cho Tổ quốc khi vừa tròn mười sáu tuổi, dù cái chết của em chỉ được nhắc đến chứ không được kể chi tiết, nhưng chỉ mấy dòng chữ đó thôi cũng đủ để ám ảnh tôi suốt một thời gian dài...

Phải thấy rằng Phùng Quán thực sự đặt rất nhiều tâm huyết vào Mừng, vì thế mà em là người mang đến cho người đọc nhiều cảm xúc nhất. Vui có, buồn có,

nguồn mộ có, thương cảm có...Vui vì thấy em trưởng thành cùng cách mạng. Buồn vì cuộc đời em là một chuỗi đắng cay mà khi đọc chẳng ai có thể cảm nỗi nước mắt. Dù biết đời cách mạng là chứng kiến những cuộc chia ly không lời hẹn trước, nhưng đối với những đứa trẻ còn tuổi ăn tuổi lớn thì nỗi đau đó lớn quá. Bạn thân em là Quỳnh không còn cùng em ăn trái ươi bay nữa.Mẹ em ra đi trong nỗi đau đớn tức tưởi vì nghĩ con mình là Việt gian. Em còn nhỏ quá, ngây thơ quá, tin người quá, nên em bị người đồng đội thân thiết phản bội, bị cha nuôi lợi dụng để kiếm tiền từ lũ cướp nước. Rồi em bị gán cho nỗi oan là Việt gian, các bạn ghét bỏ xa lánh em, các anh lớn coi em là người dưng, không một ai tin em, đến cả mẹ cũng nghi em. Và cuối cùng em phải rửa nỗi oan bằng chính máu của mình. Sự hy sinh của các em làm cho lòng tôi hỗn độn cảm xúc. Là đau buồn, nuối tiếc hay tự hào, hãnh diện? Đau chứ, tiếc chứ, vì hồi ôi, các em ra đi sớm quá, các em không được tận mắt chứng kiến cảnh đất nước mình hết loạn lạc, khổ đau. Nhưng cũng đầy tự hào vì các em đã cống hiến cho cách mạng, sống vì Tổ quốc và hoàn thành nghĩa vụ của mình.

“Cái đẹp là điều kiện không thể thiếu được của nghệ thuật, nếu thiếu cái đẹp thì không có và không thể có nghệ thuật” (Belinski). Một tác phẩm văn học hoàn thiện không chỉ nói đến cái đẹp, cái thiện, cái toàn bích mà còn phải khám phá những mặt khuất lấp, đen tối những cái xấu xa, tàn ác, của cuộc đời. Huống chi tác phẩm này lại được ươm mầm từ cuộc sống thời chiến, nên nó nhất định không thể và không được tô hồng, lãng mạn hóa mà làm người đọc quên đi mất bản chất của chiến tranh. Chiến tranh không đơn giản chỉ là nơi sinh ra những anh hùng, là nơi mà những câu chuyện cảm động về tình đồng chí, những niềm vui thương ngày này sinh. Chiến tranh, nó là bom đạn tàn khốc, là khó khăn muôn trùng, là nỗi đau tột cùng, là máu, nước mắt, là cái chết,...Làm sao nhắc tới chiến tranh người ta có thể quên rằng đó là nơi tội ác hoành hành ngang dọc?

Ở đó bệnh tật gieo rắc không bỏ sót một ai, hành hạ, bòn rút sức lực người chiến sĩ ghe gớm. Nơi chiến trường thiếu thốn cái ăn cái mặc. Những chốn lao tù là địa ngục trần gian, những trận đòn roi, hành hình có thể dã man đến mức làm phai nhạt đi bản lĩnh của một người chiến sĩ. Những cái chết không thể trốn tránh, những làn mưa bom bão đạn của giặc ép cho tinh thần phải căng như chao. Những trận liều lĩnh dấn thân mình vào cái bẫy, trại giặc mà có thể phải đánh đổi bằng cả quãng đời sau này. Những điều đó không chỉ ám ảnh và luôn quần quanh bên những người lính cầm súng chiến đấu, mặt trận bom lửa còn là nơi đổ máu của hàng nghìn nhân dân trong đợt càn quét của giặc, nơi in hằn mồ hôi và máu của các đoàn dân công tiếp tế...Đất mẹ nhuộm đượm máu của biết bao con người quật cường đã ngã xuống, đó không phải là những đau thương, sự thật trần trụi về chiến trường thì là gì đây?

Lấy chiến tranh làm đề tài chính – nếu không tính đến những gian khổ, thì nó chính là mảnh đất hiện thực để bộc lộ tích cách của con người. Những tường trên mặt trận chỉ có những người lính, những thiếu niên du kích can trường, bản lĩnh mà cũng rất yêu đời, hóm hỉnh. Nhưng còn mặt trái của chiến tranh nữa: tội ác, bệnh tật, cái chết, những căm dỗ, âm mưu lừa lọc và sự phản bội. Có những anh cán bộ đứng trong hàng ngũ cách mạng mà đâu phải ai cũng lý tưởng, nghiêm túc, kiên định, dù có hàng trăm nghìn con người nguyện hiến huyết lệ cho Tổ quốc núi sông thì vẫn tồn tại những người ham sống hèn nhát như thế. Đó là Nguyễn Tri, Lê Thành, Kim-diệu...Họ cũng đã từng là Vệ quốc quân đấy chứ. Nhưng vì căm dỗ, lời hứa hẹn về sự sung sướng vào một tương lai xán lạn và những đồng tiền bản thiêu, có người nhả tâm dâm sau lưng đồng đội, có người lạnh lùng hành hạ chính những người từng coi họ là gia đình, máu mủ. Những khi cái ác thống trị và họ là những người cầm quyền, cuộc đời mới đen tối và tàn nhẫn làm sao. Tôi đã tưởng Kim chi vì sợ hãi cộng thêm tuổi đời còn trẻ quá suy nghĩ không thông, nên mới phạm phải tội tày đình ấy, bởi em còn chút tri lương ôm xác anh Đồng, người tin tưởng em, người bị em phản bội mà khóc lóc, mà thấy tội lỗi. Nhưng hóa ra tất cả mọi lời cứu

vớt phần nào cho tội lỗi của em hóa thành mây khói. Vì em vốn dĩ đã khinh蔑 những người kém hơn em, ghét chơi với những ai rách nát, nhếch nhác từ ngày còn ở trong đội. Vì ngay sự sợ hãi, quỳ hàng trước cái xấu xadã cho thấy em không có bản lĩnh mà người lính cần có. Dù biết thế giới này đâu phải ai cũng tốt, nhưng khi thấy một người đã từng là đồng đội nay phản bội quay lưng, chính người ngoài cuộc cũng cảm thấy tức tối thay, buồn giận thay.

Tác phẩm không chỉ dừng lại ở việc mô tả chân thực cuộc sống thời chiến, những hình tượng người lính quả cảm với đức kiên trung, tình đồng đội mà còn phản ánh rất nhiều mối quan hệ khác. Một người mẹ thương con hết mực, dành cả đời để tìm con để rồi khi nằm trên giường bệnh, nhận được tin dữ rằng con theo Tây mà quay lưng với đất nước. Nỗi đau ấy còn gì có thể thấu hơn đây, ngòi bút nào có thể lột tả chân thực hơn đây. Có từ ngữ nào đủ mạnh để diễn tả sự tàn khốc khi chứng kiến đồng bào bị giày xéo, cần quét, chết thảm khốc trước miệng súng của giặc? Một cuốn sách hội tụ đầy đủ những tình cảm thiêng liêng: tình mẫu tử, tình phụ tử, tình đồng chí, tình quân dân, và một tình yêu lớn nhất - tình yêu Tổ quốc. Tình cảm nào cũng khiến người ta phải cảm động, phải suy nghĩ, mà càng trăn trở càng thấy con tim đau nhói, nước mắt chực trào...

Trong tác phẩm, Phùng Quán có trích một đoạn lời bài hát “Đoàn Vệ quốc quân” của nhạc sĩ Phan Huỳnh Điểu:

“Đoàn Vệ quốc quân một lần ra đi

Nào có mong chi đâu ngày trở về

Ra đi ra đi bảo tồn sông núi

Ra đi ra đi thà chết không lui...”

Bài hát ấy vang lên ở đầu tác phẩm, nó mang một màu sắc hào hùng tráng khí lắm, oai phong lắm liệt lắm, những con người anh dũng và kiên cường. Nhưng

càng về sau, cái đau thương mất mát mới dần nổi rõ, màu máu đỏ mới nhuộm vào từng câu chữ. Nhưng chẳng có ai lùi bước, các thiếu niên ấy vẫn tiến lên, vẫn ra đi vì Tổ quốc, không ngại gian nguy, đâu không ngoảnh lại, không sợ máu chảy đầu rơi. Câu hát dường như chính là cuộc đời của các thiếu niên tổ trình sát, cuộc đời của một thế hệ người lính trong thời đại sống hết mình vì non nước núi sông.

Chúng ta có một tuổi thơ bình yên và đẹp đẽ như thế, điều đó được đánh đổi bằng chính “tuổi thơ dữ dội”, bằng máu và nước mắt của biết bao con người nằm xuống. Cuộc đời con người là bao nhiêu khi nó hữu hạn, một trăm năm, tám mươi năm hay sáu mươi năm? Với các em, cuộc đời đôi khi chỉ có thể là mười mấy năm thôi, nhưng trong từng ấy năm, các em cống hiến toàn sức mình, cuộc đời mình cho Tổ quốc. Còn chúng ta, khi cuộc sống không còn bom đạn và khói súng, chúng ta đã cống hiến được những gì cho đất nước? Một câu hỏi thật đáng suy ngẫm. Các thiếu niên đáng mến ấy tuổi đời nhỏ hơn tôi, cuộc sống khó khăn hơn tôi, vậy mà những gì các em đóng góp cho cuộc đời này lớn hơn tôi rất nhiều. “*Tuổi thơ dữ dội*” đã để lại một nỗi trăn trở rất lớn cho độc giả: hóa ra mọi sự cống hiến cho cuộc sống này không phụ thuộc vào độ tuổi, giới tính, thời gian sống trên cõi đời, thời đại mà phụ thuộc vào bản thân mỗi người, liệu tácó dám theo đuổi lý tưởng, muốn cống hiến đến hơi thở cuối cùng...

Một tác phẩm có thể được coi là một sự hoàn hảo, vì nó đã nói lên được hai mặt của cuộc sống thời chiến. Nhà văn đã để những khoảnh khắc vui vẻ và những nỗi đau thương xuất hiện đan xen nhau, khiến cho người đọc cùng khóc cùng cười, như được cùng sống với các nhân vật. Có thể thấy chất dữ dội trong tác phẩm không chỉ thông qua hình tượng nhân vật mà còn được thể hiện qua cách hành văn của Phùng Quán. Để có thể tác động vào trái tim, khiến cho độc giả phải xúc động, cảm xúc trào dâng thì giọng văn xuyên suốt tác phẩm góp một phần không nhỏ, ngôn ngữ đậm chất Nam Bộ, giản dị, mộc mạc mà chất nặng nhiều cảm xúc, tác động mạnh hơn đến cảm xúc của người đọc.

Các em mới chỉ mười mấy tuổi đầu thôi, vậy mà sự can trường và anh dũng của các em khiến cho những ai cầm cuốn sách này trên tay phải suy ngẫm. Nếu ở trong thời đại đó, chúng ta có dám làm những điều mà các em làm không, cuộc đời khốn khó đủ đường, những màn tra tấn độc ác dã man mà ngòi bút của nhiều nhà văn dù phản ánh bao nhiêu cũng không thể phơi trần sự tàn ác của nhà tù và nỗi đau thương mà người lính phải chịu... liệu chúng ta có chịu đựng được không? Một khi đọc tác phẩm này mà cảm thấy từng dòng máu như đang sôi lên trong huyết mạch, cảm xúc như bị ai kéo căng ra, nước mắt không ít lần rơi xuống, trái tim loạn nhịp với bao xúc cảm khó nói thành lời, thì chính là câu trả lời đó.

“Tuổi thơ dữ dội” là một minh chứng sống cho *“Lòng yêu nhà, yêu làng xóm, yêu miền quê trở nên lòng yêu Tổ quốc”* (*“Lòng yêu nước”* – Ilya Grigoryevich Ehrenburg). Những thiếu niên, người lính dũng cảm ấy đã khiến tôi thấy rằng, tình yêu đất nước khởi nguồn từ muôn tình cảm khác nhau, nảy nở ở đất cứ ai, thanh niên, người già, đến cả những con nít, những đứa bé... và nảy sinh ở bất cứ đâu, ngay cả trên nền của đất chết.

Câu 2:

Horace Mann đã từng nói: *“Nếu tôi có quyền thế, tôi sẽ đem sách mà gieo rắc khắp mặt địa cầu như người ta gieo lúa trong luống cày vậy”*. Như một nguồn sống vô tận không thể thiếu, sách đã trở thành một phần của cuộc sống con người. Sách từ lâu đã trở thành người bạn nâng bước cho cuộc đời của con người. Hiện tại đã có những hình thức khác nhau đang dần thay thế cho sách, người đọc có thể tiếp thu tri thức mà không cần đến sách nữa, nhưng vẫn có người thừa nhận khi cầm cuốn sách trên tay nó cho họ cảm giác tiếp cận vốn tri thức một cách gần gũi và thân thuộc hơn cả. Họ như được nhập tâm hơn vào từng trang sách mang vết tích của thời gian...

Sách đáng quý như thế nhưng có một sự thật đáng buồn rằng tại một số quốc gia số lượng sách được đọc trong một năm còn rất thấp, trong đó có Việt Nam. Điều này một phần là do giáo dục, người Việt thông thường không giáo dục cho con mình thói quen đọc sách từ nhỏ, dẫn đến việc sau này chúng rất khó để cầm cuốn sách lên và dành thời gian cho nó. Công việc đọc sách - sứ mệnh của loài người trong thế kỷ hiện đại dường như đã bị lãng quên. Có lẽ vì vậy mà chức vị Đại sứ Văn hóa đọc được ra đời, nhằm truyền cảm hứng và đam mê đọc sách. Vậy có cách nào hay biện pháp nào để khuyến khích mọi người đọc sách nhiều hơn?

Có một cách thức giáo dục văn hóa đọc sách từ khi học sinh, sinh viên còn ngồi trên ghế nhà trường, đó là coi việc đọc sách như là một môn học chính. Hầu hết các trường từ tiểu học đến đại học đều có thư viện riêng, nhưng dường như chúng rất ít được đưa vào hoạt động, nhất là các cấp học dưới. Vì thế có thể đẩy mạnh hoạt động của thư viện, mỗi tuần, sinh viên được khuyến khích đọc tối thiểu một cuốn sách, và sẽ được trao đổi với những học viên khác đọc cùng thể loại hay tác giả,... Sẽ có một cuộc thảo luận xem học viên đó đã tiếp thu được điều gì và nêu lên cảm nghĩ của họ. Bằng cách này, họ không chỉ đọc sách lĩnh hội kiến thức, mà còn phải hiểu sâu và cái bản chất để nói được quan điểm của mình, và những vấn đề được trao đổi với thầy cô, giáo sư sẽ sáng tỏ và khách quan hơn.

Tại một số thành phố lớn khi nhu cầu đi lại bằng giao thông công cộng tăng cao, cộng với sự phát triển của công nghệ hiện đại, ta có thể áp dụng phương pháp đọc sách bằng cách nghe (audio book). Do thời gian, thời lượng có hạn, các phương tiện công cộng, các trạm chờ, các địa điểm công cộng... nên cho phát những bản thu giới thiệu về những cuốn sách, là những dòng viết về những điểm nổi bật, đặc sắc, ấn tượng thay vì đọc cả nội dung của cuốn sách. Sự ấn tượng ban đầu sẽ phần nào khơi gợi sự thích thú và niềm ấn tượng của mọi người về cuốn sách nào đó, khiến họ phải tìm đọc để thỏa sự tò mò về nội dung.

Có một số bằng chứng cho thấy đọc sách trên màn hình các thiết bị điện tử sẽ làm giảm mức độ lĩnh hội so với đọc một cuốn sách giấy, và điều này càng rõ đối với những cuốn sách liên quan đến nghiên cứu hay có tính chất học thuật. Nhưng có một số vấn đề, đặc biệt là học sinh, sinh viên, không phải ai cũng có đủ tiền để sở hữu một tủ sách riêng phục vụ lâu dài và tiện ích cho công việc. Vấn đề giá cả này hoàn toàn có thể được thay đổi bởi nhà sản xuất. Quy trình xuất bản sách thường bao gồm ba khâu: biên tập, in ấn, phát hành, trong đó khâu đoạn biên tập là khâu đoạn quan trọng nhất bởi đây là khởi nguồn nội dung cuốn sách và cũng là khâu tiêu tốn nhiều chi phí nhất. Nếu các nhà xuất bản có thể giảm được chi phí cho công đoạn này, thì giá thành sẽ bớt được đi đáng kể. Điều này không chỉ kích thích nhu cầu thị trường, đáp ứng cho nhiều đối tượng mà còn phần nào tránh được nạn sách giả, sách lậu...

Việc coi trọng văn hóa đọc sách cũng chính là việc phải xây dựng thư viện của thành phố, tỉnh sao cho hợp lý và hiệu quả. Có hai vấn đề tồn tại ở đa phần các thư viện Việt Nam: thời gian mở cửa thường ngắn, không gian luôn khá yên tĩnh. Và hai vấn đề đó mở ra một khó khăn mới: những người bận bịu làm việc, họ muốn dùng thời gian rảnh đến thư viện gần nơi làm việc, nhưng thư viện sẽ không mở cửa từ sáng sớm đến khuya muộn, thứ hai, không gian của thư viện chỉ gói bó trong sự tĩnh lặng, mà không có không gian khác phù hợp với các đối tượng khác nhau.

Những vấn đề này đều có thể giải quyết. Có rất nhiều quốc gia trên thế giới đồng ý mở cửa thư viện gần như là cả ngày, vì thời gian lao động của mỗi người thuộc khung giờ khác nhau. Việc mở cửa từ sớm cho đến khuya giúp đáp ứng được như cầu của nhiều người hơn, giúp họ có nhiều sự lựa chọn thời gian hơn. Tại Phần Lan - đất nước được mệnh danh là thiên đường cho những người thích đọc sách, một số thư viện ở đây không chỉ là nơi học tập hay mượn sách mà còn là nơi quan trọng để kết nối với mọi người. Nó khác với những thư viện truyền thống chỉ có không gian yên ắng.

Ở đây, ta không chỉ hướng đến người đọc là những thiếu niên, những nhân viên văn phòng, giáo sư...tất cả ai dù làm ngành nghề gì mà còn nên hướng đến em học sinh còn nhỏ. Thư viện không nên chỉ là không gian yên tĩnh, thích hợp cho những người đọc sách nghiên cứu chuyên môn, hay những người muốn đọc một mình mà nên có một không gian riêng cho các em, điều này kích thích nhu cầu đọc và tạo không gian thoải mái, tránh cảm giác gò bó và ngột ngạt. Ngoài ra, những thư viện lớn có thể xây dựng những nơi đọc sách dành cho một nhóm đồng nghiệp hay những phòng giới thiệu sách, ở đó họ có thể tự do trao đổi, thảo luận, chia sẻ quan điểm với nhau. Điều này giúp cho cái nhìn của mỗi người được đa chiều hơn mà quá trình đọc và tích lũy kiến thức không gây ra sự nhàm chán. Không gian cũng nhộn nhịp hơn, tươi mới hơn, giúp họ không cảm thấy chán nản và dễ rơi vào trạng thái buồn ngủ.

Bằng cách thay đổi, đổi mới thư viện để phù hợp với đa số nhu cầu, tích cách của mỗi người sẽ kích thích nhiều bạn đọc hơn. Nhưng dù có thay đổi thư viện, môi trường học tập,...thì đó cũng chỉ là những sự thay đổi từ phía khách quan. Mọi thứ quyết định việc đọc sách của bạn còn tùy thuộc vào chính bạn. Chúng ta hãy từng bước thay đổi quan điểm của mình về sách, thay đổi thói quen đọc sách. Bạn có để ý không, việc mở cuốn sách ra giống như là mở chiếc rương và bên trong chứa đầy kho báu vậy. Vậy thì tại sao, bạn, tôi, chúng ta lại không thể mở sách ra - mở cánh cửa tri thức, không thể tiếp nhận được “những vàng, những bạc” của sách?

THÔNG TIN DỰ THI
CUỘC THI “ĐẠI SỨ VĂN HÓA ĐỌC 2020”

1. Thông tin của thí sinh dự thi

Họ và tên: NGUYỄN NGỌC TÂM

Ngày sinh: 24/10/2003 Lớp: 11A6

Trường: THPT Chuyên Vĩnh Phúc...

Quận/ huyện:Vĩnh Yên..... Tỉnh/ thành phố:
.....Vĩnh Phúc

Số điện thoại cá nhân (nếu có):0328928861

2. Thông tin trường

Địa chỉ: ..số 33, đường Chu Văn An, phường Liên Bảo, Vĩnh yên , Vĩnh Phúc

Thầy/ cô phụ trách cuộc thi: cô Nguyễn Thị Hương

Số điện thoại: 0986624966

Email: huongcvp@vinhphuc.edu.vn

3. Thông tin gia đình (bố hoặc mẹ)

Họ và tên bố/ mẹ:Nguyễn Xuân Thành

Nghề nghiệp:Tự do

Số điện thoại:0978394898.....

Email:không có

Địa chỉ gia đình:thôn Dấu, xã Định Trung, Vĩnh Yên, Vĩnh Phúc

BỐ/MẸ THÍ SINH

(Ký và ghi rõ họ tên)

Thành

Nguyễn Xuân Thành

THÍ SINH ĐĂNG KÝ THÔNG TIN

(Ký và ghi rõ họ tên)

Tâm

Nguyễn Ngọc Tâm

ĐỀ BÀI (ĐỀ 1)

Câu 1: Chia sẻ cuốn sách mà em yêu thích hoặc một cuốn sách đã làm thay đổi nhận thức hoặc cuộc sống của em.

Câu 2: Nếu được chọn là Đại sứ Văn hóa đọc, em có kế hoạch và biện pháp gì để khuyến khích các bạn và mọi người đọc sách nhiều hơn?

BÀI LÀM

Câu 1:

“Bố con cá gai” – tác giả Cho Chang – In

“Khi cha còn tôi còn tất cả

Cha đi rồi tất cả cũng đi

Cha đi tôi chẳng còn gì

Bơ vơ đến cả đường đi lối về”

Tôi đã thực sự khóc rất nhiều khi gặp lại trang sách cuối cùng của câu chuyện **“Bố con cá gai”**. Cuốn sách thuộc thể loại tiểu thuyết gồm 336 trang, khổ cỡ 20 cm của tác giả Cho Chang – In (Nguyễn Thị Thu Vân dịch), được xuất bản bởi Nhà xuất bản Hội Nhà văn. Có thể nói **“Bố con cá gai”** đã để lại rất nhiều dư ảnh trong lòng độc giả mến mộ văn học Hàn Quốc – đó không chỉ là bản giao hưởng bất tử của tình cha con mà còn là khúc bi ca về tình phụ tử.

Ra đời vào năm 2000, câu chuyện **“Bố con cá gai”** đã lấy đi nước mắt của hàng triệu độc giả, trở thành một cuốn sách có sức lay động mạnh mẽ, một câu chuyện cảm động về tình cha mà Bộ Giáo dục Hàn Quốc khuyến đọc... Trầm ổn và lặng lẽ; mãnh liệt và đầy yêu thương; đau đớn và đầy nước mắt; với từng con chữ được chắt ra từ những dòng cảm xúc ấy, Cho Chang - In đã thành công khi kéo người đọc bước vào mảnh đất thiêng liêng nhất trên thế gian này – mảnh đất của tình phụ tử. Và không chỉ chạm đến những cung bậc của tình cha con, cuốn tiểu thuyết còn cất lên tiếng nói đầy mạnh mẽ, lột tả hiện thực một cách sắc nét đến từng chi tiết để cho ta thấy cả sự bế tắc, sự cô đơn, một cuộc sống khó khăn của những người tuột lại phía sau trong một xã hội phát triển đến chóng mặt.

Câu chuyện xoay quanh nhân vật Jong Ho Yeon – một ông bố đơn thân với nỗ lực giành lại sự sống cho cậu con trai bé bỏng mắc bệnh máu trắng – Daum. Hãy khoan, đừng vội buồn! Vì em bé này chẳng làm bạn phải buồn lâu đâu. Em chịu tiêm rất giỏi, em không khóc nhè như bạn Seong Ho cùng phòng. Ngoài những lúc mệt quá ngủ thiếp đi, em còn bận nghĩ đến bạn Eun Mi kẹp tóc hoa. Daum tinh tế lắm! Em còn để ý không phải lúc nào những chiếc kẹp tóc ấy cũng giống nhau đâu nhé: nào là kẹp tóc hoa mười giờ tím nhạt này, kẹp tóc hoa sao trắng ngần này, cả kẹp tóc hoa hồng đỏ ánh cam nữa, và mỗi khi đôi bàn tay của Eun Mi không ngừng nghịch bím tóc xinh xinh là trái tim của Daum lại *“như thể tan ra thành bụi phấn bay lơ lửng trên không trung”*. Đọc đến đây chắc hẳn ai cũng mỉm cười hạnh phúc vì sự lạc quan và đáng yêu của cậu bé nhi? Hơn tất thảy, Daum có một tình yêu đặc biệt dành cho bố bởi tất cả những gì em có là tình yêu thương vô bờ bến của người cha và có lẽ đối với em, đó là cả thế giới và em không cần bất cứ điều gì khác. Thế còn mẹ em đâu? Người mẹ đã rời bỏ em từ lúc ba tuổi ư? Nhấn tâm, bội bạc? Không, làm gì có người mẹ nào lại nỡ nhấn tâm, bội bạc với con mình. Chỉ là...mẹ Daum muốn theo đuổi giấc mơ hội họa còn dang dở, chị không muốn gấn chặt đời mình với người chồng nghệ sĩ nghèo...song có lẽ là vì chị không đủ tình yêu thương dành cho đứa con mình lỡ sinh ra nên mới hướng về trời Tây – nơi mọi khát khao của chị đều có thể thực hiện.

Nhưng bố Daum ấy à, một ông bố làm em nhỏ của chúng ta phiền lòng quá nhiều, cũng làm cho những ai theo dõi *“Bố con cá gai”* phải buồn không ít, có khi buồn quá hóa giận! Với một tuổi thơ thiếu vắng cả tình thương của cả cha lẫn mẹ, gia đình với anh là một thứ vừa gần lại vừa xa, mơ mơ hồ hồ tương chẳng bao giờ có thể nắm giữ. Giả như anh và mẹ Daum gặp nhau đúng thời điểm, giả như họ từng gặp nhau trong những năm tháng bồng bột của tuổi trẻ thì phải chăng anh sẽ có một mái ấm đúng nghĩa, Daum cũng sẽ không thiếu đi hơi ấm của mẹ?...Anh chưa hề khao khát được làm cha nhưng chính cái giây phút đầu tiên được gặp đứa trẻ, anh có dự cảm rằng: rồi thì những lý do khiến anh phải sống hầu hết đều sẽ hướng cả về đứa trẻ. Sợi dây gấn kết có tên gọi bố và

con, đó thật là một mối giao cảm quá đôi kì lạ. Đường như cuộc chiến đấu với bệnh tật của đứa trẻ càng tiếp diễn thì mối giao cảm ấy càng trở nên gắn bó. Biết con thiệt thòi hơn bạn bè cùng trang lứa lại thiếu vắng đi tình thương của mẹ nên anh vừa làm cha vừa làm mẹ, chăm con từng li từng tí; anh yêu con bằng tất cả những gì anh có, dù là thể xác hay tâm hồn, không nghĩ suy hay tính toán, đứa con là tất cả với anh.

Vì con anh ôm từng tia hi vọng nhỏ bé, sẵn sàng đánh đổi bất cứ điều gì để cho con được sống. Đã bao lần người cha ấy rơi lệ khi phải chứng kiến đứa con của mình đứng giữa lằn ranh của sự sống và cái chết. Đã bao lần anh như đứt từng khúc ruột khi phải để con xuất viện vì không được ghép tủy. Và dẫu ngoài kia trời có nắng chói chang hay mưa có như trút nước đi chẳng nữa, thì với anh, bầu trời đã sớm thuộc về người khác. Thật đau xót làm sao! Thương con, nên anh mong muốn đứa trẻ có thể sống những ngày tháng cuối đời thật hạnh phúc, không phải là cuộc đời bị giam lỏng nơi bệnh viện nồng nặc mùi thuốc sát trùng, mà là một cuộc đời thực sự. Vì con, anh không còn sợ rắn độc, anh không còn lưu luyến chốn Seoul hoàng nhoáng, hoa lệ mà lên rừng sinh sống, ngay cả những tập thơ cổ mà anh quý nhất, nâng niu nhất anh cũng có thể bán đi. Và cho đến cuối cùng, anh đã từ bỏ tất cả kể cả lòng tự trọng để có thể cứu sống đứa con của mình. Thậm chí anh còn từ chối tình yêu, sự quan tâm của cô Yeo Jin Hee để có thể dành cho Daum tình yêu thương trọn vẹn nhất. Liệu có mấy người trên thế gian này sẵn sàng bán đi nội tạng và giác mạc của mình để lấy tiền phẫu thuật cho con? Liệu có mấy ai từ bỏ cơ hội chữa bệnh của mình chỉ để con mình không lo lắng khi tiến hành phẫu thuật? Giây phút người cha ấy quyết định bán đi một phần cơ thể của mình để cứu lấy giọt máu của mình tôi đã khóc. Chẳng thể nào ngăn cản những dòng nước mắt chỉ trực trào ra. Tình thương của người cha thật vĩ đại, tình cảm ấy bấy lâu nay ta cứ thần nhiên nhận và đôi khi vô tâm quên mất nay mới thật thấm thía biết bao, thì ra cha không hoàn hảo nhưng cha luôn yêu con theo cách hoàn hảo nhất.

Ngay cả khi vĩnh viễn rời khỏi chốn nhân gian này anh cũng không muốn quay đầu về hướng Đông, toàn bộ thân thể và tâm hồn anh hướng về phía Tây

Bắc bởi ở hướng ấy có một đứa trẻ mà đến cả giây phút cuối cùng, anh vẫn vừa nhớ nhung, vừa rơi nước mắt, vừa chịu đựng nỗi đau và gọi tên nó. *"Con người ấy mà... Khi đã để lại đứa con trên cuộc đời này, thì dù có phải chết đi, cũng không phải chết đâu"*. Đúng vậy, con người chỉ chết đi khi trong tâm hồn người còn sống không còn hình bóng của họ. Nếu có thứ gì được gọi là trường tồn thì nhất định đó là tình cha con.

Có rất nhiều cuốn sách viết về tình mẫu tử, nhưng lại hiếm có cuốn sách nào viết về tình phụ tử. Mà càng hiếm hơn nữa khi cuốn sách viết về tình phụ tử ấy đã chạm đến những sợi dây cảm xúc sâu xa nhất, khiến tôi phải rung động đến vậy. ***"Bố con cá gai"*** đã đem đến cho tôi cảm nhận thực sự sâu sắc về tình phụ tử - một tình yêu sâu nặng, một sự hi sinh âm thầm mà cao cả, một tình thương không toan tính, một tình cảm thiêng liêng nhất. Đối với tôi, hình ảnh khắc sâu nhất đó chính là lúc người bố cồng Daum trên lưng, đi từ ngôi trường bỏ hoang về lại ngôi nhà trên núi, lưng bố gầy, gior toàn xương, thể nhưng, đối với con, đó là tấm lưng rộng nhất, vững chãi nhất. Lúc này tôi lại lại nghĩ đến bố của chính mình. Tấm lưng của cha cũng giống như tấm lưng của bố Daum vậy, đó là tấm lưng thờ bé con được cha cồng đi chơi, đó là tấm lưng gánh trên vai cả một bầu trời to lớn, đội nắng dầm mưa để chăm lo cho con, đó còn là chỗ dựa vững chắc cho mẹ và con... Vậy mà đã bao lần tôi không hiểu lòng cha? Đã bao lần tôi bỏ ngoài tai những lời khuyên bảo của cha? Đã bao lần tôi vô tâm khi cha bị ốm? Có lẽ tôi chưa bao giờ thực sự cảm nhận những nỗi ưu phiền trong đôi mắt ấy. Liệu chúng ta còn bao nhiêu thời gian để ở cạnh người cha thân yêu của mình? Liệu có một ngày nào đó ta chỉ còn tính từng ngày từng tháng ở bên người thân? Không, tôi không thể để bố mình giống bố cá gai – cả nguồn sống chỉ co cụm quanh quanh cá gai con tí xíu, *"cá gai bố không ăn không ngủ mà chỉ chăm chăm bảo vệ trứng. Rồi trứng vỡ ra, đám cá con lớn nhanh như thổi. Và cuối cùng đám cá gai con lại bỏ rơi cá gai bố, cứ thế theo con đường riêng của chúng. Sau khi cá gai con bỏ đi hết, còn lại một mình, cá gai bố liền đâm đầu vào giữa khe đá mà chết"*. Hình ảnh bố cá gai cứ quấn quanh trong tâm trí tôi như muốn cất lên tiếng nói thôi thúc rằng: hãy biết dành nhiều thời gian cho

người mà mình thương yêu, hãy nói và trao đi yêu thương đừng ngần ngại khi còn có thể, biết đi thật xa để trở về, biết thấm thía ý nghĩa của hai chữ “gia đình”, và để biết trân trọng những giây phút khi còn bên nhau. Hãy yêu thương người thân yêu của mình bằng cả trái tim, bằng sự vị tha và lòng cao thượng.

Được chứng kiến cuộc sống của những bệnh nhân phải chống chọi với căn bệnh ung thư quái ác, được cảm nhận một cách rõ ràng khát khao sống mãnh liệt của họ, tôi tự nhủ với mình hãy đối xử với cuộc đời mình bằng sự trân trọng xứng đáng. Tôi chợt nhận ra, suốt 17 năm qua, tôi chưa thực sự “sống” một cách đúng nghĩa. Tôi lãng phí thời gian của mình vào những trò vô bổ, đắm chìm trong những bộ phim ưa thích, chẳng làm gì và ngồi suy nghĩ vẩn vơ, chưa bao giờ tôi thực sự cố gắng vì chính mình, thậm chí ngồi than thân trách phận tự biến mình thành một con người bi quan. Trong khi cậu bé Daum khao khát những giây phút được chơi đùa vui vẻ cùng bạn bè, được nhìn ngắm và tận hưởng biết bao điều mới mẻ ngoài kia thì tôi lại thu mình trong vỏ ốc của bản thân, ngại kết giao và tìm hiểu bạn bè, tôi không ham thú với thế giới ngoài kia chỉ vì “sợ”. Từ trước đến nay cuộc đời của tôi thật vô vị, tẻ nhạt, phải chăng nó còn đang “*mốc lên, ri đi, mòn ra, mục ra, không có lối thoát*”. Không thể như thế mãi được! Tôi phải biết trân trọng từng giây từng phút của cuộc đời mình, sống như thể ngày mai là ngày cuối cùng của mình, sống tận hưởng tận hiến, phải sống như ngọn nến, cháy đến giọt cuối cùng rồi bùng lên trước khi lịm tắt. Bởi lẽ “*thời gian không công bằng với tất cả mọi người, không phải với ai hết đêm cũng là ngày. Với ai đó một đêm có thể dài hơn cả đời người*”. Sống sao cho khi nhắm mắt xuôi tay lòng không còn gì để hối tiếc. Sống ở trên đời phải để lại giá trị tốt đẹp nào đó. Đúng như đạo diễn, nhà văn Vũ Thành Vinh đã từng chia sẻ: “*Tôi đã chạm đến cái chết để nhận ra vẻ đẹp lộng lẫy của sự sống*”.

“*Hạnh phúc là gì nhỉ?*”, “*đó là có thể sống cùng với người mình yêu thương, và có thể làm bất cứ điều gì vì người mà mình yêu thương*”. Chúng ta vẫn thường hay mãi miết đi theo đuổi cái mà ta cho là hạnh phúc: tiền tài, địa vị, công danh, sự nghiệp,... nên đôi lúc ta không kịp tận hưởng hoặc vô tình đánh mất những hạnh phúc bình dị mà vô cùng ấm áp quanh ta. Đã bao lần tôi theo

đuổi thứ hạnh phúc xa vời một cách cố chấp để rồi nhận lại chỉ là sự mệt mỏi, tổn thương và cô đơn. Hạnh phúc chẳng ở đâu xa, để thực sự hạnh phúc hãy ngừng theo đuổi hạnh phúc vĩnh cửu, hãy trân trọng từng khoảnh khắc hạnh phúc và biết chấp nhận cả những nỗi đau thì hiển nhiên cuộc sống của chúng ta sẽ chất chứa đầy những giây phút đẹp đẽ, vui vẻ và tuyệt vời.

Thì ra...con người có nhiều nơi để đến nhưng chỉ có một chốn để quay về, gia đình không phải là việc bạn mang dòng máu của ai mà là việc bạn yêu thương, chia sẻ, cảm thông và...quan tâm đến ai! Và cậu bé Daum đã dạy tôi một điều rằng: phải học cách chấp nhận thói quen của người mình yêu thương. Yêu thương cả những sai lầm, cả những thói quen xấu và chấp nhận nó, vì người thân yêu của chúng ta. Chúng ta chỉ có hai sự lựa chọn, hoặc là giúp họ thay đổi, hoặc là giúp họ chấp nhận. Nếu không thể giúp họ thay đổi, vậy thì ta hãy thử một lần chấp nhận xem sao?

Hành trình giành lại từng tia sự sống đầy nghị lực của hai cha con Daum như muốn nhắn nhủ với mỗi người rằng: dù bản thân rơi vào hoàn cảnh thế nào cũng không bao giờ nên từ bỏ hy vọng của mình, hãy giữ niềm tin vào những gì tốt đẹp, tâm lý tích cực sẽ giúp cuộc sống của bạn có sức mạnh. Trên hành trình kiếm tìm những giá trị đích thực của cuộc đời mình, khó khăn thách thức là điều không tránh khỏi chỉ sợ rằng chúng ta chưa đến được cái đích mà mình hướng tới đã đánh mất hi vọng. Còn hi vọng là còn thành công. Bởi lẽ *"có những chuyện không phải vì nhìn thấy hi vọng mới tiếp tục kiên trì mà vì tiếp tục kiên trì mới có thể nhìn thấy hi vọng"* (sưu tầm).

Với **"Bố con cá gai"**, tôi học được cách không bỏ cuộc, phải mạnh mẽ vươn lên số phận dù cuộc đời này có chà đạp bạn đến nhường nào đi chăng nữa. Phải biết *"Đừng thờ dài hãy vươn vai mà sống/bùn ở dưới chân nhưng năng ở trên đầu"*. *"Ngay sau khi vượt qua một ngọn núi thì lại gặp một con sông sâu, và sau khi vùng vẫy để vượt qua con sông thì lại phải đối mặt với một vách đá dựng đứng"*. Cuộc sống không ngừng đặt ra cho chúng ta những thử thách đòi hỏi ta phải vượt qua, dù nhiều lúc thân xác mệt mỏi, tâm hồn muốn buông xuôi nhưng chỉ cần ta có ý chí, nghị lực, có một trái tim nóng yêu thương hết mình,

một cái đầu lạnh để đưa ra những quyết định tinh táo, sáng suốt thì khó mấy, mệt mỏi mấy ta cũng có thể vượt qua, *“Đường đi khó không khó vì ngăn sông cách núi mà khó vì lòng người ngại núi e sông”* (Nguyễn Bá Học). Hành trình, nỗ lực dành lại sự sống của hai bố con Daum, với tôi là một hành trình đầy cảm hứng. Hành trình ấy giúp tôi nhận ra một điều rằng: thành công không phải chỉ đến từ một vài lần thất bại. Đó là cả một quá trình cố gắng, không ngừng tin bản thân mình có thể làm được.

“Bố con cá gai” – một bản giao hưởng bất tử của tình cha con, khúc bi ca về tình phụ tử, cuốn sách có sức lay động tâm hồn mạnh mẽ, giúp ta sống “Người” hơn, nhân văn và có ý nghĩa hơn. Đúng như M.Gorki tâm niệm: *Mỗi cuốn sách đều là một bậc thang nhỏ mà khi bước lên, tôi tách khỏi con thú và đến gần con người, tới gần quan niệm về cuộc sống tốt đẹp nhất và về sự thèm khát cuộc sống”*.

(Chú thích: **“Bố con cá gai”** thuộc thể loại tiểu thuyết được viết năm 2000, tác giả Cho Chang – In: sinh ra ở Seoul, tốt nghiệp cử nhân và cao học tại Đại học Chungang. Ông ghi dấu ấn với những tác phẩm truyền đi thông điệp giàu tính nhân văn về giá trị đích thực của gia đình, ý nghĩa của tình yêu chân chính tiêu biểu như: **“Bố con cá gai”**(2000), **“Người gác hải đăng”**(2001), **“Con đường”**(2004)...., cuốn tiểu thuyết do Nguyễn Thị Thu Vân dịch và được xuất bản bởi Nhà xuất bản Hội Nhà văn)

Câu 2:

Chiếc đồng hồ thời gian vẫn tiếp tục thực hiện những vòng quay miên viễn. Toàn thế giới đã và đang trải qua những bước chuyển mình đầy biến động, mang tính lịch sử mà cụ thể là các cuộc cách mạng khoa học kỹ thuật. Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 – cuộc cách mạng của trí tuệ nhân tạo AI, với những cải tiến mới nhất, hiện đại nhất về công nghệ trong suốt hàng thập kỉ qua. Với sự lên ngôi của các thiết bị điện tử tin học, các tranh web thông tin, các mạng xã hội bùng nổ thì vấn đề văn hóa đọc lại đặt ra những yêu cầu bức thiết nhất.

Như cây non cần nguồn dinh dưỡng tốt lành để có thể sinh trưởng và phát triển một cách tốt nhất, tâm hồn con người cũng cần những cuốn sách để bồi đắp cho tâm hồn mình. Rene Descartes từng nói: *"Đọc sách hay cũng giống như trò chuyện với các bộ óc tuyệt vời nhất của những thế kỷ đã trôi qua"*, một cuốn sách hay là một người bạn tốt, không những giúp ta mở mang vốn sống, vốn hiểu biết, vốn tri thức mà còn giúp ta hoàn thiện bản thân, thanh lọc và nuôi dưỡng tâm hồn để biết hướng tới Cái Đẹp, những giá trị chân – thiện – mỹ, biết hướng tới những tình cảm lớn, niềm vui lớn, hạnh phúc lớn. *"Chinh từ sách những người khôn ngoan tìm được sự an ủi khỏi những rắc rối của cuộc đời"* (V. Huygo) và *"Đọc sách có thể không giàu, nhưng không đọc, chắc chắn nghèo!"*. Với những lợi ích tuyệt vời đó của việc đọc sách, nhiều người vẫn lựa chọn khước từ đọc sách, thậm chí đọc một cách hời hợt, thay vào đó là sự đắm chìm vào những thú tiêu khiển vô bổ, dành toàn bộ thời gian rảnh của mình để lướt các trang mạng xã hội không nhằm mục đích học tập hay tìm hiểu những thông tin hữu ích.

Văn hoá đọc sách của người Việt rồi sẽ đi đâu về đâu là câu hỏi không chỉ của những người thích đọc sách mà còn là câu hỏi của rất nhiều người khi tỷ lệ đọc sách của người Việt chỉ chiếm 1/5 so với Nhật Bản, Pháp. Để có thể khuyến khích văn hóa đọc trong bộ phận giới trẻ hiện nay, tôi có thể đề xuất một số giải pháp.

Thứ nhất, nếu được chọn làm đại sứ Văn hóa đọc, tôi mong ban tổ chức có thể xin tài trợ để mở một hiệu sách nhỏ mang phong cách tân cổ điển với kết cấu được làm chủ yếu bằng gỗ. Đó là một hiệu sách có sự kết hợp hài hòa giữa các mảng màu sáng và tối, giữa cổ điển và hiện đại vừa mang lại cảm giác gần gũi thoải mái cho những người ở độ tuổi trung niên, người già đồng thời có những cách tân mới mẻ nhằm thỏa mãn nhu cầu, thị hiếu của đa phần bạn trẻ hiện nay. Không chỉ tân cổ điển ở hình thức, kết cấu mà tôi cũng mong muốn hướng đến sự đa dạng hóa trong các thể loại sách được trưng bày: đó có thể là những tác phẩm kinh điển cả ở phương Đông và phương Tây, là tủ sách chữa lành tâm hồn dành cho những trái tim tan vỡ, là tủ sách sống khác để ta biết

sống đẹp hơn, là cuốn sách của những cuộc phiêu lưu mạo hiểm cho những ai đam mê xê dịch... Nơi đây sẽ có một câu lạc bộ sách tên là “Happy”, vào mỗi tối thứ bảy mọi người cùng nhau đọc thơ, đọc sách và trò chuyện, chia sẻ với người khác về cuốn sách mình tâm đắc trong khi nhâm nhi những tách trà ngon. Tại câu lạc bộ này, tuổi tác, giới tính, xuất thân đều không quan trọng, chỉ cần bạn muốn lắng nghe và yêu thích đọc sách thì đều có thể tham gia...

Thứ hai, tôi cùng các cộng sự của mình sẽ tổ chức hội sách theo quý tại hội trường trường THPT chuyên Vĩnh Phúc, với quy mô rộng lớn và cơ sở vật chất đầy đủ tiện nghi, nên tôi nghĩ đề xuất này sẽ có thể diễn ra một cách thuận lợi, đáp ứng cả về không gian và chất lượng, thu hút được nhiều bạn trong địa bàn tỉnh quan tâm. Để có thể thực hiện hoạt động này, một tháng trước khi diễn ra chúng tôi sẽ đi tìm những quyển sách hay và mượn ở thư viện thành phố, tỉnh, ngoài ra mọi người cũng có thể đem sách của mình đến để trao đổi và bàn luận với những người xung quanh.

Thứ ba, với một cuộc sống tất bật và hối hả như hiện nay thì con người dường như có ít thời gian để có thể đọc và nghiền ngẫm những cuốn sách, bên cạnh đó xuất phát từ việc một bộ phận khá đông đảo các bạn trẻ thích nghe sách nói hơn là sách đọc nên tôi mong muốn được thành lập một fanpage – nơi hội tụ những bạn có giọng đọc truyền cảm, cuốn hút và cùng thu âm những cuốn sách hay. Thông qua chiến lược PR để có thể quảng bá fanpage này đến gần hơn độc giả. Bởi vậy không chỉ giải quyết được vấn đề thời gian hạn hẹp mà còn có khả năng thu hút độc giả, thính giả tìm nghe cuốn sách là rất lớn. Ngoài ra, việc thu âm sách cũng là một hoạt động rất nhân văn, nó giúp những người khiếm thị có thể tiếp cận được tri thức một cách dễ dàng hơn, hiệu quả hơn, đúng với phương châm để không ai bị bỏ lại phía sau.

Thứ tư, chúng ta cũng có thể liên kết với một vài quán cà phê có không gian rộng rãi, thoáng đãng và thoải mái để tạo nên những quán cà phê sách, không những mang lại hiệu quả kinh tế mà còn thúc đẩy đáng kể văn hóa đọc, tạo mối liên kết trong cộng đồng. Nhưng muốn liên kết không phải là chuyện dễ dàng, do đó chúng ta phải vạch sẵn ra những kế hoạch dự phòng, từ tiền vốn, vật

phẩm, đầu sách đến thuyết phục chủ quán đồng ý thì mới có thể thành công. Sách có nhiều ở thư viện và nhà sách, song điểm hạn chế nơi đây là chúng ta không thể trao đổi bài tập hay làm việc nhóm để tránh ảnh hưởng đến những người xung quanh. Vì vậy, với mô hình cà phê sách mọi người có được không gian thoải mái, nguồn tư liệu dồi dào để học tập, nghiên cứu, và nghiền ngẫm những cuốn sách ưa thích của mình.

Cuối cùng, nếu có thể, tôi mong ban tổ chức thành lập một nhóm những bạn có khả năng thiết kế, hội họa để có thể sản xuất series ngắn phim hoạt hình làm nhân hóa hình ảnh những cuốn sách, lồng ghép nội dung cuốn sách sao cho chúng thực sự có hồn và không bị nhàm chán. Đây cũng là một kênh phương tiện để thu hút sự chú ý của độc giả đặc biệt là thiếu nhi.

Trên đây là toàn bộ những giải pháp mà tôi đề xuất để có thể khuyến khích mọi người đọc sách nhiều hơn, mong rằng những giải pháp này sẽ có thể thay đổi thái độ của chúng ta với văn hóa đọc. Hãy cùng chung tay vì một Việt Nam tươi đẹp hơn.

“Việc đọc rất quan trọng. Nếu bạn biết cách đọc, cả thế giới sẽ mở ra cho bạn”(Barack Obama). Xin mọi người đừng đắm chìm trong thế giới ảo, hãy tạm dừng việc cầm chiếc smartphone trên tay, hãy tạm xa rời những cuộc chuyện trò trên Facebook, hãy tìm đến một cuốn sách hay vì đó là cách tốt nhất để ta hoàn thiện chính mình. *“Sách hay, cũng như bạn tốt, ít và được chọn lựa; chọn lựa càng nhiều, thương thức càng nhiều”* (Louisa May Alcott), để tâm hồn và tri thức của ta được “nâng giắc” và cất cánh hãy biết chọn lựa sách và hãy coi sách là tấm gương để tự soi chiếu và nhận thức chính bản thân mình. Và hãy *“chỉ nên coi việc đọc sách là sự gợi ý, sự nhắc nhở nhận từ những người thông thái từng trải, tựa hồ trái táo của Adam Eva kích thích sự sống phát triển”*. (Son.H)

THÔNG TIN DỰ THI
CUỘC THI “ĐẠI SỨ VĂN HÓA ĐỌC 2020”

1. Thông tin của thí sinh dự thi

Họ và tên: Phùng Khánh Linh Ngày sinh: 10/09/2003
Lớp: 11A6. Trường: THPT Chuyên Vĩnh Phúc.
Quận/huyện: Vĩnh Yên. Tỉnh/thành phố: Vĩnh Phúc.
Số điện thoại cá nhân: 086.615.2151
Địa chỉ email: linhphung666vp@gmail.com

2. Thông tin trường

Địa chỉ: Trường THPT Chuyên Vĩnh Phúc, phường Liên Bảo, thành phố Vĩnh Yên, tỉnh Vĩnh Phúc.
Thầy/cô phụ trách cuộc thi: Nguyễn Thị Hương
Số điện thoại: 098.662.4966 Email: huongcvp@vinhphuc.edu.vn

3. Thông tin gia đình:

Họ tên bố: Phùng Văn Việt Nghề nghiệp: Kinh doanh
Số điện thoại: 090.411.7403 Email:
Địa chỉ gia đình: tỉnh Vĩnh Phúc.

PHỤ HUYNH HỌC SINH

THÍ SINH ĐĂNG KÝ THÔNG TIN

ĐỀ BÀI: ĐỀ 1

Câu 1: Chia sẻ về một cuốn sách mà em yêu thích hoặc một cuốn sách đã làm thay đổi nhận thức hoặc cuộc sống của em.

Câu 2: Nếu được chọn là Đại sứ Văn hóa đọc, em có kế hoạch và biện pháp gì để khuyến khích mọi người đọc sách?

BÀI LÀM

Câu 1:

“Tiếng chim hót trong bụi mận gai” – Colleen McCullough

“Những thứ tốt đẹp nhất chỉ có thể đạt được khi ta chịu trả giá bằng nỗi đau khổ vĩ đại.” Đó là lời đề từ của một cuốn sách, một tác phẩm đã ra mắt hơn 40 năm và làm “siêu lòng” độc giả bao thế hệ. Với riêng tôi, nó không chỉ dừng lại ở lời đề từ của một cuốn sách “đẹp”: **“Tiếng chim hót trong bụi mận gai”**. Hơn thế nữa, nó chính là kim chỉ nam giúp tôi nhận thức sâu sắc hơn về cuộc sống.

Nếu phải dung một lượng từ để diễn tả toàn bộ câu chuyện, tôi sẽ dành cho nó ba từ: *“Đẹp và Buồn”*. Vâng, nó “đẹp và buồn” ngay từ tên tác phẩm: **“Tiếng chim hót trong bụi mận gai”**. Nhan đề không nói đến cái chết đẫm máu đầy ghê rợn, nhưng nó đã gây sức ám ảnh với độc giả bởi thể hiện một nỗi đau “đang rì ra” trong niềm hạnh phúc tột độ; rồi con chim cũng sẽ chết, nhưng là chết trong “bụi mận gai”, một địa điểm nghe có vẻ thật “thơ”. Mãi sau này, năm 2015, Nhà xuất bản Trẻ cho tái bản tác phẩm với tên **“Những con chi măn mình chờ chết”**, được biên tập theo sát nguyên tác tiếng Anh. Nhưng tôi đồng quan điểm với đa số độc giả, cái tên “Tiếng chim hót trong bụi mận gai” có sức lôi cuốn với tôi nhiều hơn. Người ta thường nói: *“Nhan đề được coi là xuất phát điểm đầu tiên, cửa ngõ quan trọng để người đọc có thể hấp dẫn, định hướng người đọc đến và khám phá tác*

phẩm”. *“Tiếng chim hót trong bụi mận gai”* đã dẫn dắt độc giả khám phá một thế giới “đẹp và buồn”.

“Văn chương trở thành kí ức sống động của một quốc gia” (Carlos Williams). Đón đọc *“Tiếng chim hót trong bụi mận gai”*, ta sẽ nhận thấy nước Úc nói riêng và các nước châu Âu nói chung từ năm 1915 đến 1969, tác phẩm này khắc họa được bức tranh thiên nhiên hoang dại miền Nam nước Úc, cái khắc nghiệt của thế chiến thứ hai và những cuộc chiến xâu xé thuộc địa giữa các cường quốc. Quả là một hoàn cảnh lịch sử “đẹp và buồn”. Bối cảnh cái “buồn vạn kỉ” của hiện thực cuộc sống là vẻ đẹp của hàng triệu triệu con người.

Cuốn tiểu thuyết cổ điển này tạo ra những giá trị văn học sâu sắc về gia đình, về tình yêu, về một xã hội đầy định kiến, và về cả những cuộc chiến tranh khắc nghiệt.

Trước khi đón đọc tác phẩm, thân là một độc giả, tôi đã tìm đọc hầu hết các bài viết giới thiệu về tác phẩm của mọi người. Đa số, nói tới *“Tiếng chim hót trong bụi mận gai”*, họ đều đề cập nhiều hơn cả về tình yêu của Meggie và cha xứ Ralph. Như một nhan đề trong bài giới thiệu tác phẩm tôi từng rất ấn tượng: *“Tiếng chim hót trong bụi mận gai – Tình yêu của trái tim rỉ máu kết thành hoa”*. Tình yêu của họ là một tình yêu “đẹp và buồn”. Thử hỏi liệu có mấy ai chấp nhận trước tình yêu của một vị cha xứ và một đứa con chiên ngoan đạo? Có mấy ai đã bỏ qua những định kiến để nhìn thấy một Meggie cứ sống, cứ yêu, dù phải lao ngực mình vào gai nhọn, cô có một cuộc đời kiêu hãnh trong giong bão của tình yêu, dù đã phải trả giá bằng những trái đắng trong cuộc đời, nhưng tôi nhìn thấy ở cô không có sự hối hận và hối tiếc. Cô đã nuôi tình yêu ấy bằng chính khối máu trong trái tim mình.

“Em sẽ bước tiếp..

Dù phía trước là rừng gai nhọn

Là biển sâu, núi cao, trời rộng..

Chỉ bởi nơi đó có anh,

Có riêng anh,

Chàng phù thủy đã níu giữ trái tim em..."(1)

Có mấy ai hiểu được nỗi lòng bất lực của một vị cha xứ, luôn dày vò bản thân vì chưa thể thực hiện lời thề quên đi tiền tài và tình yêu, sự phục tùng, và không biết làm sao để ngừng tham vọng,... tất thấy đều là những nhu cầu của một người bình thường. Nhưng một vị cha xứ có nghĩa vụ phải quên đi những điều đó, hy sinh và cống hiến hết mình trong việc xây dựng giáo xứ thành một cộng đoàn hiệp nhất, mạnh mẽ trong đức tin, nồng nàn trong đức mến, bền vững trong niềm hy vọng, và cha xứ là một người *"muốn có sức mạnh làm nên cuộc sống của hàng triệu con người, để thay đổi toàn bộ lịch sử"*.

Theo quan điểm của cá nhân tôi, ***"Tiếng chim hót trong bụi mận gai"*** đề cập tới nhiều điều ẩn sau những "con chữ nổi" trên trang giấy. Nó nói về chữ "tình" đầy xúc cảm, nói về tham vọng, khát khao, nghị lực, long dũng cảm, trái tim vị tha, sự vị kỷ,... của con người, của "những con chim ẩn mình chờ chết".

"Tiếng chim hót trong bụi mận gai" nói về "tình" nhưng ở đó, tôi nhận thấy nó không chỉ có tình yêu lứa đôi trai gái, mà tôi còn thấy sự hiện diện của tình mẫu tử, phụ tử thiêng liêng. Đó là tình yêu thương của Fiona dành cho các con của mình. Một người mẹ yêu thương các con hết mực. Gánh nặng về gia đình dường như càng khẳng định rõ hơn sự vất vả và cùng tình yêu thương của bà với chồng và đám nhỏ. *"Một gia đình sáu đứa con trai, chỉ có một đứa con gái, lại là con út. Có quá nhiều việc phải làm nhưng lại không có dư tiền và không đủ thì giờ giải quyết."* *"Cái giỏ đựng đồ cần vá lại đầy những chiếc vớ chưa được mại, có cả que đang dính vào một chiếc vớ khác đang dở dang. Hughie đã cao nhòng không còn mặc được những cái áo xăn đai cũ; với Jack thì lại không đủ lớn để mặc áo của anh."* Luôn trong trạng thái mệt mỏi nhưng bà chưa từng than vãn nửa lời, có lẽ vì bà biết, bà phải là chỗ dựa vững chắc cho chồng và các con. Nếu bà gục ngã, mọi chuyện sẽ tồi tệ hơn bao giờ hết. Hình bóng của bà, trái tim của bà đại diện cho tất cả người mẹ muôn đời. Bà luôn hy sinh thầm lặng, yêu thương, che chở, bảo

vệ cho những đứa con thơ. Khi đọc tác phẩm tôi không khỏi xúc động khi hình dung ra dáng vẻ của bà, quả thật, bà... có gì đó quá giống người mẹ kính yêu của tôi. Bà là người phụ nữ đẹp, nhưng lại ít cười, hiếm khi khóc than. Bà không hay nói ra những lời nói ngọt ngào rằng: Mẹ yêu con,... thay vào đó, bà dung hành động để bồi đắp tình mẫu tử thiêng liêng ấy. Đôi mắt bà đượm buồn, phải chăng, những nỗi cơ cực đời bà đã hằn sâu trong đôi mắt ấy? Người phụ nữ ấy chưa bao giờ để các con chứng kiến giọt nước mắt của mình... Có lẽ, lúc bắt đầu đọc tác phẩm, hầu hết chúng ta đều nhận thấy, bà có thiên vị, bà dành tình cảm nhiều hơn cho Frank - đứa con trai đầu lòng, điều đó đã khiến chúng ta không khỏi “bất mãn”, bởi đến ngay cả tình yêu thương của mẹ dành cho các con mà cũng không được công bằng. Thật long mình khi ấy, tôi cũng có suy nghĩ như vậy. Nhưng khi gấp cuốn sách lại, tôi mới nhận ra mình đã sai, bởi lẽ, bà có lí do của mình, và lại, Frank là người chịu thiệt thòi hơn cả trong số những người con còn lại.. Công bằng trong tình yêu thương của mẹ? Điều đó ta đong đếm được hay sao? Thế nào gọi là đùcông bằng? Không, thật nông cạn nếu ta có lối suy nghĩ rằng người mẹ yêu đứa con này hơn hay thương đứa con kia hơn vì phần nhiều là người mẹ nào cũng thương con, chỉ là họ có nỗi khổ riêng nên mới phân bổ tình yêu không cân đối hoàn toàn mà thôi... Mọi điều bà đã làm cho các con khiến tôi càng thấm thía hơn rằng: *“Tình yêu của mẹ dành cho những đứa con chẳng giống thứ gì trên thế giới này. Nó không có quy tắc, không có thương hại, nó vượt qua và nghiền nát tất cả mọi thứ chặn lại đường đi của nó”*.

Về phía những người con, ngoài đứa con gái Meggie, đứa con trai đầu lòng Frank, đứa con bà yêu và thương nhất, cũng là người mà tôi ấn tượng nhất ngoài hai nhân vật chính Meggie và Ralph. Anh là một người con riêng. Anh là người con luôn mâu thuẫn với bố... vì để “lên tiếng cho nỗi khổ nhọc” của mẹ. Khi biết bản thân là con riêng, là nguồn cội những lí do khiến mẹ khổ, anh đã khóc, anh bất lực, anh chán ghét bản thân,... phải chăng những giọt nước mắt đó, là niềm đau thương

vì anh không biết làm sao để bù đắp lại cho mẹ? Nhưng có lẽ, trong giây phút ấy, anh đã biết bản thân cần làm gì, anh đã quyết định ra đi...

Chữ “tình” ấy còn là tình yêu của người cha dành cho các con. Một người cha luôn tự ti vì mình chỉ là một người nông dân chân lấm tay bùn không xứng cùng giai cấp với mọi người xung quanh, ngay cả với chính người vợ của mình. Có lẽ, vì điều đó mà ông luôn muốn những người con phải cố gắng để sau này thành công hơn, có tiền tài và “một chỗ đứng vững chãi” trong xã hội. Yêu và thương con, nhưng có lẽ ông đã dùng sai cách. Người ta thường nói: *“Yêu cho roi cho vọt/ Ghét cho ngọt cho bùi”*. Nhưng liệu có phải những tiếng cãi vã, mắng chửi sẽ giúp con hoàn thành nhiệm vụ tốt hơn? Như khi ông mắng chửi Frank, điều đó càng khiến mâu thuẫn và khoảng cách giữa hai người ngày càng lớn. Hay một đứa trẻ 11 tuổi, có nhất thiết phải được dạy cách giết chết một con dê rừng?

“Tiếng chim hót trong bụi mận gai” cũng nói về khát khao cuộc sống tự do, nghị lực vươn lên trong cuộc sống. Điều này cũng thể hiện rõ ở Meggie – nhân vật chính và Justine - con gái của cô. Nhưng nhân vật mà tôi muốn đề cập tới ở đây là Frank. Anh chỉ là nhân vật phụ, ít ai để ý tới anh. Nhưng anh đã thu hút sự chú ý của tôi không chỉ vì lí do ở trên (tình yêu mẹ) mà còn là vì điều này. 22 tuổi, anh vẫn phải núp dưới “cái bóng” của cha mình. Liệu có phải anh muốn điều đó? Không! Vì ở đây, có một hình bóng anh không nỡ rời xa, vì ở đó anh mới có thể bảo vệ được mẹ. Chỉ ít là anh đã nghĩ như vậy! Vừa đọc tác phẩm tôi vừa tự hỏi liệu anh có khao khát cuộc sống tự do, có muốn khám phá thế giới tươi đẹp ngoài kia hay không? Cuối cùng thì tôi đã có câu trả lời, khi anh biết mình là con riêng, anh ra đi, không phải chỉ vì không biết phải đối diện với mẹ những ngày tháng tiếp theo ra sao, mà tôi tin rằng, anh ra đi là vì muốn khám phá thế giới rộng mở ngoài kia, vì muốn thay đổi cuộc đời để một ngày nào đó trở về, anh sẽ mang một cuộc sống tươi sáng và những điều hạnh phúc hơn cho mẹ của mình. Trên một khía cạnh nào đó, anh chính là hiện thân của những người trẻ tuổi chúng ta. Tuổi trẻ với khát vọng khám phá thế giới, chinh phục tự nhiên. Anh cũng là người đã thức tỉnh bạn

trẻ nói riêng và tất cả mọi người nói chung về cuộc sống tự do và con đường “*đi tìm lẽ sống*”. Phải chăng, anh cũng là một chú chim, đang đi tìm bụi mận gai? Anh đã giúp tôi nhận thức được tuổi 17, tôi là ai và cần làm gì. 17 tuổi, tôi muốn sống là chính mình, với đam mê và ước mơ thuở đầu, cống hiến “*thứ năng lượng tích cực*” nhất cho đời, cho Tổ Quốc. “*Tuổi 17 bẻ gãy sừng trâu*”, tôi muốn tuổi 17 của tôi hiện tại và cả mãi sau này sẽ luôn sống với năng lượng tích cực đó. “*Tiếng chim hát trong bụi mận gai*” chính là tác phẩm đã hồi thức tôi “*sống*” lại lần nữa. Tôi biết, mình cần nhìn vào Frank, tôi sẽ sống không chỉ vì bản thân, hơn thế, tôi muốn sống vì cha mẹ tôi, những người thân thương của tôi. Và tôi còn cần phải biết rằng, tôi phải trở thành “*người khổng lồ*”, khổng lồ ở nhận thức và hành động như tác giả Colleen McCulough (Tiếng chim hát trong bụi mận gai) đã viết: “*Không phải người khổng lồ mới là người dũng cảm. Mà người dũng cảm mới là người khổng lồ*”.

Trước đây, chúng ta rung động trước “*Tiếng chim hát trong bụi mận gai*” là vì tình yêu trong sang giữa Meggie và cha xứ Ralph, vì Meggie – người phụ nữ dám đánh đổi mọi giá để có được tình yêu, không hối hận vì những điều mình đã làm: “*Chính ta đã xếp đặt số phận của ta như thế, ta không đổ lỗi cho ai và ta cũng không hề tiếc nuối về một phút giây nào trong quá khứ...*” hay vì Ralph, vị cha xứ cảm thấy ân hận vì không thể chọn lựa: “*Trái tim anh, một nửa dành cho Chúa, một nửa dành cho em*”, vì chiếc váy “*Tro của hoa hồng*” – Màu của tình yêu tuyệt vọng, vì những cái chết day dứt và ám ảnh, và đau long vì một xã hội định kiến... Giờ đây nhìn lại toàn bộ tác phẩm, tôi tin rằng qua bài chia sẻ này, mọi người sẽ có cái nhìn đa chiều hơn về tác phẩm.

Như mọi người cùng chung một nhận định: “*Tiếng chim hát trong bụi mận gai*” là “*một nỗi đau tuyệt vời của số phận, của tình yêu, là bản tình ca về những trái tim dám yêu, dám hận, dám đấu tranh cho hạnh phúc – dù là thứ hạnh phúc bé nhỏ lọt thòem giữa ngàn bi kịch*”. Điều đó thật đúng đắn. Và chúng ta sẽ mãi nhớ về hình ảnh của con chim... chỉ hát duy nhất một lần trong đời, cất tiếng hát

về "Bài ca duy nhất có một không hai, bài ca phải đổi bằng tính mạng mới có được".

Kết thúc thiên truyện, tôi càng thấm thía hơn một lời nhắn trong tác phẩm: "Chẳng bao giờ có ai trải qua được nỗi đau của người khác, số phận dành cho mỗi người nỗi đau riêng". Đúng vậy, chúng ta có thể không chung một số phận, không chung một niềm đau, nhưng tôi tin rằng, mỗi chúng ta đều có khả năng cùng nâng đỡ nhau vượt qua "cửa khổ" của trần gian, cùng gắn kết mọi niềm vui chung tồn tại ẩn mình trong nỗi đau riêng, biến nó thành hồi ức tươi đẹp nhất, nếu không cũng phải là những "nỗi đau tuyệt vời".

17 tuổi, tôi chưa tính tới việc sẽ theo đuổi tình yêu một cách nồng nhiệt như Meggie, nhưng có thể sau này sẽ có. Tôi của hiện tại, tôi của tuổi 17, sẽ học tập Frank, sẽ đi trên con đường của mình đã chọn, cố gắng vì chính bản thân, vì những người yêu dấu. Tôi luôn nhắc nhở bản thân mình: "Hãy sống theo niềm tin của mình và bạn có thể xoay chuyển cả thế giới". (Henry David Thoreau)

(Ghi chú:

Tên tác phẩm: Tiếng chim hót trong bụi mận gai.

Tác giả: Colleen McCullough.

Nhà xuất bản: Nhà xuất bản Văn Học

(1): Thơ học sinh tự sang tác.)

Câu 2:

"Chào toàn thể bà con... Cuộc sống không ngừng vận động, xã hội ngày càng phát triển, địa phương ta cũng đang áp dụng chính sách nông thôn hóa, hiện đại hóa để theo kịp tiến trình phát triển của cả nước. Một trong những điều quan trọng nhất để thực hiện tốt nhiệm vụ đó là gì, bà con có biết không? Đó chính là học vấn. Nguồn tri thức là vô tận. Như Bác Hồ đã nói: "Chúng ta phải học, phải cố gắng nhiều. Không chịu khó học thì không tiến bộ được. Không tiến bộ là thoái

bộ. Xã hội càng đi tới, công việc càng nhiều, máy móc càng tinh xảo. Mình không chịu học thì lạc hậu, mà lạc hậu là bị đào thải, tự mình đào thải mình". Vì vậy, bà con làng ta ngoài việc đốc thúc con cái học hành cũng cần phải tích lũy cho mình vốn tri thức về những lĩnh vực cấp thiết cho đời sống của mình. Hãy đọc sách, đọc sách là cách để giúp ta mở mang tri thức nhanh nhất. Dưới đây tôi xin đề cập tới một vài kỹ năng đọc sách và các loại sách cần đọc...." Đài phát thanh mỗi buổi xế chiều ở địa phương tôi đều ngân lên như vậy, như vừa thông báo, vừa đốc thúc mọi người thực hiện những điều đó.

Đọc sách đã trở thành một văn hóa, người ta gọi nó bằng một cái tên rất gần gũi: "Văn hóa đọc". Văn hóa đọc đã và đang trở thành một mối quan tâm hầu hết các nước trên thế giới như: Ấn Độ có số người đọc sách nhiều nhất, với 10,7 giờ/tuần. Tiếp đó là Thái Lan với 9,4 giờ/tuần. Đứng thứ 3 là Trung Quốc với 8 giờ/tuần. Công dân Cộng hòa Séc, Pháp, Thụy Điển dành khoảng 7 tiếng để đọc sách mỗi tuần, cao hơn mức trung bình chung của thế giới là 6,5 tiếng. Nước Việt Nam ta cũng đang trên "đà hội nhập" với bạn bè quốc tế về mọi mặt, bao gồm cả việc đọc sách. Tuy vậy, theo kết quả điều tra có đến 35% số người được hỏi trả lời đọc sách dưới 30 phút/ngày; 20% số người đọc sách từ 30 phút đến 2 giờ/ngày; còn trên 2 giờ/ngày là 10%; còn nhu cầu đọc khi nào thấy thích, hứng thú chứ không mặc định vào thời gian nào là 45% (Thực trạng đọc sách văn học hiện nay" (2012))

Điều gì đã ngăn cản ta đến với thế giới của tri thức? Là do chính bản thân ta không tự chủ trước những cám dỗ, ta đã quên rằng: "Chính từ sách mà những người khôn ngoan tìm được sự an ủi khỏi những rắc rối của cuộc đời" và "Sách là nguồn của cái quý báu của thế giới và là di sản xứng đáng của các thế hệ và các quốc gia" (Henry David Thoreau)

Nơi tôi sinh sống là một vùng quê bình lặng, giản đơn. Người dân đa số là làm những công việc đồng áng, "bán mặt cho đất, bán lưng cho trời" ở ngoài đồng ruộng bao la từ sang tới tới. Đa số, trình độ của người dân chỉ dừng lại ở mức biết

nhận diện mặt chữ. Nhưng ý thức của họ về mọi mặt đều khá tốt, họ không có lượng tri thức đồ sộ nhưng họ sẽ tích cực lắng nghe, học tập và sửa chữa. Vì vậy đề truyền bá mọi điều không quá khó khăn, như việc nâng cao ý thức đọc sách của người dân nói chung ở địa phương tôi đã thực hiện ở mức khá. Để thay đổi nhận thức của mọi người, thực sự không dễ dàng bởi sẽ có người chịu hợp tác và có người chống đối. Giả sử, nếu ai cũng nghe theo lời khuyên của Nhà nước đặt ra, thì liệu còn tồn tại những tệ nạn xã hội và những “ung nhọt của xã hội” ? Người ta thường nói: *“một ông vua khó có thể được lòng trăm dân”*, vậy để giáo dục ý thức người dân nâng cao được vốn tri thức đọc sách, thiết nghĩ việc đầu tư vào cơ sở vật chất là điều thiết yếu và hợp lí hơn cả.

Nếu được trở thành Đại sứ Văn hóa đọc, trước tiên tôi sẽ bồi đắp nhận thức của người dân địa phương về Văn hóa đọc và nâng cao cơ sở hạ tầng phục vụ cho việc phát triển Văn hóa đọc. Từ đó, tôi sẽ có cái nhìn và kinh nghiệm sâu sắc hơn để làm hưng thịnh nền văn hóa đọc của nước ta nói chung.

Trước, ta có thể thành lập một Ủy ban Quốc gia phát triển văn hoá đọc Việt Nam. Điều này đã được kiến nghị từ không lâu, nhưng nước ta vẫn chưa thực hiện điều đó. Ủy ban bao gồm đại diện các cơ quan quản lý nhà nước liên quan tới đọc, các chuyên gia đầu ngành trong các lĩnh vực liên quan tới đọc, đại diện các tổ chức xã hội. Và Ủy ban có nhiệm vụ soạn thảo chiến lược phát triển toàn diện và cơ bản nền văn hoá đọc Việt Nam, xây dựng các kế hoạch dài hạn phát triển văn hoá đọc. Cùng với đó là thiết lập quỹ *“Đọc sách cho ngày mai tươi sáng”* kêu gọi sự ủng hộ của những nhà hảo tâm, quỹ này chủ yếu phục vụ cho việc mua và tặng sách tới vùng sâu vùng xa, những gia đình có hoàn cảnh khó khăn, chưa có cơ hội tiếp thu tri thức cũng như văn hóa đọc.

Sau đó, ta có thể thiết lập một APP ứng dụng. Công dụng của APP này là tích lũy vốn tri thức rộng lớn. Tại APP, độc giả có thể đọc online hoặc offline khi tải về. Bên cạnh đó APP sẽ có chế độ tích xu để mua sách. (Như ứng dụng SHOPEE hay đọc báo kiếm xu ngày nay được hầu hết các bạn trẻ ưa chuộng và

theo đuôi). Đất nước chúng ta đang trên đà phát triển, thời đại công nghệ 4.0 hiện đại hóa đất nước nên tôi nghĩ rằng, nước ta có thể làm được điều đó.

Hơn nữa, việc xây dựng các địa điểm đọc sách, giao lưu và tranh biện về các đề tài, thể loại sách; tổ chức các buổi diễn thuyết về việc đọc sách đúng cách cũng rất cần thiết. Như Albert Einstein từng nói: *"Học từ ngày hôm qua, sống cho ngày hôm nay, hi vọng cho ngày mai. Điều quan trọng nhất là không ngừng đặt câu hỏi"*. Nếu không đặt câu hỏi hay tranh biện về nó, bạn sẽ quên lượng kiến thức đó nhanh hơn. Đó là điều hiển nhiên.

Cá nhân tôi thấy rằng, nước ta đã và đang thực hiện khá tốt ở việc không ngừng tổ chức các cuộc thi sang tác sách, thơ, truyện, cho bạn trẻ nói riêng và tất cả mọi người nói chung. Đó hẳn là một chính sách đúng đắn, điều đó sẽ kích thích khả năng sáng tạo nghệ thuật tiềm ẩn trong mỗi con người. *"Sự sáng tạo là thứ phân biệt người dẫn đầu với kẻ theo sau"*.

Bên cạnh những điều đã đề cập ở trên, tôi muốn đưa ra thêm một vài giải pháp mới. Tôi cảm thấy rằng khá cần thiết trong việc mở ra các thư viện đọc sách phân theo từng độ tuổi ngoài thư viện sách truyền thống trong các tỉnh thành. Ví dụ như thư viện sách dành cho người lớn tuổi có thể bao gồm sách thiền hay kinh thánh,... Thư viện sách cho người trung niên có thể gồm những sách suy ngẫm về cuộc sống,... Thư viện sách cho thanh thiếu niên là sách tìm lẽ sống, thức tỉnh tiềm năng, nuôi dưỡng đam mê,... Thư viện sách cho trẻ nhỏ là truyện tranh lịch sử, truyện tranh giáo dục nhận thức trẻ thơ, khám phá thế giới, cuộc sống,... Tại sao lại phải phân chia ra thư viện theo lứa tuổi? Bởi lẽ, trong không gian ấy, ta có thể lồng ghép được việc tổ chức giao lưu, ngoại khóa, thảo luận về sách ở cùng độ tuổi, họ sẽ có những thức nhận gần gũi với nhau hơn.

Điều tôi muốn nói ở đây, không chỉ dừng lại ở việc tạo dựng một thư viện sách phân loại theo độ tuổi, mà sâu xa hơn tôi muốn nhấn mạnh một điều rằng: để có thể tác động tới nhận thức của toàn xã hội, ta cần chia nhỏ lẻ ra từng đối tượng và giải quyết vấn đề của từng đối tượng. Vì ở mỗi độ tuổi lại có một nhận thức và tâm

nhìn khác nhau, như trong cuốn sách *“Hàng Từ Bé”*, Antoine de Saint-Exupéry có viết: *“Người lớn rất thích những con số”*, con số với họ là thước đo chính xác nhất về cuộc sống, trong khi trẻ nhỏ lại thích lời văn,... thật khó có thể bắt một đứa trẻ mới lớn tiếp thu một cuốn sách về những chiêm nghiệm cuộc sống, điều đó sẽ khiến đứa bé chán nản với việc đọc và dễ dàng bỏ cuộc trên chặng hành trình chinh phục “Văn hóa đọc”. Hơn cả, ta cần khơi dậy niềm đam mê đọc sách cho từng đối tượng. Donald Trump đã nói: *“Nếu không có đam mê, lấy đâu ra năng lượng cho bạn. Và nếu không có năng lượng, bạn sẽ không thể làm bất cứ việc gì.”* Tôi của quá khứ từng tự hỏi bản thân: Tại sao mình lại chưa thích đọc sách? Tôi tin đó không chỉ là câu hỏi của riêng tôi, mà là của hầu hết mọi người. Chưa thích đọc sách bởi tôi chưa tìm được đam mê với nó. Vậy, với bạn trẻ nói riêng, để khơi dậy được đam mê về sách, không chỉ do bản thân họ mà hững người gần gũi nhất có thể giúp họ làm được điều đó chính là nhà trường, là thầy cô giáo, là các câu lạc bộ tác động tới ý thức và tình cảm của họ. Họ sẽ biết trên chặng đường đang đi, họ cần “rẽ ngã” nào và trong lượng sách khổng lồ kia, họ cần tìm và muốn đọc những cuốn sách nào. Chính điều này sẽ là nguồn động viên và khơi dậy đam mê từ họ.

Khơi dậy đam mê đã là điều khó khăn, nhưng để giữ ngọn lửa đam mê ấy còn gian nan hơn rất nhiều. Theo tôi, để giữ được ngọn lửa đam mê trong lòng độc giả trẻ tuổi, ngoài bản thân họ, như tôi đã đề cập ở trên, các trường học mang “một sức mạnh không lồ” sẽ làm được điều đó. Khi đặt học sinh vào khuôn khổ nhất định rằng: các em phải đọc sách mới có thể hiểu thêm bài học, các kì thi đã, đang và sẽ tiếp tục được triển khai theo hướng “mở” để học sinh, sinh viên có thể bộc lộ được tài năng của mình, và đề ra điều luật về việc đọc sách như: mỗi tuần mỗi học sinh cần tiếp thu một quyển sách về các đề tài nhà trường, thầy cô yêu cầu (đề tài đó sẽ được thay đổi từng tuần) ngoài lượng kiến thức bắt buộc trong nhà trường. Tất cả những điều này sẽ thúc đẩy bạn trẻ phải luôn giữ vững trong mình ngọn lửa nhiệt huyết, lòng đam mê với sách. Theo ý kiến chủ quan của mình, tôi cho rằng để bạn trẻ tự do trong vấn đề đọc sách, có thể sẽ kích thích được nhiều hơn khả năng

sang tạo, tuy vậy, mặt trái của nó là sẽ khiến bạn trở nên dễ dàng từ bỏ, vì đó là cách khiến họ làm việc tùy hứng. Nên cách tốt hơn là đặt người trẻ trong khuôn khổ nhất định (như giải pháp ở trên), lâu dần điều đó (việc đọc sách) sẽ trở thành một thói quen, một bổn phận, một trách nhiệm, và họ đón nhận việc đọc sách bằng tâm huyết của mình thay vì tùy hứng. Ví như với một số người, trách nhiệm của họ trong việc đọc sách không chỉ để hoàn thiện bản thân mà lớn hơn, họ muốn truyền bá những điều mình đã học được tới mọi người xung quanh, điều này đòi hỏi họ phải đọc thật kỹ, thật sâu và rất tâm huyết với tác phẩm.

Tiếp đến, nước ta nên đặt ra một mức thưởng và phạt hợp lý với việc đọc sách. Ta có thể thưởng cho người đọc mỗi tuần hết số sách nhiều nhất (từng địa phương sẽ quản lý việc này). Và tất nhiên, điều ta cần không chỉ là số lượng mà còn ở chất lượng. Họ phải hiểu đại khái về quyển sách đó và người kiểm chứng sẽ là thành viên của Ủy ban Quốc gia phát triển văn hóa đọc được phân bổ ở mỗi địa phương. Hình thức thưởng có thể là sách, hoặc tiền (số tiền này lấy từ quỹ "Đọc sách cho ngày mai tươi sáng" như đã đề cập tới ở trên). Tất nhiên có thưởng thì phải có phạt. Ta cần phạt những người không có ý thức đọc sách. Hình thức phạt chính là phạt tiền. Có lẽ tác động vào kinh tế là điều bất cứ ai cũng lo lắng. Số tiền ấy cũng sẽ được gửi vào quỹ sách đó.

Cá nhân tôi đã có ý thức nâng cao việc đọc sách và cũng đã áp dụng được một số biện pháp với mọi người xung quanh như tham gia vào các câu lạc bộ tranh biện không chỉ dưới hình thức offline (thực tế) mà còn online (qua mạng Internet), tham gia các địa điểm đọc sách để cùng mọi người tích lũy kinh nghiệm, tham gia vào câu lạc bộ viết sách, truyện, review sách, truyện qua mạng Internet. Mặt khác, tôi cũng tích cực truyền bá các biện pháp đọc sách, trước hết là với người thân sau đó cả người xa lạ. Như khi đi trên xe bus, tôi luôn cầm theo vài quyển sách để chia sẻ cho mọi người cùng đọc. Trong gia đình, dưới ngọn lửa nhiệt huyết của tôi truyền tới, ông bà đã đọc nhiều sách hơn, chủ yếu là sách kinh Phật và thiền. Ba mẹ

đã đọc nhiều sách về việc suy ngẫm sự đời. Anh và em trai tôi đã cùng tôi đi truyền bá với mọi người xung quanh trong địa phương.

Tại địa phương tôi, theo lời kêu gọi của Đảng và Nhà nước, rất nhiều bạn trẻ đã đứng lên lập nghiệp và có những ý tưởng rất sang tạo, họ đã tạo một chuỗi các cửa hàng cafe, nước uống tích hợp với đọc sách hướng tới mục đích chung: nâng cao "Văn hóa đọc" song hành với phát triển kinh tế. Chính điều đó đã phần nào thúc đẩy tôi có cái nhìn rằng: khi chúng ta cùng chung tay nâng cao văn hóa đọc ở địa phương, ắt "văn hóa đọc" của nước ta sẽ "nở rộ".

Bài viết này tôi viết lên là ý kiến chủ quan của mình, nhưng tôi vẫn hy vọng rằng những giải pháp của tôi sẽ thành hiện thực. Tôi mong muốn nó mang tới một mục đích tuyên truyền với mọi người, tuyên truyền về ý thức và trách nhiệm mỗi cá nhân cần có để phát triển văn hóa đọc nước nhà. *"Một bông hoa nở với tất cả sức lực và sự yêu thương để trao cho bạn niềm vui và tô điểm cho thế giới. Bông hoa ấy là ý thức, vô thức hay siêu thức."* (Aldous Huxley). Thế giới này sẽ tươi đẹp hơn nếu chúng ta đều biết cách lan tỏa hương sắc của những bông hoa đó!

THÔNG TIN DỰ THI
CUỘC THI “ĐẠI SỨ VĂN HOÁ ĐỌC 2020”

1. Thông tin của thí sinh dự thi.

Họ và tên: Ngô Phương Linh

Ngày sinh: 07/07/2004

Lớp: 10A6

Quận/ huyện: Vĩnh Yên

Số điện thoại cá nhân: 0396 825 451

Trường: THPT Chuyên Vĩnh Phúc

Tỉnh/ thành phố: Vĩnh Phúc

2. Thông tin trường.

Địa chỉ: Chu Văn An, Vĩnh Yên, Vĩnh Phúc.

Thầy/ cô phụ trách cuộc thi: Trần Hoài Anh.

Số điện thoại: 0984 338 439 Email: anhthcvp@vinhphuc.edu.vn

3. Thông tin gia đình (bố hoặc mẹ)

Họ và tên bố/ mẹ: Hoàng Thị Ngọc Lan

Số điện thoại: 0974 488 658

Địa chỉ gia đình: Định Trung, Vĩnh Yên, Vĩnh Phúc

Nghề nghiệp: Viên chức

Email: ngoclanktdd@gmail.com

BỐ/ MẸ THÍ SINH

(Ký và ghi rõ họ tên)

Lan

Hoàng Thị Ngọc Lan

THÍ SINH ĐĂNG KÝ THÔNG TIN

(Ký và ghi rõ họ tên)

Linh

Ngô Phương Linh

BÀI DỰ THI "ĐẠI SỨ VĂN HÓA ĐỌC NĂM 2020"

ĐỀ 3

Câu 1: Sáng tác một tác phẩm (câu chuyện hoặc một bài thơ) nhằm khích lệ mọi người đọc sách (Khuyến khích thí sinh vẽ tranh minh họa).

"Sài Gòn, ngày 08 tháng 06 năm 1994.

Thào thương mến!

Đã lâu rồi chị chưa được gặp em, mấy nay sức khỏe em tốt hơn chưa? Đạo chị về, ba mẹ vẫn khỏe, cái Hoa cũng chơi được cùng tụi nhỏ trong xóm rồi, em đừng lo! Mỗi bữa em nghe theo bác sĩ, ăn đủ, ngủ đủ cho mau bình phục rồi về với chị nhen! Cả nhà nhớ em nhiều!

Việc chị gần đây lu bu quá, định gọi em vài dòng mà không có thời gian, thứ lỗi chị nhen. Em ở viện có buồn lắm không? Chị để em cuốn "Hương quê" của bác Lộc, mấy mẩu truyện Thạch Lam chị mua của bà Giáo, lúc một mình buồn tay chân thì lấy sách ra đọc, chị để trong tủ của em. Chị bận việc chẳng có lúc nào ngồi ghiền, em đọc rồi về kể chị nghe. Tranh thủ ngày có thời gian thì đọc thêm sách, không phải chỉ giết thời gian đâu, đọc sách rồi mới thấy em học được các ông nhiều lắm. Đọc xong mới biết mình nhỏ bé nhường nào, có khi đọc sách mà như đứng trước cả Sài Thành.

Có vài dòng gọi em, giờ chị phải ra tỉnh. Em giữ sức khỏe tốt, dịp nào rảnh chị về thăm em!

Thương em!"

Gần 30 năm rồi, ngót nửa thập kỷ, mảnh giấy xé vụn từ cuốn sổ của chị giờ vẫn phảng phất hương thơm. Nó thơm mùi giấy cũ, thấm đượm vị ngọt ngào từ tình cảm chị dành cho tôi, cái ấy thì quả thực chẳng còn gì sánh bằng. Thư chị gửi tôi vẫn giữ nguyên phong, tôi chẳng dám đánh mất bất cứ điều gì từ chị nữa cả. Và đã qua biết bao nhiêu năm rồi, mỗi lần đọc lại, tôi đều bồi hồi nhớ chị!

Chị lúc nào cũng vậy, mãi yêu tôi như thuở tôi mới lọt lòng. Chị thương tôi lắm, ấy thế mà tôi lại chẳng bù đắp cho đời chị được bao nhiêu. Phải chi ngày đó tôi viết cho chị nhiều hơn, cố cười tươi hơn để chị khỏi phiền lòng thì đã không tệ như bây giờ.

Ngày chị mất, tôi ở xa, đi tàu cũng là mấy ngày trời mới đến. Ba mẹ tôi lâm bệnh, cuối đời lại phải tiễn kẻ đầu xanh, đâm ra tôi quặn lòng. Hoa không gần với chị, nhưng nó cũng thương chị giống tôi. Bữa nghe tin chị mất, nó bỏ cả việc chạy thẳng vào Sài

Gòn, trên đường vừa gọi tôi, vừa bù lu bù loa khóc lóc. Cả đời chị sống vì chúng tôi, vì ba mẹ, vậy mà khi dừng hành trình ấy lại, chỉ còn một người có thể đến bên chị. Kì thực, đã qua bao nhiêu năm tôi vẫn luôn tự trách mình.

Tất cả những gì còn ở lại là kỷ niệm chị dành cho tôi, những cuốn sách được giữ thật mới, chị bảo: "Sách này phần em, nó là cả đời của chị." và cũng bởi vậy, tôi dần yêu sách, quý sách, như một cách lấp đầy khoảng trống của chị trong lòng tôi. Nhưng sách với tôi bây giờ không chỉ còn là cách giữ tình cảm với chị nữa, nó trở thành nguồn sống. Nó mang tới tôi cảm hứng sống, đem cho tôi bài học sống và giữ trong tôi một tâm hồn mãi sống. Tôi nhận ra nếu không có những cuốn sách này, liệu biết bao cảm xúc tôi đã đánh mất? Biết bao bài học tôi đã bỏ qua? Nếu không có cho mình nhiều điều quý giá ấy, liệu tới bao giờ tôi mới biết sống trân trọng từng khoảnh khắc?

Tôi chia sẻ câu chuyện này chỉ là một phần lưu lại ký ức, một phần cũng hy vọng bạn sẽ để tâm tới sách hơn giữa cuộc sống bộn bề này. Tôi từng nghe bác Ánh (một thần tượng từ ngày tôi còn là nữ sinh với những tập "Đi qua hoa cúc", "Mất biếc",...) từng chia sẻ: "Sách cũ, giấy đen, không còn đọc được, nhưng nó lại có giá trị của những trang nhật ký cuộc đời. Nó là kỷ niệm, là nhắc nhở, là những cuốn sách không phải để đọc mà để nghĩ ngợi, để suy tư, để ngẩng ngơ cùng năm tháng đời người. Bán chúng là chi. Vì giữ chúng thì chật nhà nhưng không có chúng, cuộc đời ta bỗng hóa ra buồn tênh, trống rỗng..." Và tôi lấy nó làm chân lý sống cho mình.

Câu 2: Nếu được chọn là Đại sứ Văn hóa đọc, em có kế hoạch và biện pháp gì để khuyến khích các bạn và mọi người đọc sách nhiều hơn?

Tôi nhận thấy trong thời đại ngày nay, việc lên ngôi của công nghệ thông tin đã dần làm văn hóa đọc sách đi vào giai đoạn thoái trào. Thế giới giờ đây trong mắt tôi chỉ còn hai kiểu người, một là người đọc sách, hai là người bỏ sách. Lên mạng tìm kiếm những nhóm về sách thấy rất nhiều, nhưng trên thực tế nơi tôi sống lại chẳng có mấy ai quan tâm về điều này, sách họ biết chỉ là sách giáo khoa, sách giải mẫu cùng một vài thể sách vô cùng phổ biến và mang tính cơ bản. Chính vì họ chỉ tiếp cận và tiếp nhận những đầu sách như vậy nên nhắc đến sách với họ là một sự nhầm lẫn và tất nhiên, nhầm lẫn thì chẳng ai quan tâm. Tôi cần thay đổi họ, mấu chốt là thay đổi suy nghĩ.

Tôi không cần áp dụng quá nhiều lời nói, lời tuyên truyền bởi chưa chắc họ đã lắng nghe. Nhưng theo Tâm lý học, con người dễ đặt mình theo hiệu ứng Domino, tức là một người làm sẽ có những người khác làm theo. Trong một vài trường hợp, hiệu ứng này làm nên mặt tiêu cực, nhưng áp nó vào điều đúng đắn thì điểm tích cực lại xảy ra. Thí dụ, tôi cầm cuốn sách "Giết con chim nhại" đi và hỏi: "Bạn có biết cuốn này không?"

Cuộc sống của tôi đã thay đổi rất nhiều từ nó đấy! Bạn muốn nghe chứ?" Với một vài câu giạt tit như vậy, theo tôi, phải có tới ít nhất 6 trên 10 người nói có và tò mò điều tôi học được. Kích thích sự tò mò này, cũng phải tới 4 người đi tìm cuốn "Giết con chim nhại" để biết nó "thần thông" như thế nào mà khiến tôi ca ngợi tới vậy. Tất nhiên, tôi sẽ áp dụng với những cuốn sách mang lại giá trị giáo dục cùng giá trị thẩm mỹ và từ đó định hướng họ tới việc tạo nên thói quen tìm sách, đọc sách.

Khi có điều kiện hơn, tôi sẽ đầu tư vào một dự án có quy mô lớn nhằm khuyến khích những bạn đọc gần xa, những người tìm sách, yêu sách và cả người không biết đến sách cũng đều có cơ hội trải nghiệm. Tôi sẽ khiến việc nhàm chán đối với họ thành một việc cực kỳ thu hút. Từ đây, có thể nói bạn đọc đã kết nạp thêm một số lượng không nhỏ người ham mê sách.

Ngày nay, đọc sách không chỉ còn là sách giấy mà ngay khi thư giãn sau khi làm việc, ta cũng có thể đọc sách, nghe sách qua mạng. Tôi vẫn luôn đề cao, trân trọng những trang sách theo đúng luật quy định về quyền tác giả, khi bạn đọc tìm được những trang web ấy, quả thực, họ đã chọn được một phương pháp tuyệt vời khi cầm cuốn sách di động trên tay và có thể sử dụng nó bất cứ nơi nào.

Tôi hi vọng bản thân có thể trở thành một nguồn cảm hứng, hi vọng điều tôi làm tuy nhỏ bé nhưng có thể tạo nên sự thay đổi từ trong chính mỗi con người. Hi vọng hơn nữa rằng sau này, sách sẽ trở thành tài sản quý giá, tài nguyên quý báu của mọi công dân trên toàn cầu.